BABYΛΩΝΙΑ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ | ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2012 | ΤΕΥΧΟΣ 6ο | ΤΙΜΗ 3 ΕΥΡΩ

6

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ROBIN HAHNEL: ΤΟ ΕΥΡΩ ΚΑΙ Ο ΣΥΡΙΖΑ

VANDANA SHIVA: Λιτότητα vs Απλότητα

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ BELA TARR | ACTA

Βαβυλωνια Οριζοντια Διακινηση

Scripta manent, electronica volant

Σήμερα που ο ηλεκτρονικός λόγος με τα πλεονεκτήματά του διαδίδεται ολοένα και περισσότερο, η ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ συνεχίζει να πιστεύει ότι ο έντυπος λόγος παραμένει αναγκαίος γιατί είναι φορέας περισσότερης εγκυρότητας και υπευθυνότητας, δίνει τον απαραίτητο χώρο και χρόνο στην επικοινωνία χωρίς να βομβαρδίζει με άχρηστες πληροφορίες και προσφέρει το απολαυστικό βίωμα του ξεφυλλίσματος απόψεων και γεγονότων αποτυπωμένων στο χαρτί.

Εντούτοις, ο σημερινός τρόπος διακίνησης των πανελλαδικών περιοδικών και οι στυγεροί κανόνες της αγοράς σε κρίση πνίγουν τις αυτοδιαχειριζόμενες, μη κερδοσκοπικές, εκδοτικές προσπάθειες σαν τη δική μας. Οι συνθήκες αυτές επέβαλαν τις αλλαγές που βλέπετε στο τεύχος, δηλαδή τη μείωση των σελίδων και της τιμής, έτσι ώστε να διευκολύνουμε τους αναγνώστες μας να συνεχίζουν να στηρίζουν την προσπάθεια αυτή. Καθώς οι σελίδες μας δεν καταλαμβάνονται από διαφημίσεις, θεωρούμε ότι η ύλη του κάθε τεύχους θα συνεχίσει να είναι αρκετά πλούσια, ώστε να σας κρατάει συντροφιά μέχρι το επόμενο. Προκειμένου να ξεπεράσουμε τον σκόπελο των καιρών, μπορείτε να συμβάλλετε κι εσείς με τους παρακάτω τρόπους:

THE 50/50 PROJECT

Παίρνουμε τη διακίνηση στα χέρια μας.
Σκοπός μας είναι να δημιουργήσουμε ένα οριζόντιο δίκτυο ανθρώπων που αγαπούν το περιοδικό και το διακινούν, προσφέροντας τον κόπο και το χρόνο τους, και γι' αυτό μοιράζονται ισότιμα τις εισπράξεις τους με τη ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ.
Δηλώστε συμμετοχή στο babyloniamagazine@yahoo.gr
Περισσότερες πληροφορίες στο http://www.babylonia.gr/magazine

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Διακίνηση χωρίς μεσάζοντες.
Όπου και αν βρίσκεσαι στον κόσμο γίνε συνδρομητής στη ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ με δύο απλά βήματα, για να λαμβάνεις το περιοδικό στο χώρο σου και δώρο ένα βιβλίο από τις εκδόσεις Εξάρχεια.

1. Στείλε όνομα και διεύθυνση στο babyloniamagazine@yahoo.gr
2. Κάνε κατάθεση 9 ή 18 ευρώ (εξάμηνη ή ετήσια συνδρομή) με το ίδιο όνομα στο λογαριασμό της εθνικής τράπεζας 116/622407-50. (IBAN: GR05 0110 1160 0000 1166 2240 750)

Η αλλαγή της τιμής για τις υπάρχουσες συνδρομές μεταφράζεται σε περισσότερα τεύχη ανά συνδρομή (8 τεύχη για τη συνδρομή των 24 ευρώ και 4 τεύχη γι' αυτήν των 12 ευρώ).

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

Όπως αναφέρθηκε, ο σημερινός τρόπος διακίνησης από το πρακτορείο Τύπου καθιστά αδύνατη τη διανομή του περιοδικού στα περίπτερα, εξαιτίας υπερβολικών χρεώσεων. Για το λόγο αυτό, αναζητήστε το περιοδικό, όπου κι αν βρίσκεστε, στο βιβλιοπώλη της γειτονιάς σας, ο οποίος μπορεί να το προμηθεύεται από τα παρακάτω πρακτορεία βιβλίων: *Φυτράκης*, *Χριστάκης*, *Τζεβελέκου*, *Προμηθευτική*.

Για οποιαδήποτε πληροφορία μη διστάσετε να επικοινωνήσετε μαζί μας:
Internet: www.babylonia.gr/magazine
Email: babyloniamagazine@yahoo.gr
Facebook: Περιοδικό Βαβυλωνία
Τηλ.: 6974 546230

Η Συντακτική Ομάδα

"Τα σημεία διακίνησης στην τελευταία σελίδα"

editorial

Don't Panic!

Να τη λοιπόν και η μεταμεταπολίτευση! Θολή, απροσδιόριστη, φοβική για κάποιους, χαρούμενη για άλλους, άγνωστη και συγκινητική: νεογέννητη!

Οι εκλογές της 6 Μαΐου ήταν η πρώτη θεσμική διατύπωση της αλλαγής που συντελέσθη το Δεκέμβρη του 2008. Δεν είναι άμεσα αντιληπτό επειδή στην κεντρική πολιτική σκηνή δεν αποτυπώνεται η πραγματική κοινωνική κίνηση, η κυκλοφορία και η επικοινωνία των νέων τάσεων. Η απαξίωση των μεσαζόντων, του εισπρακτικού κατεστημένου είναι απαξίωση των εξουσιών, απαξίωση της αυθεντίας, είναι ο Προμηθέας, όταν κλέβει την φωτιά από τους θεούς, είναι το άτομο. Είναι αυτό το άτομο που ψηφίζει απενοχοποιημένα ό,τι να 'ναι εκτός από τα κόμματα εξουσίας. Κι όταν λέμε εξουσίας εννοούμε κυβέρνησης, σε αντίθεση με όσα παιδαριώδη διαλαλούν αριστεροί ένθεν κακείθεν. Σε αυτό το σύστημα η κυβέρνηση είναι η εξουσία που αποφασίζει για όλα. Στην εποχή που ζούμε η ιστορία δίνει τη σειρά στην ελληνική αριστερά να κυβερνήσει και μάλιστα στην πιο ριζοσπαστική της εκδοχή. Τυχόν διαφορετική έκβαση του πολιτικού παιχνιδιού θα είναι σαν τρικλοποδιά στην ιστορία, η οποία βεβαίως έχει πολλά ποδάρια και τα πιο γοργά από αυτά και τα πιο απελεύθερα περπατούν άλλες οδούς από αυτήν της κάλπης.

Ομως στις εκλογές του Ιουνίου διακυβεύεται το θυμικό και η ψυχολογία των ανθρώπων. Με τον ΣΥΡΙΖΑ πρώτο κόμμα, το διάχυτο αίσθημα είναι αίσθημα νίκης ενώ με την ΝΔ το αίσθημα αυτό είναι ήττας. Οσο και να δείχνει παράξενο η αξιοπρέπεια των ανθρώπων ίσως φανεί καταλυτική για τις εξελίξεις, όχι μόνο στο επίπεδο των εκλογών. Αντίθετα η έλλειψη αξιοπρέπειας οδηγεί ψήφους στην Χρυσή Αυγή. Ο φύρερ Μιχαλολιάκος ονειρεύεται μεγαλεία και από αυτό το ονειρικό του μέλλον μας φέρνει το φασιστικό ΠΙΚΠΑ και τους γορίλες κρούσης. Το άγνωστο προκαλεί φαντασιώσεις. Ομως η δράση, η κίνηση γίνονται φορείς αυτών που θα συμβούν ή θα υπάρξουν ανεξάρτητα από την δυναμική ή την αδυνατότητά τους.

Μέσα στην κατάρρευσή του, το πολιτικό σύστημα αντανακλά εικόνες, προσομοιώσεις από το μέλλον. Αυτό μας δίνει την αφορμή για μια μελλοντολογία: «Μετά από τρία χρόνια κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ οι συνιστώσες του έχουν εξαϋλωθεί. Το 20% του πληθυσμού ζει σχεδόν εκτός νομίσματος (τράπεζες χρόνου) ενώ στην υπόλοιπη αγορά κυκλοφορούν ευρώ, ευρώ β και δραχμές. Οκτώ μεγάλοι νομοί της χώρας έχουν διατυπώσει τοπικά συντάγματα γνωστά ως «συντάγματα ελευθερίας και αλληλεγγύης» και άλλοι τέσσερις τοπικά διατάγματα κατά των ξένων. Το κράτος έχει χάσει το 60% της ισχύος του (οργανισμοί κλπ.) και έχει υποκατασταθεί από κοινωνικές αυτοθεσμίσεις άλλες σοβαρής και άλλες αμφιβόλου υπόστασης. Η τροχαία της ΕΛ.ΑΣ ενσωματώνει την ΙΝΤΕΡΣΑΛΟΝΙΚΑ, την ΕΛΠΑ και άλλες τέσσερις μικρές εταιρείες οδικής βοήθειας, ρίχνει τις τιμές στο 1/3 και στριμώχνει άγρια την EXPRESS SERVICE. Γενικώς όλοι έχουν με κάτι να ασχοληθούν στο νέο πολιτικό και κοινωνικό σκηνικό που έχει διαμορφωθεί. Ισως θα μπορούσαμε να πούμε πως είναι μία ευχάριστη κατάσταση». Σχόλιο σε τοπικό κανάλι τον Ιούνιο του 2015.

DON'T PANIC !

Σε κάθε περίπτωση εν μέσω "μεσοεκλογών" μην πανικοβάλλεστε για το άγνωστο που έρχεται. Απλώς συμμετέχετε σε αυτό. Είναι αναπόφευκτο.

Νίκος Ιωάννου

ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ
www.babylonia.gr

ISSN: 1792-9970

Στο τεύχος αυτό συνεργάστηκαν:
Σωκράτης Αβραμόπουλος, Ιωάννης Ακτήμων, Αργύρης Αργυριάδης, Χ. Γιαννακίδης, Χρήστος Γραμματικός, Μαίρη Ζώη,Νίκος Ιωάννου, Ελιάνα Καναβέλη, Μιλτιάδης Κανδίας, Ρούλα Καντά, Νίκος Κατσιαούνης, Δημήτρης Κωνσταντίνου, Ηλίας Μπάλιος, Στέφανος Μπατσής, Αντώνης Μπρούμας, Γιώργος Παπαχριστοδούλου, Φιλήμονας Πατσάκης, Γιάννης Ραουζαίος, Νώντας Σκυφτούλης, Αλέξανδρος Σχισμένος, Σπύρος Τζουανόπουλος, Robin Hahnel, Fulvio Massarelli, Vandana Shiva.

Ο βασιλιάς ήταν γυμνός καιρό τώρα

Γιώργος Παπαχριστοδούλου

Ηταν η εκλογική Κυριακή των αναποφάσιστων αποφασισμένων. Αποφασισμένων να πάνε ή να μην πάνε στην κάλπη. Αποφασισμένων να μην ψηφίσουν τους δύο, αλλά κάποιον μικρό.

Το κυρίαρχο κομματικό σύστημα της μεταπολίτευσης με κύριο εκφραστή του τον εναλλασσόμενο δικομματισμό έλαβε ένα ισχυρό μήνυμα.

Μούδιασε βλέποντας πως μία βασική πολιτική επιλογή – να οδηγήσει τη χώρα στα δεσμά του αρπαχτικού ΔΝΤ – ηττήθηκε και εκλογικά. Και τώρα ψάχνει τις εφεδρείες του (έχει πολλές).

Η 6ηΜάη δεν υπήρξε, ωστόσο, συμβάν – ήταν μονάχα μία στιγμή στη μακραίωνη μάχη της κοινωνίας ενάντια στο κράτος, με τελευταία αφορμή το μνημόνιο και περισσότερο διαχρονική την πολιτική κρίση αντιπροσώπευσης η οποία υπήρχε πριν προκύψει η οικονομική ύφεση-αντεπίθεση των αφεντικών. Κρίση δημοκρατίας – στα συνδικάτα, στην τοπική αυτοδιοίκηση, στο πανεπιστήμιο, στην κεντρική πολιτική σκηνή. Κρίση νοήματος και υποσχέσεων.

Ο βασιλιάς ήταν γυμνός καιρό τώρα. Το αντιλήφθηκαν πολλοί αυτό: στην αρχή, το Δεκέμβρη του ’08, πέρυσι στις πλατείες που ψηλάφησαν την άμεση δημοκρατία και αναβίωσαν ένα δημόσιο χώρο στον οποίο κάθε άποψη μπορούσε να ακουστεί, ωσότου τουλάχιστον την αποδοκιμάσει η περιρρέουσα ατμόσφαιρα ή οι κομματικοί μηχανισμοί. Ελπίδα της κοινοβουλευτικής ανανεωτικής αριστεράς – όπως δείχνουν οι μετεκλογικές εξελίξεις και το παιχνίδι γύρω από τη διερευνητική εντολή ενός τσαλαπατημένου συντάγματος με κάθε τρόπο από τους ισχυρούς – είναι πως η κάλπη θα συμπυκνώσει την ισχυροποίησή της στο κοινοβουλευτικό παιχνίδι.

Ο Αλ. Τσίπρας, εντούτοις, δεν είναι ο Φλωράκης του σήμερα – εκείνος συμμάχησε με τον…διάβολο για να νομιμοποιήσει ολότελα τη συστημική στροφή του κομμουνιστικού ρεύματος, ενώ ο πρώτος και ο ΣΥΡΙΖΑ οφείλουν να συμμαχήσουν με την κοινωνία.

Οσο έχουν την ψήφο ανοχής της (πρώτιστα και εμμέσως την πολιτική πράξη που υπάρχει πριν, εκτός, μετά την κάλπη), όσο επικοινωνούν δηλαδή με τις από τα κάτω διεργασίες, όσο καλλιεργείται το υπέδαφος, θα μπορούν να παίζουν στο κοινοβουλευτικό »

παιχνίδι το οποίο μπορεί να οδηγήσει είτε σε μία σοσιαλδημοκρατική εκδοχή διαχείρισης της κρίσης της παγκόσμιας και εγχώριας ολιγαρχίας του πλούτου είτε σε μία ρήξη με το παραδοσιακό.
Αλλά αυτή η ρήξη είτε θα συνεχίσει να γίνεται κοινωνικά είτε δεν θα υπάρξει παρά μόνο σαν καρικατούρα, σαν μία επικίνδυνη επιστροφή του «αντιεξουσιαστές στην εξουσία». Κι αυτό είναι κάτι το οποίο ο ΣΥΡΙΖΑ σαφώς αντιλαμβάνεται.

Με το ποσοστό αποχής στο 35% (το μεγαλύτερο μεταπολιτευτικά), οι εκλογές αποκάλυψαν, ως μία ακόμη στιγμή στο ξετύλιγμα των κοινωνικών κινηματικών διεργασιών (από το Δεκέμβρη στις πλατείες), τη δυνατότητα και την προοπτική της κοινωνικής αντιεξουσίας.
Ακούγεται υπερβολή και υπεραισιοδοξία. Ισως. Παρόλα αυτά τα αυτοοργανωμένα, αμεσοδημοκρατικά, αλληλέγγυα, κοινωνικά εγχειρήματα (συλλογικές κουζίνες, αδιαμεσολάβητο εμπόριο, ανταλλακτικά παζάρια, ηλεκτρονικός διαμοιρασμός κ.ά.) παραμένουν, πολλαπλασιαζόμενα, σε δημιουργική κοινωνική τροχιά. Στο πλαίσιο αυτό, η συνειδητή αποχή και η συνακόλουθη αποστοίχιση ενός κομματιού της κοινωνίας από τις κοινοβουλευτικές διαδικασίες αλλά και η ψήφος διαμαρτυρίας και καταδίκης της μνημονιακής πολιτικής υπήρξαν πρωτόλειες μορφές οριοθέτησης της κοινωνικής δυναμικής προς μία ζωή που «γίνεται αλλιώς».

Ζώντας στην εποχή ενός υπόγειου μετασχηματισμού προς ένα συλλογικό άτομο το οποίο πιστεύει έντονα στην ατομική πρωτοβουλία, ακόμη και το ποσοστό των εκτός βουλής (νέο) φιλελεύθερων, που έπειτα άρχισαν να πετάνε τη μάσκα αποκαλύπτοντας τη λατρεία στον Φρίντμαν και τα αρπαχτικά «παιδιά του Σικάγου», μπορεί να ερμηνευτεί ως συνηγορία στην απαίτηση για συμμετοχή του πολίτη στη λήψη των αποφάσεων. Οι βαθιές κοινωνικές διεργασίες δεν χωρούν, ωστόσο, στις κάλπες, στο επικοινωνιακό παιχνίδι μίας τηλεοπτικής δημοκρατίας που ασκείται, διά αντιπροσώπων, κάθε… τέσσερα χρόνια. Ασφυκτιούν μπροστά στο διάχυτο καθημερινό φόβο και την αγωνία της επιβίωσης σε ένα μνημονιακό παρόν που απαρτίζεται από τον θαυμαστό κόσμο των ατομικών συμβάσεων εργασίας, των χαρατσιών, του εκβιασμού της ανεργίας, της λεηλασίας του φυσικού και κοινωνικού πλούτου, της αρπαγής του χαμένου χρόνου, του ολοκληρωτικού καθεστώτος της επιτήρησης.

Στην αντίπερα όχθη του κομματικού φάσματος, η ενίσχυση του συντηρητικού, εθνικιστικού και νεοναζιστικού λόγου αλλά και η καταδίκη του μονολιθικού λενινιστικού λόγου, όπως αυτός εκφράζεται από το «μεγάλο», αλλά και τα «μικρά», ΚΚΕ, σηματοδοτούν αφενός μία αποενοχοποίηση βαθιών ενστίκτων και πρακτικών που φωλιάζουν στη νεοελληνική ψυχή (σεξισμός, ρατσισμός, μικροαστική μισανθρωπία και ανταγωνισμός) και αφετέρου το φόβο του υποκειμένου απέναντι στην υποχώρηση του έθνους-κράτους μπροστά στην παγκοσμιοποιημένη κυριαρχία και τη βίαιη ανακατανομή δύναμης υπέρ των πολιτικών-οικονομικών ελίτ μέσω από τη μνημονιακή πλημμυρίδα. Σε αυτό συνέβαλε και η ανάπτυξη ενός εθνικοπατριωτικού λόγου από τμήματα της ελληνικής αριστεράς με τις κορώνες περί μετώπων, εθνικής ανάπτυξης, κατοχής. Αποτέλεσαν δε τα ποσοστά του πατριωτικού-εθνικιστικού μπλοκ εκλογική επιβράβευση και νομιμοποίηση του θεσμικού κυρίαρχου λόγου περί «υγειονομικής βόμβας», των επιχειρήσεων-«σκούπα», της γνωστής προπαγάνδας περί «περιούσιων» Ελλήνων, καθώς και της υποκατάστασης του κράτους από συμμορίες που αναλαμβάνουν να πουλήσουν ασφάλεια στα πληττόμενα στρώματα του πληθυσμού.

Σε μία τέτοια κοινωνική πόλωση ήταν δεδομένη η συντριβή του παραδοσιακού κέντρου – αρκεί να σκεφτεί κανείς πως η Κατσέλη δεν έγινε ο Τσοβόλας του 21ου αιώνα (η κοινωνία είχε φύγει για αλλού). Η συντριβή του ΠΑΣΟΚ, σε κάθε του εκδοχή, σημαίνει – και τυπικά – το τέλος της μεταπολίτευσης. Εξάντλησε σχεδόν κάθε εκδοχή – τριτοδρομική, λενινιστική, κανταφική, κεντριστική, εθνικοπατριωτική, παπανδρεϊκή, χρηματιστηριακή, νεοφιλελεύθερη, παγκοσμιοποιητική, και ό,τι άλλο. Το πιθανότερο αυτή η συντριβή να παγιωθεί και στις επόμενες εκλογές με τα στελέχη του να αποτελούν μία δοκιμασμένη, εξωκοινοβουλευτική εφεδρεία για τυχόν κυβερνήσεις εκτάκτου ανάγκης που σαν καμικάζι αναλαμβάνουν να εφαρμόσουν σκληρά μέτρα.

Κάτω από την επίπλαστη νηνεμία και κανονικότητα, προ και μετά των εκλογών, υπάρχει μία κοινωνία που ασφυκτιά – πότε πελαγοδρομεί κι απλώνει το χέρι στην ασφυκτική αγκαλιά του κράτους και της παγκόσμιας οικονομικής μαφίας, πότε απαντά με αυτοκυβέρνηση στο ερώτημα «τι θα γίνει η χώρα χωρίς κυβέρνηση». Είναι το τέλος των καπιταλιστικών υποσχέσεων, της ιδεολογίας της «ανάπτυξης» και της προόδου. Το υποκείμενο, σήμερα, πότε σβήνει μέσα στην πλήξη που παράγει η θρυμματισμένη κοινωνία της κατανάλωσης, πότε αρπάζεται από τη μεθυστική στιγμή των διαφυγών. Ολα έχουν ειπωθεί και τώρα πρέπει να εφεύρουμε τη νέα γλώσσα. Οι νέες μορφές υποκειμενικότητας που αναδύονται διαρκώς σε έναν κόσμο διαρκούς ρευστότητας και φόβου έχουν να αντιπαρατεθούν στη λυσσαλέα επίθεση κράτους, αφεντικών, πολιτικού συστήματος.

Ολα τα παραπάνω σηματοδοτούν την εκδίπλωση μιας βαθιάς σύγκρουσης στο κοινωνικό σώμα. Να αλλάξουμε τον κόσμο χωρίς να καταλάβουμε την εξουσία, λέει ο Χόλογουέι. «Συνηθισμένοι άνθρωποι είναι ικανοί για ασυνήθιστες πράξεις θάρρους», το απόσταγμα του Χάουαρντ Ζιν. Καλωσήρθατε, λοιπόν!

Οι εκλογές του τέλους της μεταπολίτευσης

Καμιά επιστροφή στην κανονικότητα

Φιλήμονας Πατσάκης

Καθώς γράφονται αυτές οι γραμμές, δεν ξέρουμε αν ζούμε το μεσοδιάστημα εκλογικών αναμετρήσεων ή την ανάδειξη μιας νέας θνησιγενούς κυβέρνησης. Το εκλογικό αποτέλεσμα ήταν ένα σημείο ανάδειξης μιας κοινωνικής ανασύνθεσης, μιας συνολικής αναδιάταξης, ήταν ένας πολιτικός σεισμός που μόνο όσοι έζησαν τις πλατείες μπορούσαν να διαγνώσουν. Θα πρέπει να σταθούμε στα γεγονότα που αναδιαμορφώνουν τον τρόπο συγκρότησης των κοινωνιών με μια προσπάθεια αναστοχασμού, αυτοκριτικής και καινοτομίας. Το τέλος των καπιταλιστικών υποσχέσεων, το τέλος της ιδεολογίας της προόδου, η επέκταση της έννοιας της αποτελεσματικότητας σε συμφραζόμενο μιας φοβικής συναίνεσης, είναι πρωτόγνωρα φαινόμενα. Πρέπει να καταλάβουμε ότι στην ουσία οι όροι συγκρότησης της ανθρώπινης ευτυχίας ως συνολικής πολιτικής επιδίωξης είναι πλέον εκτός των ορίων της κυριαρχικής δομής. Αυτό βέβαια διαλύει την ουσία των κοινωνικών συμβολαίων και έχει σημαντικές συνέπειες σε όλη την κοινωνική δομή. Οσοι μιλούν για ψήφο θυμού αγνοούν αυτή την παράμετρο. Πράγματι, ένα σημαντικό κομμάτι του κόσμου αισθάνθηκε τη δυνατότητα παρέμβασης και μια αίσθηση »

μερικής αναστολής του μονόδρομου, είναι αυτό αμελητέο; Οχι φυσικά, αλλά δεν έχει σαφή χαρακτηριστικά, διότι ο πολιτικός σχηματισμός που έγινε φορέας αυτού του μηνύματος δεν μπορεί να απαντήσει στις καίριες ερωτήσεις που θέτει αυτή η νέα πραγματικότητα. Ποιος ο ρόλος της κρατικής δομής σήμερα; Ποιο είναι το υποκείμενο της νέας σοσιαλδημοκρατίας; Ποιοι είναι οι όροι της νέας ηγεμονίας; Τα κινήματα μπορούν στη σημερινή εποχή να στοιχηθούν πίσω από σχηματισμούς διεκδίκησης της κρατικής εξουσίας; Πού είναι τα ιδεολογικά συμφραζόμενα της νέας εξουσιαστικής πρότασης;

Ο Σύριζα πράγματι έδωσε μια μερική διέξοδο στην αποστροφή που αισθάνθηκε η κοινωνία απέναντι στον κοινοβουλευτισμό της μεταπολίτευσης. Η τρομακτική ανάδυση από τις κάλπες ενός φασιστικού συνονθυλεύματος είναι και αυτή μέρος της κοινωνικής διάλυσης, της με κάθε τρόπο αναζήτησης ταυτότητας, είναι η συνολική έκφραση του πολιτικού με τους όρους του Καρλ Σμιτ, δηλαδή ως έκφραση της συγκρότησης του άλλου ως εχθρού. Δεν θα έπρεπε να μας ξαφνιάζει η φασιστική ψήφος, διότι οι κυβερνήσεις σε παγκόσμιο επίπεδο έχουν εγκολπωθεί το φασιστικό ιδεώδες και έχουν προχωρήσει στη συγκρότηση ενός σύγχρονου ολοκληρωτισμού. Η αντίσταση σε αυτές τις προτεινόμενες θηριωδίες μπορεί να είναι μόνο μέσα από τη συγκρότηση ενός νέου μετώπου με σαφή κινηματικά χαρακτηριστικά. Ηταν λοιπόν μια ψήφος αποστοίχισης, μια πρώτη ανάγνωση της διάλυσης των βεβαιοτήτων της μεταπολίτευσης.

Μια κινηματική διαδρομή από την εξέγερση του Δεκέμβρη στις πλατείες ανέδειξε την εκ νέου δυνατότητα αποστοίχισης από το κυρίαρχο πρότυπο και την, για πρώτη φορά, δυνατότητα ανάδειξης του αυτεξούσιου ως προοπτική. Δεν ήταν θέμα διάθεσης η μη λειτουργία των όρων της κυβερνησιμότητας στο κοινωνικό σύνολο αλλά μέρος μιας σοβαρής μεταστροφής. Ετσι κι αλλιώς, οι όροι εκπροσώπησης-ενσωμάτωσης έχουν αλλάξει ριζικά καθώς τα μαζικά κόμματα δεν λειτουργούν πλέον ούτε ως δίαυλοι επικοινωνίας μεταξύ κοινωνίας και εξουσίας, επίσης τα τελεολογικά σχήματα όπου το πλήθος αναθέτει την εκπροσώπησή του σε έναν μηχανισμό με όφελος μια άλλη υποσχόμενη ζωή έχει οριστικά ακρωτηριαστεί μαζί με κάθε ιδεολογία. Η δυνατότητα της σοσιαλδημοκρατίας (με άλλη μορφή από αυτήν που λειτουργούσε ως τώρα) να επιβιώσει σε αυτό το πλαίσιο είναι η δυνατότητα της αντιπροσώπευσης να επιβληθεί στο νέο πλαίσιο της άμεσης δημοκρατίας της μη ανάθεσης, που πλέον λειτουργεί διεξοδικά και με ένταση σε όλο το εύρος της κοινωνίας.

Στις εκλογές αυτές κυριάρχησε ένας άνευρος τόνος που σίγουρα ήταν αναντίστοιχος με την κοινωνική αναδιάταξη που εξέφρασαν. Γιατί έγινε αυτό; Αυτό το ερώτημα πρέπει να είναι κεντρικό σε κάθε ανάλυση που ενδιαφέρεται να κατανοήσει τις δυνατότητες ρήξης. Για να απαντηθεί πρέπει να δούμε την τάση εκτόνωσης που πήραν αυτές οι εκλογές, την τάση αναδιοργάνωσης των κομματικών επιτελείων και την τάση ανασύνθεσης της συναίνεσης σε νέες πλέον οδούς. Τίποτα από αυτά δεν λειτούργησε, διότι τελικά η κοινωνία στέκει έκθαμβη από το βάθος των αλλαγών που συντελούνται. Το κύριο επιχείρημα περί ανάπτυξης ως αντιδότου στην κρίση είναι εν τη γενέσει του προβληματικό μετά το οριστικό τέλος της ιδεολογίας της προόδου. Τα κινήματα που αναμετρούνται με τα θέματα που μαστίζουν περιοχές, όπως π.χ. το κίνημα ενάντια στα ορυχεία χρυσού, πρέπει κάποια στιγμή να αντιμετωπίσουν το θέμα της σχέσης του ανθρώπου με τη φύση, μακριά από τα νεωτερικά συμφραζόμενα. Ο αδύναμος άνθρωπος που πρέπει να επιβληθεί στη φύση για να διατηρεί τους όρους της ανάπτυξης έχει ως έννοια διαλυθεί. Επομένως, τέτοιας μορφής κινήματα έρχονται να προστεθούν όχι ως φορείς κυβερνητικών προτάσεων αλλά ως φορείς μιας συνολικής πρότασης ρήξης.

Ο αντικοινοβουλευτισμός δεν μπορεί να εκφραστεί, να συγκροτηθεί ως κίνημα, ως ρεύμα συνολικής αμφισβήτησης, μέσα από τις εκλογές. Ακόμα και σε αυτές τις εκλογές που δείχνουν να λειτουργούν ως μια μορφή πορείας διαμαρτυρίας, η εκτονωτική τους διάσταση είναι μικρής διάρκειας. Στον διάχυτο αντικοινοβουλευτισμό πρέπει να δούμε την παγίωση κάποιων σύγχρονων τάσεων. Πρέπει πρώτα να κάνουμε μια βασική επισήμανση: το τέλος της όποιας αίγλης του κοινοβουλευτισμού ως μοναδικού δίκαιου συστήματος ανοίγει, για πρώτη φορά, μια ευρύτερη συζήτηση για τη διαδικασία της συγκρότησης της πολιτικής κοινωνίας. Μια συζήτηση που βάζει για πρώτη φορά στο τραπέζι την ικανότητα του ανθρώπου για το αυτεξούσιο. Δεν υπάρχει μια αλήθεια, μια ιδεολογική αφετηρία εκπροσώπησης, αλλά ένας ευρύς διάλογος. Είναι οι πλατείες, οι συνελεύσεις, οι εξεγέρσεις που θα ορίσουν τη διαδικασία.

Είναι πλέον φανερό ότι η εξουσία διακρίνεται από ένα οντολογικό έλλειμμα, καθώς φαίνεται να απογυμνώνεται από οποιοδήποτε πραγματικό έρεισμα ή μάλλον φαίνεται να λείπει η κινητήρια δύναμη που προωθεί την κίνησή της. Αυτό όμως δεν παράγει βεβαιότητες επαναστατικών οραμάτων αλλά ολοκληρωτικές διαδρομές της ισχύος. Επομένως, η υπέρβαση του ολοκληρωτισμού αυτού μπορεί να γίνει μόνο μέσα από την οικοδόμηση μιας νέας μορφής μετώπου που θα συμπυκνώνει σε πράξη την εμπειρία όσων προαναφέραμε, θα συνθέτει κοινωνικές ανάγκες απεγκλωβισμού από την εξουσιαστική αυθεντία, θα συνενώνει κινήματα, κινήσεις, συνελεύσεις γειτονιών, ανοιχτούς κοινωνικούς χώρους, πολιτικούς μη ιδεολογικούς σχηματισμούς, πλατείες, επιτροπές με αναφορά σε τοπικά προβλήματα, με βάση την ανάγκη ρήξης με το υπάρχον και την απόσταση από την επίσημη

έκφραση.

Η αμεσοδημοκρατία, πολύτροπη και αυτόβουλη ενεργοποίηση των πληθυντικών υποκειμένων, όπως ανιχνεύεται σε ποικίλα παραδείγματα αντίστασης τα τελευταία χρόνια, υπόσχεται μορφές κοινωνικής αυτορρύθμισης, ισότητας και αλληλεγγύης που μπορούν να προσφέρουν μια διέξοδο στο θεσμικό κενό. Το κίνημα πλέον δεν φοβάται τη δυνατότητα συγκρότησης εναλλακτικών, τη δυνατότητα της συντακτικής του δύναμης, την ανάγκη επανακατάληψης του δημόσιου χώρου. Είναι πράγματι ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά αυτών των εκλογών η απομάκρυνση των ψηφοφόρων από την βασική ιδεολογική ατραπό της κυβερνησιμότητας. Το κενό δεν μπορεί να καλυφθεί με αλλαγή συσχετισμών αλλά με μια ριζική διαφοροποίηση της οπτικής των κινημάτων. Πρέπει να δουν τον εαυτό τους ως εν δυνάμει συντακτικό παράγοντα, ως ένα διαρκή διάλογο συγκρότησης του δημόσιου χώρου. Για να γίνει πραγματικότητα το αυτεξούσιο όχι ως στοιχείο ευχής αλλά ως μια συλλογική πράξη κοινωνικής μεταβολής, πρέπει να διαλυθούν τα καθολικά πρότυπα και να αρχίσουν να διαπλάθονται ανοιχτά από συλλογικές δυνάμεις επινόησης και αναστοχασμού.

Πολλοί λένε ότι δεν πρέπει να κλείσουμε το δρόμο στη δυνατότητα του πλήθους να καταγάγει μια μερική νίκη, ότι πρέπει σταθούμε λοιπόν απέναντι σε αυτήν την ψήφο κριτικά αλλά όχι ιδεολογικά, όχι δηλαδή προτείνοντας την αποχή. Η λογική αυτή έχει σαφώς βάση, αλλά δεν διαβάζει σωστά την κοινωνική μετεξέλιξη. Σε αντίθεση με το οργανωτικό σχήμα της νεωτερικής κυριαρχίας, όπου η ενότητα παράγεται από ένα ηγεμονικό υποκείμενο, σε αντιδιαστολή με τις γραφειοκρατικές ιεραρχήσεις του επαναστατικού κόμματος, του συνδικάτου και της σοσιαλδημοκρατικής διακυβέρνησης, το αυθόρμητο, δημιουργικό, περιεκτικό και πολυποίκιλο πλήθος κάνει διακριτή την παρουσία του ως κεντρική σημασία. Αποκηρύσσει την κεντρική

καθοδήγηση, την ιδεολογική παραγωγή αληθειών, την αντιπροσώπευση, το οριοθετημένο πρόγραμμα τυφλοσούρτη, την κατάληψη της κρατικής εξουσίας ως πολιτικού προτάγματος. Τα κινήματα του σήμερα μπορούν να συγκροτήσουν εναλλακτικές, να προτείνουν και να κατακτήσουν θεσμίσεις μακριά από τα κρατικά συμφραζόμενα, πρέπει όμως όλοι να σταθούμε με διορατικότητα και συνεχή αυτοκριτική απέναντι στην αναίρεση των κατεστημένων κοινωνικών ρυθμίσεων, στην ενδυνάμωση των υποκειμένων της πράξης που προσπαθούν να ορίσουν τη ζωή τους αυτενεργώντας. Σήμερα δίνεται για πρώτη ίσως φορά η δυνατότητα στη συλλογική δημιουργική κίνηση να φύγει από τα χαλινάρια της κανονικότητας, αυτό δεν μπορεί να περιοριστεί σε μια προοπτική διαχείρισης του υπάρχοντος γιατί έτσι αφυδατώνεται. Αυτή δεν είναι ιδεολογική θέση αλλά αντίθετα είναι πρόταση να αφουγκραστούμε τις κινηματικές και κοινωνικές διεργασίες.

Η "ροz" επανάσταση; Το τέλος της μεταπολίτευσης δείχνει αριστερά

Ηλίας Μπάλιος

Το εκλογικό αποτέλεσμα της 6ης Μαΐου αποτελεί την απαρχή μιας νέας πολιτικής πραγματικότητας, η οποία και αναμένεται να ολοκληρωθεί με τη διενέργεια του «δεύτερου γύρου» των εκλογών της 17ης Ιουνίου. Οι νέοι κομματικοί συσχετισμοί που καθιερώνονται, στην πρώτη μετά το μνημόνιο εκλογική αναμέτρηση, δίνουν τέλος σε μια ολόκληρη ιστορική περίοδο. **Το καθεστώς της μεταπολίτευσης φεύγει, και μάλιστα με εμφατικό κρότο**. Το δικομματικό σύστημα εναλλαγής στην εξουσία καταρρέει και μια νέα ιστορική περίοδος εγκαινιάζεται.

Για να είμαστε περισσότερο ακριβείς, βρισκόμαστε σε μια μεταβατική περίοδο, όπου το παλιό, σε κατάσταση επιθανάτιου ρόγχου, και το νέο, σε βρεφική ηλικία, πραγματοποιώντας διστακτικά τα πρώτα του βήματα, συνυπάρχουν αντιμαχόμενα για ένα εύλογο διάστημα, έως ότου νομοτελειακά επικρατήσει η δύναμη από το μέλλον.

Η αστάθεια αυτή αποτυπώθηκε στο εκλογικό αποτέλεσμα της 6ης Μαΐου. Κανένα κόμμα δεν έλαβε ξεκάθαρη εντολή διακυβέρνησης. **Νικητής των εκλογών ήταν η ακυβερνησία**.

Το μετεκλογικό πολιτικό παιχνίδι πόκερ που εξελισσόταν στην προσπάθεια σχηματισμού κυβέρνησης αναδεικνύει αφενός την ύστατη προσπάθεια των πάλαι ποτέ κομμάτων εξουσίας να προσαρμοστούν στο νέο που έρχεται και να διασώσουν ό,τι μπορούν, και αφετέρου την προσπάθεια των κομμάτων που εκφράζουν το νέο να καθιερώσουν την πολιτική τους ισχύ και να αναδειχθούν στους κυρίαρχους παίχτες του παιχνιδιού, ρευστοποιώντας το πολιτικό κεφάλαιο της συγκυρίας της κατάρρευσης του δικομματικού συστήματος εξουσίας.

Ψήφος ελπίδας

Το εκλογικό αποτέλεσμα της 6ης Μαΐου δείχνει ξεκάθαρα ότι το πολιτικό ένστικτο της κοινωνίας λειτουργεί πλέον αριστερόστροφα. Ο Τσίπρας έδειξε να το κατανόησε εγκαίρως και για αυτό προεκλογικά μίλησε για την «κυβερνώσα αριστερά», γεγονός που του έδωσε και την απαραίτητη ώθηση ώστε να καταστεί δεύτερο κόμμα, σπάζοντας με αυτόν τον τρόπο τη μιζέρια της καταγγελτικής και χωρίς πρόταση αριστεράς. **Η ψήφος στον Σύριζα ήταν η μόνη καθαρή ψήφος ελπίδας** και για αυτό το λόγο η δυναμική που έλαβε δεν αποτελεί απλώς σημεία των καιρών, αλλά δείχνει τη συλλογική απόφαση της κοινωνίας να κινηθεί προς μια άλλη, αντιμνημονιακή σε πρώτο επίπεδο, κατεύθυνση.

Κάτω από αυτά τα δεδομένα, ο Σύριζα, αποφεύγοντας την παγίδα εγκλωβισμού της οικουμενικής κυβέρνησης σωτηρίας, επιζήτησε στρατηγικά την επανάληψη εκλογών, προσδοκώντας ότι η νέα αυτή εκλογική αναμέτρηση θα του δώσει ξεκάθαρο προβάδισμα, προκειμένου η κυβέρνηση αριστεράς να γίνει πραγματικότητα. Το πρώτο βήμα έγινε με την κατάταξη του Σύριζα ως δεύτερο κόμμα στις εκλογές του Μαΐου. Τώρα αναμένουν οι του Σύριζα να ολοκληρωθεί αυτή η διαδικασία με τις εκλογές του Ιούνη, όπου και προσδοκούν ότι θα λάβουν **ψήφο ηγεμονίας** στις πολιτικές εξελίξεις.

Γι αυτό το λόγο, στις εκλογές της 17ης Ιούνη αναμένεται να κατέβει ως ενιαίο κόμμα και όχι ως συνασπισμός, ώστε να λάβει και το μπόνους των 50 εδρών που λαμβάνει ο νικητής των εκλογών.

Ωστόσο, προκειμένου να καταστεί

ΜΝΗΜΟΝΙΟ Ή ΧΡΕΟΚΟΠΙΑ; ΑΡΙΣΤΕΡΑ Ή ΔΕΞΙΆ; ΕΥΡΏ Ή ΔΡΑΧΜΗ;
Νόμιζα ότι η σωστή απάντηση ήταν ο 'άνθρωπος' ...
ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΔΕΝ ΒΛΕΠΕΙΣ, ε;

αυτό εφικτό, θα πρέπει ο Σύριζα να προβάλει πλέον και μια ισχυρή πρόταση εξουσίας. Η επίθεση που αναμένεται να δεχθεί ο Σύριζα από τις δυνάμεις του παρελθόντος, που θα καλλιεργήσουν το φόβο του χάους που θα επέλθει από το ενδεχόμενο εξόδου από την ευρωζώνη, αναμένεται να είναι ιδιαίτερα σκληρή. Το στοίχημα για την Κουμουνδούρου είναι αν η πρόταση εξουσίας που θα παρουσιάσει κινηθεί προς μια ριζοσπαστική, προοδευτική πολιτική. Καθώς το κοινωνικό συμβόλαιο έχει σπάσει, ο Σύριζα θα πρέπει να προτείνει τη δημιουργία μιας νέας συμφωνίας με τη κοινωνία, όπου η "μεταφυσική" της οικονομίας δεν θα εξαντλεί την πολιτική. Διαφορετικά, ο Σύριζα κινδυνεύει να χάσει την ιστορική ευκαιρία μετασχηματισμού του φαντασιακού της κοινωνίας και να εξελιχθεί σε ακόμη ένα σοσιαλδημοκρατικό κόμμα διαχείρισης της εξουσίας, όπως το ΠΑΣΟΚ του Ανδρέα Παπανδρέου το 1981.

Ρυθμιστής η Δημοκρατική Αριστερά

Καταλυτικό ρόλο για το αν θα καταστεί πραγματικότητα η κυβέρνηση της αριστεράς αναμένεται να διαδραματίσει και η Δημοκρατική Αριστερά. Ο κ. Κουβέλης προσπαθεί να διαχωρίσει τη θέση του από τον Σύριζα, προκειμένου να μην πνιγεί από το ρεύμα ανόδου του. Με υψηλή διεισδυτικότητα και με ρητορική που κερδίζει τόσο δεξιά όσο και αριστερά, το προφίλ της λελογισμένης και ευρωπαϊκής αριστεράς του κ. Κουβέλη αναμένεται να προσελκύσει ένα σημαντικό μερίδιο του εκλογικού σώματος, που θα καταστήσει τη Δημοκρατική Αριστερά ισχυρό συνομιλητή των πολιτικών εξελίξεων, στο ισχυρό ενδεχόμενο κυβέρνησης αριστερής συνεργασίας.

Η Δεξιά αντεπιτίθεται

Η ΝΔ, εξακολουθώντας να πληρώνει τα σπασμένα του δικομματισμού και την πολιτική επιλογή του μνημονίου, δείχνει να παγιώνεται στη νέα πολιτική πραγματικότητα ως το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης, προσδοκώντας μελλοντικά σε ενδεχόμενη φθορά της κυβέρνησης αριστεράς. Ωστόσο, σε εξέλιξη βρισκόταν όταν γραφόταν το παρόν άρθρο και μάλλον θα ευοδωθεί η προσπάθεια να επιστρέψουν στη γαλάζια πολυκατοικία η Ντόρα Μπακογιάννη και ο Καρατζαφέρης. Το ισχυρό αυτό ενδεχόμενο αποτελεί και την ύστατη προσπάθεια της δεξιάς παράταξης να συσπειρωθεί, επιχειρώντας να ανακόψει τη διαφαινόμενη πρωτιά του Σύριζα.

Επιπρόσθετα, θετικό για τη Ν.Δ. αποτελεί το γεγονός ότι οι Ανεξάρτητοι Έλληνες στο σύντομο μετεκλογικό διάστημα δεν κατόρθωσαν να επιβεβαιώσουν τις προσδοκίες και να αναδειχθούν στον κεντροδεξιό αντιμνημονιακό πόλο του πολιτικού τοπίου. Συνεπώς, το κόμμα του κ. Καμμένου δύσκολα θα κρατήσει τα υψηλά ποσοστά του και ένα μέρος των ψηφοφόρων του ενδεχομένως να κινηθεί αντίστροφα και να γυρίσει στο «μόνο σταθερό δεξιό πυλώνα σταθερότητας και ευρωπαϊκού προσανατολισμού».

Τα "μικρά" κόμματα

Ο μεγάλος χαμένος των εκλογών, δηλαδή το ΠΑΣΟΚ, πνέει τα λοίσθια. Ωστόσο, φαίνεται ότι οι ρηξικέλευθες προτάσεις περί διάλυσης και επανασχεδιασμού του μάλλον φρενάρουν την ελεύθερη πτώση των ποσοστών του.

Το ποσοστό του ΚΚΕ δείχνει να συρρικνώνεται προοδευτικά, πληρώνοντας το τίμημα της άρνησης της ηγεσίας του να εξετάσει, έστω, το ενδεχόμενο συμμετοχής της σε μια αριστερή διακυβέρνηση. Η εμμονή αυτή στη στείρα άρνηση δείχνει ότι δημιουργεί κύμα φυγής των ψηφοφόρων του προς τα άλλα κόμματα της αριστεράς.

Τέλος, το διόλου ευκαταφρόνητο ποσοστό του 7% που έλαβε η Χρυσή Αυγή οφείλεται κατά κύριο λόγο στο γεγονός ότι η ψήφος στη Χρυσή Αυγή ήταν μια καθαρή **ψήφος διαμαρτυρίας και τιμωρίας του δικομματικού κατεστημένου**. Στην αναμέτρηση του Ιουνίου, όπου το κριτήριο ψήφου θα είναι καθαρά πολιτικό και η πόλωση ακραία, αναμένεται μια σημαντική πτώση των ποσοστών της.

Στην κινούμενη άμμο της σημερινής πολιτικής κατάστασης, το εκλογικό αποτέλεσμα της 17ης Ιουνίου αναμένεται με ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Αν τελικά η κυβέρνηση αριστεράς γίνει πραγματικότητα, τότε η ευθύνη της θα είναι ενδεχομένως περισσότερη από ό,τι της αναλογεί. Διότι σε περίπτωση οποιασδήποτε αποτυχίας της, το ενδεχόμενο να εισέλθουμε σε ένα καθεστώς **νέου ολοκληρωτισμού** δεν θα φαντάζει ως μακρινή δυστοπία.

Εγέρθητω:
Από την τρικυμία – στην τραγωδία, εν κρανίω

Αργύρης Αργυριάδης

Τράτζικ! Θα μπορούσε να χαρακτηρίσει κανείς το όσα ακολούθησαν αλλά και πρόκειται να επακολουθήσουν με την είσοδο της Χρυσής Αυγής στη βουλή. Η άνοδος του εθνικισμού αλλά και της συγκεκριμένης οργάνωσης δεν αποτελεί ούτε έκπληξη, ούτε ανεξήγητο φαινόμενο.

Στο τεύχος 4 του περιοδικού Βαβυλωνία και συγκεκριμένα στο άρθρο μου για την κυβέρνηση εθνικ(ιστικ)ής σωτηρίας κατέληγα: «Ας μην τρέφουμε αυταπάτες. **Ο ακροδεξιός συμβιβασμός με τη φιλελεύθερη αστική δημοκρατία είναι απλά μια τακτική κίνηση. Το πραγματικό πνεύμα της ακροδεξιάς εκκολάπτεται μέσα στο αυγό του φιδιού. Απλά καλύπτεται με έναν θεσμικό μανδύα του εθνοσωτήρα από τους νεοφασίστες με σκοπό να κερδίσει την ευυποληψία και να κερδίσει την εξουσία»**. Στην προκειμένη περίπτωση ενισχύθηκε και από τον αντιμνημονιακό μανδύα ώστε στη συνέχεια να στραφεί εναντίον όλων.

Η άνοδος της Χρυσής Αυγής δεν είναι κάτι το συγκυριακό όπως θέλουν να νομίζουν αρκετοί. Δημιουργήθηκε και διογκώθηκε από την ανυπαρξία της αριστεράς να αρθρώσει, πέραν της γραφικής διεθνιστικής ρητορείας, ένα ρεαλιστικό πρόταγμα διεξόδου - ελπίδας στους κατοίκους των υποβαθμισμένων προαστίων του μητροπολιτικού κέντρου, στους εσωστρεφείς τοπικιστές της επαρχίας που δεν βλέπουν το διαφορετικό με καλό μάτι και γενικά σε όλους τους χτυπημένους από την κρίση ανθρώπους που παραμένουν στο παραδοσιακό φαντασιακό με την οικογένεια, την πατρίδα, την τιμή κ.λπ. Σύμφωνα με την Έμι Μπλού στο βιβλίο της «Η δημιουργία της ελληνικής ψυχιατρικής», δυο άξονες χαρακτηρίζουν τον «έλληνα εαυτό»: ο εγωισμός και το φιλότιμο. Ας μην ξεχνάμε ότι με την κρίση και οι δυο προαναφερθέντες πτυχές επλήγησαν ανεπανόρθωτα και ίσως εκεί να οφείλεται περισσότερο το ότι περίπου 400.000 άνθρωποι επέλεξαν να ψηφίσουν τη Χρυσή Αυγή παρά το ιδεολογικοπολιτικό πρόγραμμα της.

Επιπλέον, σε μια εποχή που φαίνεται ότι όλα καταρρέουν, θεσμοί, οικογένεια, παιδεία, υγεία, οικονομία κ.λπ., που πλέον η ανασφάλεια έχει αναγάγει ότι ο εχθρός είναι ο άλλος –που πλέον είναι υπαρκτός και ορατός ως εικόνα– η Χρυσή Αυγή έρχεται να αποκαταστήσει την τάξη, παρουσιαζόμενη ως μια συγκροτημένη δύναμη στρατιωτικού τύπου με σιδηρά πειθαρχία και αποτελεσματικότητα. Μην ξεχνάμε ότι ο σωματότυπος και η εμφάνιση των «λεβεντόπαιδων» του Μιχαλολιάκου παραπέμπει σε νεοσύλλεκτους ή βαθιά στρατάρεσκους ανθρώπους. Όσοι φυσικά έχουν υπηρετήσει στο στρατό γνωρίζουν ότι μόνο συγκροτημένος δεν είναι, η αποτελεσματικότητά του είναι χαμηλή και η πειθαρχία του εξασφαλίζεται με την προστακτική καταπίεση. Ο Ουμπέρτο Έκο είχε πει ότι «οι παρελάσεις στρατιωτικών τμημάτων αποτελούν τη μεγαλύτερη υποκρισία». Το ίδιο και η Χρυσή Αυγή που, όπως και ο στρατός ως μηχανισμός συνοχής, ξεκινά από εκεί που σταματά η λογική.

Στη συνέχεια αναλαμβάνουν δράση οι θεωρίες συνωμοσίας ενάντια στην οργάνωση που της προσδίδουν μύθο και δέος, καθώς και οι αστικοί μύθοι περί κοινωνικής βοήθειας σε ηλικιωμένους και άλλα γραφικά που θυμίζουν τις ιστορίες για τους αλιγάτορες στους υπονόμους των μητροπόλεων που εισήλθαν από τις οικιακές τουαλέτες ή τις αφαιρέσεις ήπατος όπου το θύμα ξυπνά σε μια μπανιέρα με παγάκια και άλλα πολλά τα οποία μεταδίδονται στόμα με στόμα και διογκώνονται χωρίς να είναι ποτέ αληθή, αλλά εξάπτουν τη φαντασία και προσφέρουν ένα θέμα για κουβέντες καφενείου. Η Χρυσή Αυγή στην ένδειά της σε θελκτικό κοινωνικό λόγο χρησιμοποίησε τους αστικούς μύθους για να θυματοποιηθεί ότι δεν είχε προβολή από τα αστικά ΜΜΕ, ενώ στην ουσία η στάση της ήταν ξεκάθαρα αντι-ΜΜΕ διότι μόνο έτσι θα μπορούσε να κρύψει τη ζοφερή αντικοινωνική και απάνθρωπη υπόστασή της. Αυτό φάνηκε όταν ο Παναγιώταρος, μέλος της ΧΑ στο δήμο Αθηναίων, βγήκε να αναλύσει τις μισαλλόδο- »

ξες θέσεις του συνδέσμου για τους μετανάστες στην Αθήνα σε ραδιοφωνική εκπομπή. Το αποκρουστικό άκουσμα των προτάσεών του και η αποδοκιμασία αυτών οδήγησε το επιτελείο του συνδέσμου να μη στείλει ξανά κανέναν εκπρόσωπο σε οποιαδήποτε εκπομπή ώστε να μην υποστούν άλλες φθορές. Διότι και εκείνοι αντιλαμβάνονται ότι η εκφορά του λόγου τους αποτελεί βασική αδυναμία.

Όσοι θεώρησαν απορίας άξιο γιατί αρκετοί αστυνομικοί ψήφισαν Χρυσή Αυγή, μάλλον δεν κυκλοφορούν στο δρόμο ή δεν έχουν αίσθηση της πραγματικότητας. Είναι ηλίου φαεινότερο ότι «τα παιδιά» των ειδικών δυνάμεων της αστυνομίας ταιριάζουν ανοικτά με τα «λεβεντόπαιδα» της Χ.Α. στον τσαμπουκά, στο σεξισμό, στο ρατσισμό κ.ο.κ. Άλλωστε τα τάγματα ασφαλείας ανέκαθεν υπήρχαν για να καταργούν και όχι να διαφυλάσσουν την δημοκρατία. Η συστράτευση συνεπώς της αστυνομίας και της Χρυσής Αυγής στοχεύει στο γενικευμένο έλεγχο που είναι αδιαμφισβήτητα υπαρκτός και ασφυκτικός σε όλη την καθημερινότητα του πολίτη και δεν έχει στόχο την εξάλειψη της «βίας» ή της «εγκληματικότητας». Αντίθετα δημιουργεί την ισχυροποίηση με όρους εγκλεισμού του πολίτη και την παρεμπόδιση της απρόσκοπτης μετακίνησής του στους δημόσιους χώρους (βλέπε Α. Παντελεήμονα) μέσα σε ένα περιβάλλον κοινωνικού ιδρυματισμού ανάλογο ενός στρατοπέδου συγκέντρωσης. Αυτό άλλωστε τα μέλη της Χρυσής Αυγής επιθυμούν για όσους θεωρούν «μη αποδεκτούς».

Οι «ευυπόληπτοι πολίτες» της Χρυσής Αυγής δεν είναι παρά ένα υποκριτικός, αμφίσημος και παραβατικός νεοχαζός συρφετός ανθρώπων που με την ανοχή της «δημοκρατίας» μπορούν ατιμώρητα να μαχαιρώνουν, να δολοφονούν, και να λυντσάρουν κατά το δοκούν των αντικοινωνικών τους ιδεών όποιον δεν τους αρέσει ή έχει «ξενικές» πινακίδες κατά το γνωστό γηπεδικό ανέκδοτο. Πρόκειται για μια συμμορία αποτελούμενη από άτομα χαμηλού νοητικού (πολιτικά) και κοινωνικού (συμβιωτικού) επιπέδου, οπισθοδρομικά και ομοφοβικά. Με πρόσχημα τον εθνοκεντρισμό, τα άτομα αυτά βιώνουν τη μισαλλοδοξία μιας ανύπαρκτης φυλετικής ή πατριωτικής ανωτερότητας που τους διαχωρίζει από τις πρωταρχικές και οργανικές αξίες της συνεργασίας, της συμβίωσης και της αλληλεγγύης.

Η ελληνική κοινωνία, και αυτό είναι το πιο τραγικό, από την πάλαι ποτέ εποχή της lifestyle ασημαντότητας, έφτασε σήμερα, στην εποχή της κρίσης και της έλλειψης νοήματος, να επιλέγει τον πιο εύκολο δρόμο: Αυτόν της κενότητας. Άλλωστε ο εθνικισμός κρύβει μέσα του μια ενδελεχή υποκρισία ως μια συλλογική γνωστική ασυμφωνία. Που δεν είναι άλλη από τη δικαιολόγηση του ένδοξου παρελθόντος για το άδοξο παρόν και ένα ακόμα πιο αβέβαιο μέλλον. Ο εθνικισμός είναι η μόνωση του αισθήματος κατά του ανθρωπισμού. Αποτελεί μια άτυπη, κατά τη γνώμη μου, μορφή κατάθλιψης με την οξυθυμία έναντι του άλλου-του διαφορετικού να λειτουργεί ως συγκάλυψη αυτής της αναντιστοιχίας, ως ένας ιδιότυπος εσωτερικός καταπιεστής ο οποίος εξωτερικεύεται στο ασυνείδητο. Δημιουργώντας έτσι –με όρους γνωστικής συμπεριφορικής θεωρίας– τη μετάβαση από τις Αυτόματες Σκέψεις (ξενοφοβία) στις Πυρηνικές Πεποιθήσεις (ανωτερότητα φυλής) και αποτέλεσμα τη βία.

Άλλωστε αυτός που ήταν και παραμένει το μεγαλύτερο άλλοθι για την ανάδειξη του «εθνικού μεγαλείου», ο οποίος συντήρησε φασιστικές δικτατορίες και στρατιωτικές δικτατορίες ήταν ο μύθος της «μεγάλης Ελλάδας». Άλλοθι βολικό για κάθε νεοχαζό υπερπατριώτη οπαδό της Χ.Α. που κατά μεγάλο μέρος είναι αντικοινωνικός, ανιστόρητος, απληροφόρητος, ημιμαθής και συνάμα στήνει στον τοίχο τη γλώσσα που υποτίθεται υποστηρίζει μέχρι θανάτου με το ανεκδιήγητο πλέον: εγέρθητω! Κάτι απόλυτα φυσιολογικό ως συμπεριφορά διότι αυτός ο φασιστικός υπερεθνικισμός δεν είναι άλλο παρά η αδιοχέτευτη λίμπιντο του κάθε πατριώτη: Αίμα – Τιμή, ο Έλληνας εαυτός σε όλο του το μεγαλείο. Με το αίμα να εκφράζει τον εθνικιστικό εγωισμό και την Τιμή το φυλετικό φιλότιμο. Μια άκυρη και αυθαίρετη ψυχοκοινωνική ταυτότητα, όπου το μίσος και η εναντίωση σε όλους παίρνει τη θέση του ανήκειν.

Όσον αφορά το τι μέλει γενέσθαι: Ας τους αφήσουμε τώρα που μπήκαν στο προσκήνιο να ξεμπροστιαστούν ως δημόσια εικόνα από τα αστικά ΜΜΕ. Η έκθεσή τους θα δείξει όλες τις πτυχές του αποκρουστικού ιδεολογικού, πολιτικού και κοινωνικού ψυχαναγκασμού τους. Ο ίδιος ο λόγος τους και η εκφορά του, η ποιότητα των επιχειρημάτων τους θα τους αποδομήσει. Διότι ο ναζισμός ως ιστορικό φαινόμενο ηττήθηκε και καταδικάσθηκε στη συνείδηση του ανθρώπινου γένους πριν από 60 τουλάχιστον χρόνια, ακόμα και αν συνεχίζει σήμερα να έχει τις τελευταίες του αναλαμπές.

Το 1950 δημοσιεύεται το βιβλίο «The Authoritarian Personality» (T. Adorno et.al) το οποίο πραγματεύεται τον προσδιορισμό του φασιστικού χαρακτήρα (fascist character) και την ανάπτυξη της θεωρίας της αυταρχικής προσωπικότητας. Κατά την άποψη των ερευνητών καμία άλλη πολιτικο-κοινωνική τάση δεν υποκρύπτει μεγαλύτερη απειλή για τις παραδοσιακές αξίες και θεσμούς απ' ό,τι ο φασισμός. Ο φασισμός αποτελεί συνώνυμο του αυταρχισμού όσον αφορά την ανθρώπινη σκέψη και συμπεριφορά και συνδέεται όχι άδικα με τις πιο ακραίες και τερατώδεις εκδηλώσεις φυσικής και συμβολικής βίας. Οι οπαδοί της Χρυσής Αυγής, νοσταλγοί του Χίτλερ και των έργων του, αποτελούν μια τόσο απόκοσμη και ταυτόχρονα απωθητική για όποιον τη γνωρίσει αποκλίνουσα σκέψη ακόμα και από την αστική κανονικότητα που

ακόμα και αν δεν το διατείνεται διατηρεί έστω και κάποια ψήγματα ανεκτικότητας ή ίχνη ανοικτού πνεύματος.

Επειδή δεν μπορούμε να πούμε με ευκολία ή να ισχυρισθούμε ότι η Χρυσή Αυγή ως σύμπτωμα των καιρών θα ξεφουσκώσει, κάτι τέτοιο θα ήταν εξίσου απλοϊκό και τραγικό ως ανάλυση, είναι σημαντικό τα κοινωνικά κινήματα να μην αντιδράσουν αποσπασματικά ή ανοργάνωτα. Χρειάζεται μια συγκροτημένη αντίδραση τόσο σε επίπεδο λόγου αλλά και πράξης. Επιπλέον δεν θα πρέπει να κυριαρχήσει ο θυμικός συναισθηματισμός που οδηγεί απλά σε μια μητροπολιτική βία, διότι η αναπαράσταση ως κυρίαρχη εικόνα θα σταθεί μόνο εκεί: Δηλαδή στη Βία – δυο συμμορίες που συγκρούονται. Αυτόν τον συμψηφισμό επιχείρησε και η Χρυσή Αυγή να περάσει και να υπερασπίσει α) ως πολιτοφυλακή β) ως μέρος της «νόμιμης» συστημικής βίας τόσο προς τον κόσμο (προστασία) αλλά και ως κοινωνική προέκταση της αστυνομίας (όπου δεν φθάνει το γκλοπ των ΜΑΤ).

Όσοι συμμετέχουν στον κοινωνικό ανταγωνισμό θα πρέπει να είναι ξεκάθαροι ότι με τις πράξεις τους καταδεικνύουν ότι φέρουν έναν άλλον κόσμο στην καρδιά τους, που έρχεται «εκ του κοινωνικού δικαίου» αντίνομος αλλά όχι αμφίσημος με τη σημερινή εθνοκεντρική πραγματικότητα των νεοφασιστών της Χρυσής Αυγής. Αλλιώς κινδυνεύει να θεωρηθεί το άλλο άκρο του προβλήματος. Εφόσον τα «λεβεντόπαιδα» της Χρυσής Αυγής είναι το πρόβλημα, τότε το ελευθεριακό κίνημα θα πρέπει να αναδειχθεί ως μέρος της λύσης. Χωρίς να υποκύψει στον ετεροκαθοριζόμενο προσδιορισμό της μονοσήμαντης στρατιωτικής σύγκρουσης, διότι τότε κινδυνεύει να ηττηθεί. Ο αγώνας στο δρόμο φυσικά δεν θα είναι ειρηνικός ή μόνο ειρηνικός, αλλά πολύμορφος. Απέναντι στην υποδούλωση που ζητάει η Χρυσή Αυγή από τον κόσμο θα πρέπει να αντιτάξουμε ως ελπίδα, όραμα και στρατηγική κατεύθυνση την αυτενέργεια, την αυτοργάνωση, την απρόσκοπτη συμμετοχή και την αλληλεγγύη, όχι ως θεωρητικό σχήμα λόγου αλλά ως πραγματικό νόημα δράσης και πράξης. Διότι ακόμα και στην επιλογή της σύγκρουσης που είναι αναπόφευκτη θα πρέπει να γίνεται πάντα κατανοητό προς τον κόσμο ότι αυτή γίνεται διότι θέλει αρετή και τόλμη η ελευθερία. Ότι η δημοκρατία δεν μπορεί να γίνει εκ του ασφαλούς από τον καναπέ ή φιλήσυχα, διότι πολύ απλά δεν υπήρξαν ούτε πρόκειται να υπάρξουν «φιλήσυχοι φασίστες». Μόνο τότε δεν θα μπορεί κανείς να καταδικάσει τη βία από «όπου και αν προέρχεται», θα έχει γίνει πασιφανές ότι η φασιστική-παρακρατική βία είναι μέρος του συστήματος ενώ η κινηματική βία αποτελεί μέρος της κοινωνικής αυτοάμυνας για την ελευθερία. Παραφράζοντας τους Waterboys στο τραγούδι τους «Red army blues»: «Δεν έχει σημασία πόσους φασίστες θα σκοτώσεις, αλλά πόσους ανθρώπους θα απελευθερώσεις». Ελπίζω αυτό να γίνεται κατανοητό.

Το γιατί των αυτοκτονιών

Νώντας Σκυφτούλης

Έχουν δίκιο όσοι με ανησυχία εντοπίζουν την αυξομείωση των αυτοκτονιών στην Ευρώπη ή στην Ελλάδα και εξάγουν διάφορα συμπεράσματα για την τροχιά που ακολουθεί το φαινόμενο; Ασφαλώς κι έχουν δίκιο. Ναι, και η ψυχανάλυση και η ψυχιατρική έχουν προδιαγράψει τα στάνταρ του δρόμου της τελευταίας χειρονομίας. Έχουν ειπωθεί πολλά γύρω από αυτό το τελευταίο εγχείρημα ιδιαίτερα από τους φιλοσόφους, οι οποίοι ως όφειλαν το «τίμησαν» δεόντως.

Παρόλα αυτά δεν κατανοήθηκε ποτέ η αυτοκτονία, το γιατί το ανθρώπινο σώμα ως υλική προτεραιότητα οδηγείται από το «πνεύμα» στον αφανισμό του. Οι ανακοινώσεις δημοσιοποίησης του γεγονότος είναι συμβατικές με την εξαίρεση, αφού εκθειάζουν περισσότερο την ψυχική αστάθεια του αυτόχειρα, είτε πρόκειται για βαριά μελαγχολία είτε πρόκειται για σχιζοφρένεια, λες και όλοι οι μελαγχολικοί και σχιζοφρενείς αυτοκτονούν ή λες και δεν αυτοκτονούν άνθρωποι που δεν είναι ούτε μελαγχολικοί ούτε σχιζοφρενείς και μάλιστα «υγιείς» όπως κι εμείς. Ολόκληρες Θρησκείες έχουν εφευρεθεί και, στην περίπτωσή μας, τέσσερα ολόκληρα ευαγγέλια, για να μας παρέχουν εκατοντάδες επιχειρήματα συμβατικότητας και κουράγιου ως προς την επαναληπτική χρονικότητα της ζωής, αρκεί να λησμονήσουμε τα βαθύτερα κίνητρα της ύπαρξης.

Και αφηγούμενοι ένα ναυάγιο που είδαμε να πνίγονται άνθρωποι, ενώ εμείς ήμαστε στη στεριά, εκφράζουμε τη λύπη μας και τον πόνο μας για το

συμβάν, αντί να εκφράσουμε τη χαρά μας που δεν ήμασταν από τα θύματα του ναυαγίου και την ευχαρίστησή μας για ένα θέαμα πρωτόγνωρο για μας. Τα πρώτα συναισθήματα είναι αυτά, το δεύτερο είναι η αλληλεγγύη που σαφώς κάποιοι θα εκδηλώσουν και με κίνδυνο της ζωής τους θα σώσουν ό,τι μπορούν από το ναυάγιο. Για να αποκαθάρουμε από την ομίχλη των στερεοτύπων την ερμηνεία του γεγονότος της αυτοχειρίας αναφέραμε το παράδειγμα.

Εδώ λοιπόν μας ενδιαφέρει το βήμα βήμα του εγχειρήματος, για να αποκτήσει ενδιαφέρον το δικό μας εγχείρημα να συνεχίσουμε. Αν μείνουμε ίδιοι όταν αφηγούμαστε την αυτοκτονία ενός δικού μας ανθρώπου, θα εκφράσουμε απλώς τη συμπόνια μας, την πρόσκαιρη θλίψη μας, που μπορούν να είναι και ειλικρινείς. Πάντως, όσον αφορά το θέμα, απλώς υπήρξε μια παραπάνω εμπειρία κι ας τον έχουμε οδηγήσει εμείς οι ίδιοι στη φυγή. Γιατί φεύγοντας ο αυτόχειρας από το καφενείο, μπορεί η τελευταία κουβέντα που εμείς του είπαμε να τον οδήγησε στην τελευταία πράξη. Δεν το λέω για να ενοχοποιήσω κάποιον, αλλά για να μην απαλλάξω κανένα. Αλλιώς γιατί να το συζητάμε!

Ακόμη και το έκδηλο γεγονός ότι η ζωή δεν έχει νόημα για κάποιον αυτόχειρα, δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχει αυτόχειρας που να πιστεύει ότι η ζωή καθαυτή είναι το υπέρτατο νόημα. Οι δύο αυτοκτονίες που μας απασχόλησαν, η μία στο Σύνταγμα και η άλλη στην Ξάνθη του δικού μας ανθρώπου, ήταν και οι δύο δημόσιες. Η μία γιατί έγινε στο Σύνταγμα και η άλλη στο κέντρο του κινήματος, και οι δύο έντιμες. Για το συμβάν στο Σύνταγμα ο αυτόχειρας έδωσε νόημα στη ζωή με το θάνατό του και όχι μόνο στη δική του αλλά και στων άλλων. Άρα είχε νόημα ζωής, και αυτό το νόημα υπήρξε το background της ύπαρξής του. Ας σεβαστούμε το λόγο του θανάτου του και της ζωής του ταυτόχρονα.

Για να γίνει το ίδιο με τον δικό μας αυτόχειρα δεν αρκεί αυτή η διαπίστωση. Γιατί διαχειριζόταν το φαντασιακό πράττειν όπως κι εμείς οι ίδιοι. Για να σεβαστούμε το φίλο μας πρέπει να στοχαστούμε το έλλειμμα νοήματος του δικού μας πράττειν ή να τον ακολουθήσουμε. Το συγκεκριμένο νόημα που τον ζούσε, το ίδιο τον οδήγησε στην έξοδο. Κάθε άλλη στάση είναι άνευ ουσιαστικού νοήματος κι εξαντλείται σε συμπαθητικές αναφορές που ξαναθηλυκώνουν το λαιμό του αυτόχειρα, του κάθε αυτόχειρα αδελφού μας .

Το θεσμίζον "όχι" της πεδιάδας Σούζα

Fulvio Massarelli

Τα τελευταία 7 χρόνια στα βορειοδυτικά της Ιταλίας ένα κίνημα ενάντια στην κατασκευή των σιδηροδομικών γραμμών υπερυψηλής ταχύτητας (TAV) έχει φτάσει σε επίπεδα που το καθιστούν το κομβικότερο πεδίο κινηματικής αντιπαράθεσης και συγκρουσιακού ανταγωνισμού στην Ιταλία σήμερα. Η εξαιρετικά διευρυμένη κοινωνική συμμετοχή, οι εκτεταμένες συνεχείς συγκρούσεις, και το πολύμορφο κίνημα αλληλεγγύης σε όλη την Ιταλία είναι μερικά από τα χαρακτηριστικά που ξεχωρίζουν αυτόν τον αγώνα από τις παραδοσιακές διαμαρτυρίες. Η ομοιότητα της ιταλικής περίπτωσης με αντίστοιχες ελληνικές καταστάσεις –δεν– είναι τελείως συμπτωματική!

Η γενική απεργία της πεδιάδας γέμισε την κεντρική πλατεία της πόλης της Σούζα με 50.000 διαδηλωτές του NO TAV: υπήρχαν μπλόκα σε δρόμους και την εθνική οδό, η αντίσταση ενάντια στις αστυνομικές επιθέσεις, και οι νύχτες πέρναγαν σε χιονισμένα οδοφράγματα.

Περίπου 10 χρόνια έχουν περάσει από τότε που για πρώτη φορά γράφτηκε η πρώτη προκήρυξη του Notav και τότε όλοι ήξεραν πως η ώρα έφτασε: *«η διαδήλωση καλέστηκε στις 10.30 και στην πλατεία του σιδηροδρομικού σταθμού της Σούζα, και 10000 άτομα κινούνται για να "σταματήσουν την κατασκευή του TAV στη Βενάους". Λίγο αφότου η κεφαλή της πορείας σταμάτησε μπροστά στο φραγμό της αστυνομίας (ΜΑΤ), οι διαδηλωτές σπρώχνουν και ξεκινούν συγκρούσεις. Με τον ερχομό των πρώτων νιφάδων χιονιού, η αστυνομία υποχωρεί όλο και περισσότερο από τα γύρω βουνά, όλο και περισσότερες σημαίες του NoTAV διακρίνονται ανάμεσα στα δέντρα. Οι διαδηλωτές έχουν πια φτάσει στο εργοτάξιο, οι φράχτες πέφτουνε, τα μηχανήματα καταστρέφονται και η αστυνομία υποχωρεί ενώ χιλιάδες διαδηλωτές εισβάλλουν στη στρατιωτική φρουρά... άλλο ένα βήμα και η αστυνομία τρέπεται σε φυγή. Η Βενάους είναι ελεύθερη!»*

Ήταν 8 Δεκεμβρίου του 2005 και το κίνημα του NOTAV κέρδιζε την πρώτη του μάχη. Εφτά χρόνια έχουν περάσει από εκείνο το ιδιαίτερο πρωινό του αγώνα και η αντίσταση του NOTAV δεν σταμάτησε ποτέ: αντίθετα, ενδυναμώθηκε σαν ένα διευρυμένο κίνημα όλων των ηλικιών, εδραιώνοντας τη θέση του στην περιοχή πολύμορφα και παράλληλα ανοίγοντας σε διεθνείς χώρους αγώνα ενάντια στην κρίση, συντονιζόμενο και με άλλες κινητοποιήσεις υπεράσπισης του εδάφους και των κοινών (common). Η μάχη ενάντια στο «μεγάλο άχρηστο έργο» του σιδηροδρόμου υπερηψηλής ταχύτητας που ήδη υποβάθμισε το περιβάλλον και χειροτέρεψε την ποιότητα της ζωής και της υγείας των πληθυσμών διαφόρων Ευρωπαϊκών περιοχών που εμπλέκονται στο σχέδιο της σιδηροδρομικής τροχιάς Λισαβόνα-Κίεβο, εξελίχτηκε σε ένα σημαντικό εργαστήρι συνεργαζόμενων υποκειμένων, ξεκινώντας από ένα έντονο «όχι!», από μια σταθερή άρνηση που δεν νικήθηκε ποτέ από »

την καθεστωτική πρόταση ενός «συμμετοχικού πώς». Το κίνημα δεν πρότεινε κανένα δημοψήφισμα και κάθε απόπειρα διαλόγου από την καθεστωτική πλευρά και τα κεντροδεξιά-κεντροαριστερά κόμματα τελικά αποκάλυψε την πραγματική φύση της προσπάθειας αυτής: μια μάταιη απόπειρα πειθούς, που άλλοτε πρότεινε εργασία ή μερικά επιπρόσθετα χρήματα στο μισθό. Οι επιτροπές δεν ήθελαν ποτέ να συζητήσουν για το *πώς* θα κατασκευαστεί το TAV, αλλά πιθανά το *γιατί* να κατασκευαστεί ένα άχρηστο και επιβλαβές έργο. Αυτό ήταν αρκετό για τις κεντροαριστερές και κεντροδεξιές κυβερνήσεις για να οργανώσουν μια άγρια αλλά και ανόητη εκστρατεία καταστολής ενάντια στον πληθυσμό της πεδιάδας στα βορειοδυτικά της ιταλικής χερσονήσου.

Το κίνημα δεν ήταν τόσο ευρύ και διαδεδομένο από την αρχή, αλλά αρκετά χρόνια πριν τη στρατιωτική κατοχή της κοιλάδας και τις κορυφώσεις της κοινωνικής αντίστασης, το κίνημα δομήθηκε χάρη σε μια υπομονετική οργανωτική δουλειά, παραγωγή κριτικής γνώσης και επικοινωνίας από τις πρώιμες ομάδες των ακτιβιστών. Ήταν ένα μεγάλο έργο εκμάθησης, παραγωγής και διάδοσης της γνώσης και πρακτικών αυτοοργάνωσης που, ξεκινώντας από μια ανάλυση κόστους-οφέλους του NOTAV για τον πληθυσμό, προχώρησε περαιτέρω σε κριτική και επίθεση του μοντέλου της ιδιωτικοποίησης των μεγάλων έργων (ένα σύστημα συμβάσεων που βάζει το κράτος υπεύθυνο για όλες τις επενδύσεις και τις αναθέσεις, χωρίς διαγωνισμό εργολαβίας, τις διαδικασίες της πραγματοποίησης του έργου από μεγάλες ιδιωτικές εταιρίες μέσω τραπεζικού δανεισμού με εγγυητή το κράτος: επιπλέον εκτοξεύοντας το κόστος του έργου σε δυσθεώρητα ύψη και υλοποιώντας το με ένα σύστημα υπεργολαβίας βασισμένο σε επισφαλή και υπερεντατική εργασία. Ένα πραγματικό πανηγύρι των κερδοσκόπων και των λόμπι της Μαφίας!).

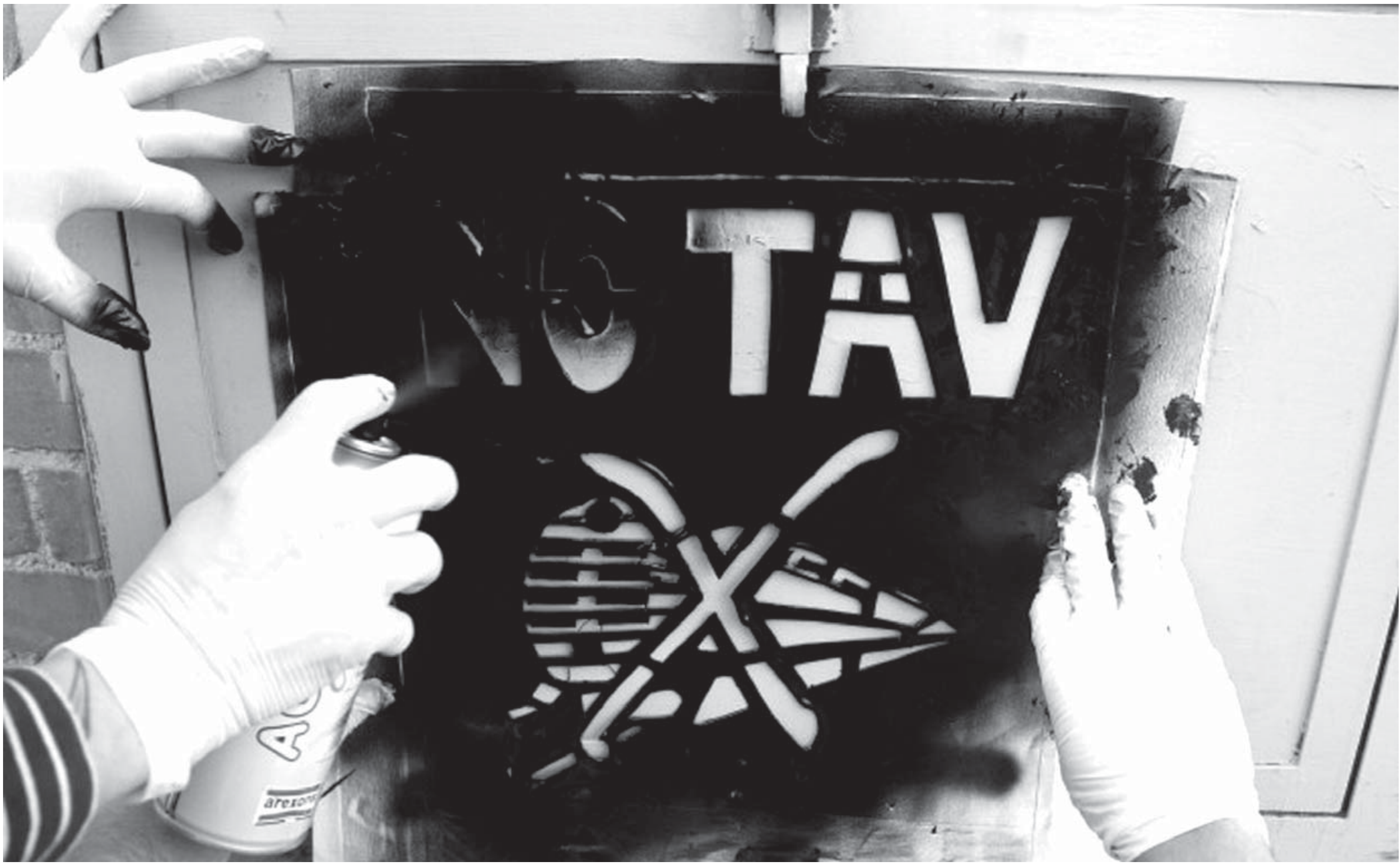
Υπό αυτή την οπτική, ο αγώνας του NOTAV είναι ακόμα ένας τοπικός αγώνας, όχι NIMBY (not in my back yard), δεν αφορά την ατομικιστική και εγωιστική επαναοικειοποίηση του εδάφους από μια κοινότητα, αλλά αντίθετα μια κοινωνικά συγκρουόμενη αντιπολίτευση ενάντια στα καταστροφικά αποτελέσματα της αναπαραγωγής της κοινωνικής ζωής που σήμερα αποκαλούμε χρηματιστηριακό καπιταλισμό.

Μετά τις μεγάλες μέρες της αντίστασης, στις συνελεύσεις των επιτροπών και στα πολλά στρατόπεδα του αγώνα γεννήθηκε μια πρακτική και υποκειμενική κριτική της αντιπροσωπευτικής πολιτικής. Η μαζική αντίσταση για την υπεράσπιση του εδάφους ενισχύθηκε χάρη στη διαδεδομένη αντίληψη *της νομιμοποιημένης δράσης ενάντια στη νομικιστική ανομία του κράτους και του κομματικού συστήματος:* η ολέθρια διασύνδεση κράτους – τραπεζών - μεγάλων επιχειρήσεων έδειξε όλη της τη βία όταν η απάντηση στο ερώτημα που αναδύθηκε από τους ενωμένους στις επιτροπές κατοίκους της πεδιάδας – «ποιος, τι, και για ποιον αποφασίζει;» ήταν η στρατιωτική κατοχή της περιοχής και η αστυνομική αγριότητα.

ο αγώνας του NOTAV δεν μπορεί να είναι αυτάρκης, και ο κίνδυνος είναι αυτός: αν δεν αντιλαλήσουν άλλα «Όχι!» γρήγορα, η πεδιάδα θα συνεχίσει στη γενναία και έντονη αντίστασή της χωρίς να έχει τις γενικές συνθήκες για να περάσει από την άμυνα στην επίθεση

Οι λαϊκές συνελεύσεις έγιναν αντιθεσμοί επί παντός επιστητού οι οποίοι πραγματώνουν το σκοπό του λαϊκού ελέγχου των θεσμών και το θεσμίζοντα συντακτικό χώρο του κινήματος: οι συνελεύσεις που αποφάσισαν τη δημιουργία τους πάντα κατάφερναν να δομήσουν μια ομαλή σύνθεση - μέσα στην οποία η ενότητα του κινήματος, η αυτονομία του, και η αποτελεσματικότητά του στους στόχους του οικοδομείται μέσω της συμμετοχής. Μέσα σε τέτοιους αυτόνομους θεσμούς είναι που δομείται επάξια μια σχέση μεταξύ αντιγνώσης και οργανωτικής πρακτικής: στην πεδιάδα της Σούζα η τεχνική γνώση της επιστήμης είναι χρήσιμη στον αγώνα, αφού οι οικολογικές διαχειριστικές υποκουλτούρες δεν «ηγεμονεύουν» στο κίνημα, δεν υπάρχει όμως «αντικειμενικά καλή» γνώση, αλλά κριτική γνώση που εκπηγάζει από το «γνωρίζοντας μαζί». Με τον ίδιο τρόπο, ούτε τα καθεστωτικά ΜΜΕ, ούτε το κομματικό σύστημα ούτε η τυραννία του εγωισμού των ατόμων που βλέπουν στην πεδιάδα ένα θεματικό πάρκο εξέγερσης ή μεταρρύθμισης «δίνουν τον τόνο» ή επιβάλλουν την πολιτική ατζέντα. Στην πεδιάδα της Σούζα όταν το κίνημα κινείται στην αντίσταση ενάντια στην στρατιωτική κατοχή και την υποδομή του εργοτάξιου διακηρύσσεται πως «φεύγουμε όλοι μαζί και γυρνάμε όλοι μαζί», για να καταδείξει το πόσο εκπληκτικά

συμπαγές και αλληλέγγυο είναι το πνεύμα που διαπερνά όλους τους εμπλεκόμενους στις αγωνιστικές πρωτοβουλίες, εμπλουτισμένες από τις αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες απόφασης των λαϊκών συνελεύσεων.

Το «φεύγουμε και γυρνάμε όλοι μαζί» τους τελευταίους μήνες αποτελείτο από δεκάδες χιλιάδες διαδηλωτών από όλες τις περιοχές της Ιταλίας που αποκρίθηκαν στο κάλεσμα του κινήματος NOTAV, το οποίο κατά τη διάρκεια του προηγούμενου καλοκαιριού διακήρυξε την «Ελεύθερη Δημοκρατία της Μανταλένα», της ζώνης όπου θα γινόταν το εργοτάξιο του σιδηροδρόμου υπερυψηλής ταχύτητας.

Η βιαιότερη έξωση των καταληψιών σε ένα μέρος, που από τότε έγινε μόνιμο στρατόπεδο διαδηλωτών με μεγάλη συμμετοχή, παρήγαγε ένα πραγματικό κύμα οργής και αγανάκτησης σε όλη την Ιταλία, που μόλις στις 3 Ιουλίου έφτασε στην πεδιάδα, στη σχεδόν ολοκληρωμένη απόπειρα επανακατάληψης των χωραφιών από το στρατό και την αστυνομία. Στην ημέρα μαχών που ακολούθησε ήταν οι διαδηλωτές από τη μία, στο χείλος των φραχτών της στρατιωτικής φρουράς, και από την άλλη η αστυνομία οπλισμένη μέχρι τα δόντια, η οποία κινήθηκε ενάντια στο κίνημα με όλη την αγριότητα που μπόρεσε να επιδείξει.

Τις ακόλουθες μέρες οργανώθηκε ένα στρατόπεδο διαρκούς αγώνα, όπου οι διαδηλωτές του Notav καθημερινά συγκρούονταν με τις αστυνομικές δυνάμεις ενώ τα επιχειρήματα του κινήματος άρχισαν να γενικεύονται στο δημόσιο διάλογο, μέχρι και το τελευταίο κύμα καταστολής που έβαλε στη φυλακή πολλούς συντρόφους κατηγορούμενους για τα γεγονότα της 3ης Ιούλη και τη στρατιωτική κατάληψη εκ μέρους του κράτους κάποιων χωραφιών χρήσιμων για την επέκταση του εργοταξίου του TAV, κατά τη διάρκεια των γεγονότων αυτών ένας ακτιβιστής, ο Luca Abba, κυνηγήθηκε από αστυνομικούς και σκαρφαλώνοντας σε έναν ηλεκτρικό πυλώνα έπαθε ηλεκτροπληξία και έπεσε, και μέχρι σήμερα είναι σε κώμα στο νοσοκομείο.

Τα παραπάνω γεγονότα πυροδότησαν στην Ιταλία μια εκπληκτική κινητοποίηση που ξεπέρασε την »

πάντα δίκαιη και απαραίτητη επίδειξη αλληλεγγύης στους αγώνες. Τα μπλόκα στους δρόμους, στις εθνικές οδούς, στους σιδηρόδρομους κατά τη διάρκεια των πορειών και των καταλήψεων σε όλη την Ιταλία δεν έγιναν από ακτιβιστές ή υπερσυνειδητοποιημένους πολίτες για οικολογικά θέματα, αλλά αντίθετα η σύνθεση των διαδηλωτών ήταν πολύ πιο διευρυμένη από το συνηθισμένο, μέχρι που έφτασε σε εκπληκτικούς αριθμούς που το κίνημα του NOTAV δεν είχε καταφέρει να φτάσει, παρά τη ριζοσπαστικότητα των στόχων του και τη μαζική απεύθυνση πέρα από την πεδιάδα. Ακόμα και στις φυλακές, όπου πολλοί αγωνιστές του NOTAV παραμένουν υπόδικοι, ξέσπασαν διαμαρτυρίες, που ενέπλεξαν τους κρατούμενους σε αιτήματα κοινωνικής δικαιοσύνης, εμφυσώντας τον αγωνιστικό χαρακτήρα του κινήματος της πεδιάδας της Σούζα. Η διασπορά των αγωνιστών σε διάφορες φυλακές και σε καθεστώς απομόνωσης από τις αρχές δεν ήταν αρκετό για να σταματήσει τον αγώνα που αυτές τις μέρες διαδόθηκε στα «σωφρονιστικά καταστήματα», όπου οι κρατούμενοι είναι αναγκασμένοι να ζουν σε απάνθρωπες συνθήκες, λόγω του υπερπληθυσμού και της οικονομικής κρίσης.

Είναι πια ξεκάθαρο ότι η ανταγωνιστική υποκειμενικότητα του πληθυσμού της πεδιάδας της Σούζα άρχισε να βγαίνει από τα όριά της συγκροτημένα, υποδεχόμενη τα διάφορα αιτήματα ενάντια στην κρίση ή την άρνηση του χρέους που στην τεχνοκρατική Ιταλία δεν βρίσκουν προς το παρόν άλλες οργανωτικές μορφές και ανταγωνιστικούς πολιτικούς χώρους για να εκφραστούν με αυτόνομο και συγκρουσιακό τρόπο. Το κίνημα του NOTAV έγινε μέσα στο ιστορικό και κοινωνικό ιταλικό πλαίσιο ο χώρος της κριτικής και της συγκρουσιακής κοινωνικής αντιπολίτευσης ενάντια στο νεοφιλελεύθερο αναπτυξιακό μοντέλο, που τώρα χαρακτηρίζεται από καταστροφικές τάσεις της ίδιας της κοινωνικής αναπαραγωγής. Και όλα αυτά τα κάνει, αναμένοντας ίσως, αλλά σίγουρα και διαμορφώνοντας στην Ιταλία εκείνη την υποκειμενική τάση που τα παγκόσμια κινήματα ενάντια στην κρίση εξέφρασαν τους τελευταίους μήνες: **μια άρνηση του χρέους και της πολιτικής αντιπροσώπευσης, μια άρνηση αποδομητική και θεσμίζουσα την ίδια στιγμή. Αποδομητική ενάντια στην πολιτική της αντιπροσώπευσης ως φορέα της γνώσης, της εξουσίας και της κυριαρχίας, και θεσμίζουσα ως παραγωγός της νέας γνώσης, μιας νέας συλλογικής πρακτικής της λήψης των αποφάσεων (εφαρμοσμένη αντιεξουσία) και δημιουργό αντίστασης**.

Στις πεδιάδες της Βορειοδυτικής Ιταλίας η ιδέα πως η ζωή (έδαφος, υγεία, κίνηση, αυτεξούσιο της επιλογής, κριτική γνώση κ.ο.κ.) δεν πρέπει απλά να τεθεί ενάντια στη λαιμαργία της αγοράς, αλλά αντίθετα πρέπει να την υπερασπιστούμε ως μια δυνατότητα συνειδητής και συλλογικής κοινωνικής αναπαραγωγής ενάντια στην ιδιωτικοποίησή της – ή ενάντια στην παρουσίασή της ως δημόσιο «αγαθό», συνεχώς και αδιαλείπτως υποκείμενο στο διαχωρισμό του από τον ίδιο τον παραγωγό, και επιπλέον ιδιωτικοποιημένο ακόμα και θεσμισμένο μέσα σε κρατικές δομές - περιφράξεις. Η ιδέα αυτή, που καθημερινά γίνεται συλλογική πρακτική, είναι ο μεγάλος πλούτος του κινήματος NOTAV: η δυνατότητά του να θέτει τον εαυτό του ως αυτόνομος και ανταγωνιστικός αγώνας μέσα, ενάντια και πέρα από τη μοναδική σήμερα διακριτή διχοτομία ανάμεσα στο ιδιωτικό και το κρατικό, προτείνοντας μια δυνατότητα μιας κοινωνικής παραγωγής και αναπαραγωγής των κοινών. Παρόλα αυτά, ο αγώνας του NOTAV δεν μπορεί να είναι αυτάρκης, και ο κίνδυνος είναι αυτός: αν δεν αντιλαλήσουν άλλα «Όχι!» γρήγορα, η πεδιάδα θα συνεχίσει στη γενναία και έντονη αντίστασή της χωρίς να έχει τις γενικές συνθήκες για να περάσει από την άμυνα στην επίθεση, εκλύοντας όλη την παραγωγική και θεσμίζουσα ενέργεια των πραγματικών εναλλακτικών που δεν έχουν καταφέρει να διαδοθούν ελεύθερα, λόγω του δυσλειτουργικού ιταλικού κοινωνικού και πολιτικού τοπίου. Αν και το ζήτημα της νίκης φαίνεται να είναι στην ατζέντα των συνελεύσεων, εξίσου αληθές είναι το ότι χωρίς μια εμπλουτισμένη συγκρουσιακή κοινωνική αντιπολίτευση ενάντια στην κυβέρνηση των τεχνοκρατών και των τραπεζών, θα είναι δύσκολο για την πεδιάδα της Σούζα να συσσωρεύσει την πολιτική δύναμη για να κυνηγήσει μακριά από το έδαφός της τα εργοτάξια του σιδηρόδρομου υπερυψηλής ταχύτητας. Εξάλλου, δεν ήταν τυχαίο πως κατά τη διάρκεια μιας μακράς πορείας με τη συμμετοχή πάνω από 70.000 διαδηλωτών στην πεδιάδα της Σούζα την περασμένη $25^{η}$ του Φλεβάρη, στο τέλος της διαδήλωσης ανοίχτηκε ένα τεράστιο πανό με δεκάδες ελληνικές σημαίες παρούσες, συμβολίζοντας την αμφίδρομη σχέση της πεδιάδας με την Ελλάδα, όπου το αναπτυξιακό μοντέλο και η κουλτούρα του λόμπι της SiTAV είναι πανομοιότυπο με τους κερδοσκόπους που λυμαίνονται το ελληνικό χρέος, και από την άλλη την επιμονή και τη δύναμη της συγκρουσιακής κοινωνικής αντιπολίτευσης της πεδιάδας και της ελληνικής κοινωνίας που αντηχεί

σε όλη την Ευρώπη-Φρούριο, εν μέσω κρίσης.

Κατά αυτόν τον τρόπο, ο αγώνας NOTAV είναι ένας αγώνας που δεν μπορεί να νικήσει χωρίς να προβάλει τον εαυτό του στον ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο, με τη διασύνδεσή του με εκατοντάδες αγώνες και επιτροπές που στην Ευρώπη, τη Βόρεια Αφρική και αλλού παλεύουν για την υπεράσπιση του εδάφους και των κοινών, σχηματίζοντας ένα χάρτη αυτών των «ΌΧΙ» που είναι δυνατόν να διαμορφωθούνε σε θεσμίζουσα και ανταγωνιστική πρακτική. Εν τω μεταξύ, ενώ η τεχνοκρατική κυβέρνηση ετοιμάζεται για να διατάξει περισσότερη στρατιωτικοποίηση και καταστολή στην πεδιάδα της Σούζα, τα βουνά ακόμα τα σκαρφαλώνουμε, οργανώνεται η σύγκρουση, νέες εστίες αντίστασης χτίζονται και παράλληλα θέτουμε το ερώτημα: «Όταν θα κερδίζαμε τον αγώνα NOTAV, τι θα μπορούσαμε να κάνουμε; Θα ήμασταν ικανοί να κινηθούμε παραπέρα, σε μορφές ζωής και εργασίας;» Ένα ερώτημα που, για τον αντίπαλο, ηχεί σχεδόν σαν προειδοποίηση και ήδη ηχεί δυνατά όπως και το ιστορικό κινηματικό σύνθημα ***«a sarà dura... per loro!» (Δεν θα είναι εύκολο... για αυτούς!).***

__Ο Fulvio Massarelli__ είναι συντάκτης της ιστοσελίδας του Infoaut antagonist information και συγγραφέας σειράς κινηματικών και ιστορικών βιβλίων.

Καθ' όλη τη διάρκεια του Απρίλη, το κίνημα NoTAV βρίσκεται σε φάση αναδιοργάνωσης, καθώς προβλέπεται έντονη κινητικότητα από πλευράς κράτους και κεφαλαίου, ίσως και επιθέσεις της αστυνομίας για την ανακατάληψη του εδάφους της πεδιάδας. Η «Βαβυλωνία» βρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία με το κίνημα, ενώ έχει αναλάβει πρωτοβουλία στη δημιουργία διαύλων επικοινωνίας του NoTAV με το κίνημα ενάντια στις ανεμογεννήτριες, τα μεταλλεία χρυσού και το ευρύτερο οικολογικό.

- Οι έγκριτοι οικονομολόγοι παίρνουν θέσεις στα χαρακώματα της ευρωζώνης, προσπαθώντας να προβλέψουν τις τύχες του ελληνικού κράτους. Είναι καταδικασμένοι να αποτύχουν, αφού αναλύουν την κατάσταση ως οικονομική, δηλαδή με όρους επιστημονικούς. Κι όμως, το ευρώ είναι ζήτημα πολιτικό και κάθε επιστημονική προσέγγιση είναι σαν να αναλύεις τη Μόνα Λίζα με βάση την χημική σύσταση των χρωμάτων. Το ευρώ είναι ζήτημα πολιτικής και η πολιτική ζήτημα ψυχολογίας. Μια ματιά στα χρηματιστήρια είναι επαρκής απόδειξη. Πώς ήταν σήμερα η ψυχολογία των αγορών;

- Βρισκόμαστε σε μεσεκλογική περίοδο και το μόνο ασφαλές συμπέρασμα είναι πως η πολιτική επέστρεψε στο κοινοβούλιο. Τι εννοούμε με αυτό; Εννοούμε πως τα κεντρικά πολιτικά ζητήματα των ημερών είναι ό,τι συμβαίνει στους διαδρόμους των Παλιών Ανακτόρων. Σπάνια συμβαίνει αυτό στην νεοελληνική πολιτική ζωή, συνήθως η πολιτική ανήκει στους δρόμους. Τώρα έχουν αλλάξει για λίγο οι πιάτσες, μέχρι να βγει η καινούργια μαντάμ στο μπουρδέλο.

- Το '81 ο Ανδρέας εξελέγη με συνθήματα που φαντάζουν επαναστατικά, αν τα συγκρίνουμε με τα τωρινά συνθήματα της Αριστεράς. "Έξω από την ΕΟΚ", "έξω από το ΝΑΤΟ", "έξω οι βάσεις", "ο λαός δεν ξεχνά τι σημαίνει Δεξιά". Βέβαια τίποτε δεν συνέβη. Τότε όμως οι ψήφοι παιζόταν στο γήπεδο της Αλλαγής, ενώ τώρα στο γήπεδο της Απαλλαγής. Τότε βάρκα ήταν η ελπίδα, τώρα η ασφάλεια. Το άγνωστο, όπως πάντα, παρέμεινε άγνωστο. Και το καλύτερο που μπορεί να ελπίζει μια αριστερή κυβέρνηση είναι μήπως καταφέρει να κυβερνήσει κάπως σοσιαλδημοκρατικά.

- Υποτίθεται ότι κάθε ψήφος που πήρε η Χρυσή Αυγή είναι ψήφος διαμαρτυρίας. Στην πραγματικότητα, είναι ψήφος κατάφασης της βίας ως νόμιμου πολιτικού εργαλείου. Αρκεί η τελευταία να ασκείται από τα θεσμικά και παραθεσμικά όργανα, να είναι η βία του παρακράτους, η βία του ταγματασφαλίτη. Το πολιτικό σύστημα είναι υπεύθυνο, όχι γιατί άφησε τις γειτονιές να σαπίσουν ώστε να μοσχοπουληθούν, αλλά γιατί αυτό νομιμοποίησε τον πόλεμο απέναντι στην κοινωνία, αυτό έθεσε ως πλαίσιο του διαλόγου την βία και την αντίσταση σε αυτή. Η Χρυσή Αυγή βγήκε από το Σύνταγμα πράγματι, αλλά όχι γιατί συμμετείχε εκεί, αλλά γιατί εκεί ο πόλεμος τέθηκε ως έσχατη μορφή του πολιτικού όχι ως εξωτερικό αλλά ως εσωτερικό γεγονός. Όταν η εξουσία ταυτίζεται γυμνά και απροκάλυπτα με την πατρονεία και την προστασία, τότε οι μπράβοι και οι "προστάτες" της νύχτας θα γίνουν τα νέα πρόσωπα της βουλής.

-Δεν βρέθηκε ακόμη ο μάγκας ούτε σ' αυτές τις εκλογές που να φτιάξει ένα κόμμα νέου τύπου. Δηλαδή, ούτε δραχμή, ούτε ευρώ, αλλά δολλάριο! Με πρόγραμμα την μετατροπή της χώρας στην 51η πολιτεία των Η.Π.Α. Είναι μια βιώσιμη επιλογή, που θα μας φέρει ένα πραγματικό Σύνταγμα, όχι σαν τα κουρελόχαρτα τα ντόπια, θα επιτρέψει στις ομάδες καλαθοσφαίρισης να παίξουν σε γήπεδα δίχως χούλιγκανς τους τελικούς, και θα φέρει και τις πολυπόθητες συναντήσεις του ντόπιου φύρερ με τον μαύρο πρόεδρο. Ίσως στις επόμενες εκλογές, αφού πρώτα έχει επανεκλεγεί και ο Ομπάμα.

Α.Σ.

Λεωφορείον ο Ζόφος

Παρασκευή, 16/3/2012 και ώρα 20:15. Στο κέντρο της Αθήνας, στην οδό Πανεπιστημίου, περιμένοντας το λεωφορείο. Το σκηνικό γνωστό, καθημερινό: το λεωφορείο καθυστερεί κι εμείς, έπειτα από μία εξαντλητική βδομάδα, με τα νεύρα τεντωμένα, θέλουμε να φτάσουμε στα σπίτια μας, θέλουμε να αρχίσει επιτέλους το Σαββατοκύριακο. Η κίνηση στους δρόμους μεγάλη και το λεωφορείο γεμάτο: κυρίες που επιστρέφουν από ψώνια, εργαζόμενοι που επιστρέφουν από τη δουλειά τους, Έλληνες και αλλοδαποί, όλοι έχουν επιβιβαστεί. Μια έντονη δυσοσμία υπάρχει στην ατμόσφαιρα. Ο ένας μετά τον άλλον ανοίγουν τα παράθυρα, οι περισσότεροι στενάζουν, κάποιες κυρίες βάζουν το φουλάρι τους στο στόμα, άλλοι σηκώνουν το ζιβάγκο τους, μία κοπέλα βγάζει ένα αρωματικό μαντιλάκι, και μία κυρία προσπαθεί να αλλάξει θέση, αλλά μάταια. Όπου κι αν σταθείς η μυρωδιά δεν υποφέρεται. Όλοι προσπαθούν να εντοπίσουν την πηγή του κακού, τα βλέμματα συναντιούνται. Μπροστά μου στέκεται ένας έγχρωμος, ξέρετε, ένας από τους μικροπωλητές που, όταν δεν τους κυνηγούν, πουλούν την πραμάτεια τους μεταξύ των οδών Ακαδημίας και Πανεπιστημίου. Η δυσφορία αυξάνεται. Περιμένω να ακούσω σχόλια του τύπου: «Να φύγουν, να πάνε στα σπίτια τους! Αυτοί φταίνε για όλα! Ένας Παπαδόπουλος θα μας σώσει!» Κουβέντες καθημερινές, οικείες. Αργοπορημένο το λεωφορείο μας, φτάνει στην επόμενη στάση. Ξαφνικά, ακούγεται η φωνή του οδηγού: «Ο κύριος που μυρίζει, να κατέβει!» Παγωμάρα. Ένας άνθρωπος, λευκός (βέβαια, το χρώμα δεν έχει καμία σημασία), σκύβει αμέσως το κεφάλι και κατεβαίνει...

Κ.Φ.

Επιβεβλημένη Λιτότητα VS Ηθελημένη Απλότητα:

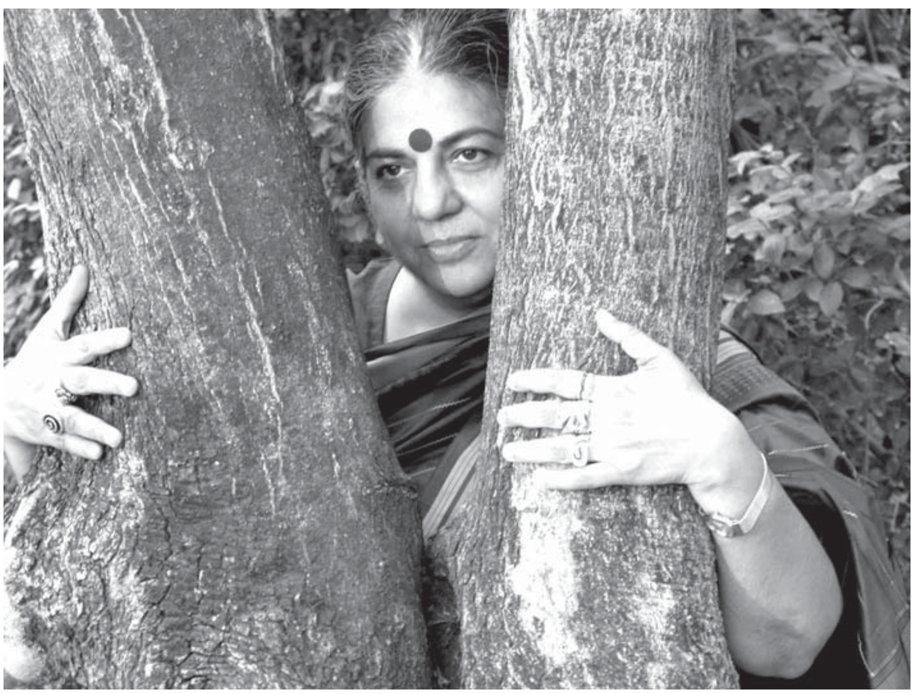
Ποιος θα πληρώσει για ποιες μεταρρυθμίσεις;

Vandana Shiva

Την ώρα που στην Ελλάδα οι προνομιούχοι σε όλες τις βαθμίδες του κράτους, των μεγάλων εταιριών, των κομμάτων, και του συνδικαλισμού αγκομαχούν για να μας επιστρέψουν στον «παράδεισο» που ζούσαμε πριν από το ξέσπασμα της κρίσης, φωνές σαν της Βαντάνα Σίβα έρχονται να ταράξουν τα νερά, προσπαθώντας να διώξουν από πάνω μας το πέπλο της αναπτυξιολογίας που μας σκεπάζει από παντού.

Δ.Κ.

Ο κόσμος βρίσκεται σε οικολογική και οικονομική κατάρρευση. Τα οικολογικά όρια και τα όρια που καθορίζονται από την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και την ισότητα παραβιάζονται αδίστακτα. Η μεταρρύθμιση είναι επιτακτική ανάγκη. Ωστόσο, υπάρχουν ζωτικής σημασίας διαφορές ανάμεσα στις μεταρρυθμίσεις που επιβάλλουν οι πλούσιοι και ισχυροί και στις διαδικασίες μεταρρύθμισης που απαιτούνται από τη λαϊκή βούληση των ανθρώπων παντού. Οι πλούσιοι θα ήθελαν οι φτωχοί και εργαζόμενοι άνθρωποι να πληρώσουν για τις μεταρρυθμίσεις. Οι άνθρωποι θέλουν να πληρώσουν οι πλούσιοι μέσω υψηλότερων φόρων, συμπεριλαμβανομένου του φόρου επί των χρηματοοικονομικών συναλλαγών, και μέσω κανονισμών για την πάταξη της ληστείας των φυσικών πόρων και των δημόσιων αγαθών.

Το κυρίαρχο οικονομικό μοντέλο, βασισμένο στην απεριόριστη ανάπτυξη σε έναν περιορισμένο πλανήτη, οδηγεί σε υπερβολή την ανθρώπινη χρήση των πόρων της γης. Αυτό οδηγεί σε οικολογική καταστροφή. Επίσης, οδηγεί σε έντονη και βίαιη αρπαγή των υπόλοιπων πόρων της γης από τους πλούσιους, στερώντας τους από τους φτωχούς. Η αρπαγή των πόρων αποτελεί μια προσαρμογή των πλούσιων και ισχυρών στο δεδομένο της απομείωσης των πόρων – γη, βιοποικιλότητα, νερό – χωρίς να προσαρμόζεται το παλιό μοντέλο απεριόριστης ανάπτυξης στη νέα πραγματικότητα. Το μόνο αποτέλεσμα μπορεί να είναι η έλλειψη πόρων για τους φτωχούς βραχυπρόθεσμα, με την αύξηση της φτώχειας και της στέρησης. Μακροπρόθεσμα αυτό σημαίνει την εξαφάνιση του είδους μας, ως αποτέλεσμα της καταστροφής του κλίματος και της εξαφάνισης των άλλων ειδών, καθιστώντας τον πλανήτη μη-κατοικήσιμο για τις ανθρώπινες κοινωνίες. »

Αν δεν γίνει μια οικολογική προσαρμογή μέσα στα όρια του πλανήτη και στο πλαίσιο της οικολογικής δικαιοσύνης υπάρχει κίνδυνος για την ανθρώπινη επιβίωση.

Η Πράσινη Οικονομία που θα προωθηθεί στη διάσκεψη του ΟΗΕ στο Ρίο τον Ιούνιο μπορεί κάλλιστα να αποτελέσει τη μεγαλύτερη αρπαγή πόρων στην ανθρώπινη ιστορία, με τις εταιρίες να οικειοποιούνται τον πράσινο πλούτο του πλανήτη, τη βιοποικιλότητα, ενώ το πράσινο πετρέλαιο θα παράγει βιοκαύσιμα, βιοπλαστικά και χημικά προϊόντα – όλα όσα μας πρόσφερε η πετροχημική εποχή των ορυκτών καυσίμων. Κινήματα σε όλο τον κόσμο έχουν αρχίσει να λένε «Όχι στην Πράσινη Οικονομία του 1%».

Αλλά μια οικολογική προσαρμογή είναι δυνατή, και συμβαίνει ήδη. Αυτή η οικολογική προσαρμογή βλέπει τους εαυτούς μας ως μέρος του εύθραυστου οικολογικού δικτύου, όχι έξω και πάνω από αυτό, ανεπηρέαστους από τις οικολογικές συνέπειες των πράξεών μας. Η οικολογική προσαρμογή συνεπάγεται επίσης ότι βλέπουμε τους εαυτούς μας ως μέλη της κοινότητας της γης, κατανέμοντας τους πόρους της γης ισότιμα σε όλα τα άλλα είδη και μέσα στην ανθρώπινη κοινωνία. Η οικολογική προσαρμογή απαιτεί ένα τέλος στην αρπαγή των πόρων και την ιδιωτικοποίηση της γης μας, της βιοποικιλότητας και των σπόρων, του νερού και της ατμόσφαιρας. Η οικολογική προσαρμογή βασίζεται στην επανάκτηση των κοινών αγαθών και τη δημιουργία της Δημοκρατίας της Γης.

Το κυρίαρχο οικονομικό μοντέλο, βασισμένο στα μονοπώλια των πόρων και την κυριαρχία μιας ολιγαρχίας, δεν έρχεται σε σύγκρουση μόνο με τα οικολογικά όρια του πλανήτη. Έρχεται σε σύγκρουση με τις αρχές της δημοκρατίας και της διακυβέρνησης του λαού από το λαό. Η μεταρρύθμιση της ολιγαρχίας προωθεί το στραγγαλισμό της δημοκρατίας, τη συντριβή των πολιτικών δικαιωμάτων και της ελευθερίας των ανθρώπων. Η δήλωση του Bharti Mittal ότι η πολιτική δεν πρέπει να παρεμβαίνει στην οικονομία αντικατοπτρίζει την αντίληψη της ολιγαρχίας ότι η δημοκρατία δεν μας χρειάζεται. Αυτή η αντιδημοκρατική μεταρρύθμιση περιλαμβάνει νόμους όπως για την εσωτερική ασφάλεια στις ΗΠΑ και πολλούς άλλους νόμους για την ασφάλεια στην Ινδία.

Οι φωνές για μια δημοκρατική μεταρρύθμιση από τα κάτω επιβεβαιώνονται σε όλο τον κόσμο από την αύξηση των μη-βίαιων διαμαρτυριών, από την αραβική άνοιξη μέχρι το αμερικανικό φθινόπωρο του «Occupy» και το ρωσικό χειμώνα που κατήγγειλε τη νοθεία των εκλογών και της εκλογικής δημοκρατίας.
Αυτά τα κινήματα για τη δημοκρατική μεταρρύθμιση αυξάνονται παντού σε αντίδραση των προγραμμάτων «λιτότητας» που επιβάλλονται από το ΔΝΤ, την Παγκόσμια Τράπεζα και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που δημιούργησαν την οικονομική κρίση. Ο Τρίτος Κόσμος υπέστη διαρθρωτικές προσαρμογές και καταναγκαστική λιτότητα κατά τη δεκαετία 1980-1990 και αυτό οδήγησε σε εξεγέρσεις κατά του ΔΝΤ. Η διαρθρωτική προσαρμογή της Ινδίας το 1991 μας έδωσε την αγροτική κρίση με τις αυτοκτονίες 250.000 αγροτών και την επισιτιστική κρίση που ώθησε κάθε τέταρτο Ινδό στην πείνα και κάθε δεύτερο παιδί να πάσχει από σοβαρό υποσιτισμό. Οι άνθρωποι πληρώνουν με τη ζωή τους την προσαρμογή που επιβάλλει η Παγκόσμια Τράπεζα /ΔΝΤ. [...]

Η Ευρώπη ξεκίνησε αναγκαστική λιτότητα το 2010. Παντού υπάρχουν διαμαρτυρίες κατά της λιτότητας, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιταλία, Ελλάδα, Ισπανία, Ιρλανδία, Ισλανδία, και Πορτογαλία. Οι τράπεζες που έχουν δημιουργήσει την κρίση θέλουν να «ρυθμίσουν» την κοινωνία, εξαλείφοντας θέσεις εργασίας, ολόκληρες ζωές, συντάξεις, κοινωνική ασφάλιση, δημόσιες υπηρεσίες και κοινά αγαθά. Οι άνθρωποι από την άλλη θέλουν τα χρηματοπιστωτικά συστήματα να προσαρμοστούν στα όρια που θέτονται από τη φύση, την κοινωνική δικαιοσύνη και τη δημοκρατία. Η αβεβαιότητα που χαρακτηρίζει τις συνθήκες διαβίωσης του 99% έχει δημιουργήσει μια νέα τάξη την οποία ο Guy Standing αποκαλεί Πρεκαριάτο. Εάν η Βιομηχανική Επανάσταση μας έδωσε τη βιομηχανική εργατική τάξη, το προλεταριάτο, η παγκοσμιοποίηση και η «ελεύθερη αγορά» που καταστρέφει τις ζωές των χωρικών στην Ινδία και την Κίνα μέσω της αρπαγής της γης και τις πιθανότητες οικονομικής ασφάλειας για τους νέους στις πρώην πλούσιες βιομηχανικές χώρες, έχει δημιουργήσει τη παγκόσμια τάξη του πρεκαριάτου. Όπως η Barbara Ehrenreich και ο John Ehrenreich έχουν γράψει στο «Η δημιουργία του Αμερικανικού 99%», αυτή η νέα τάξη των στερημένων και αποκλεισμένων περιλαμβάνει «επαγγέλματα της μεσαίας τάξης, εργάτες εργοστασίων, οδηγούς φορτηγών και νοσηλευτές καθώς και τους πολύ φτωχότερους ανθρώπους που καθαρίζουν τα σπίτια, κάνουν μανικιούρ στα νύχια και συντηρούν τα γκαζόν των εύπορων».
Η αναγκαστική λιτότητα παλαιάς κοπής επιτρέπει στο 1% των υπερπλούσιων ολιγαρχιών να αρπάξει τους πόρους της Γης, ενώ αποτρέπει το 99% από την πρόσβαση σε πόρους, σε αξιοπρεπή ζωή, σε

θέσεις εργασίας και κάθε μορφή ελευθερίας, δημοκρατίας και οικονομικής ασφάλειας. Λέγεται συχνά ότι με την αύξηση της ανάπτυξης, η Ινδία και η Κίνα αναπαράγει το σπάταλο τρόπο ζωής και εντατικής κατανάλωσης των πόρων σαν τις χώρες της Δύσης. Η πραγματικότητα είναι ότι ενώ ένα μικρό 3%-4% της Ινδίας ακολουθεί την τρελή κούρσα κατανάλωσης της γης με όλο και περισσότερα αυτοκίνητα και κλιματιστικά, η μεγάλη πλειοψηφία της Ινδίας ωθείται σε «απο-κατανάλωση» – χάνει το δικαίωμα ικανοποίησης των βασικών αναγκών για τρόφιμα και νερό, λόγω της αρπαγής των πόρων και της γης, της αρπαγής της αγοράς και της καταστροφής των ανθρώπινων ζωών. Η κρίση πείνας και υποσιτισμού στην Ινδία είναι ένα παράδειγμα της «απο-κατανάλωσης» που επιβλήθηκε στους φτωχούς από τους πλούσιους, με την επιβεβλημένη λιτότητα που βασίζεται στην απελευθέρωση του εμπορίου και στις πολιτικές «οικονομικής μεταρρύθμισης».

Υπάρχει και άλλο μοντέλο το οποίο συμμερίζονταν ο Γκάντι αλλά και τα νέα κινήματα του 99%, το μοντέλο της ηθελημένης απλότητας για τη μείωση του οικολογικού αντίκτυπου, με την παράλληλη αύξηση της ανθρώπινης ευημερίας όλων. Αντί της αναγκαστικής λιτότητας που βοηθά τους πλούσιους να γίνουν υπερπλούσιοι, τους ισχυρούς να γίνουν απόλυτοι κυρίαρχοι, η ηθελημένη απλότητα μας δίνει όλους τη δυνατότητα να προσαρμοστούμε οικολογικά, να μειώσουμε την υπερκατανάλωση των πόρων του πλανήτη, μας επιτρέπει να προσαρμοστούμε κοινωνικά για να ενισχύσουμε τη δημοκρατία και δημιουργεί ένα δρόμο οικονομικής προσαρμογής βασισμένο στη δικαιοσύνη και την ισότητα.

Η επιβεβλημένη λιτότητα αναγκάζει τις φτωχές κι εργαζόμενες οικογένειες να πληρώνουν για τις υπερβολές της απληστίας και της συσσώρευσης από τους υπερπλούσιους. Η ηθελημένη απλότητα σταματά αυτές τις υπερβολές κι μας επιτρέπει να ανθίσουμε μέσα σε μια δημοκρατία της Γης, όπου τα δικαιώματα και οι ελευθερίες όλων των ειδών και όλων των ανθρώπων προστατεύονται και γίνονται σεβαστά.

Η Vandana Shiva είναι μια διεθνής φωνή για την αειφορία και την κοινωνική δικαιοσύνη. Είναι φυσικός, ακαδημαϊκός, κοινωνική ακτιβίστρια και φεμινίστρια. Διευθύνει το ερευνητικό ίδρυμα Επιστήμης, Τεχνολογίας και Φυσικών Πόρων στο Νέο Δελχί κι έχει τιμηθεί με το Right Livelihood Award, ένα εναλλακτικό βραβείο Νόμπελ. Μεταξύ άλλων έχει γράψει τα βιβλία: Stolen Harvest, Water Wars, Earth Democracy και Soil Not Oil. Στα ελληνικά κυκλοφορούν τα βιβλία της «Η αρπαγή της Σοδειάς» και «Πόλεμοι για το νερό» από τις εκδόσεις Εξάρχεια. Το άρθρο προέρχεται από το http://www.zcommunications.org/imposed-austerity-vs-chosen-simplicity-who-will-pay-for-which-adjustments-by-vandana-shiva

ΤΟ ΕΥΡΩ ΚΑΙ Ο ΣΥΡΙΖΑ

Μια συνέντευξη του οικονομολόγου ***Ρόμπιν Χάνελ*** στον ***Δημήτρη Κωνσταντίνου***

Το Μάη του 2010, λίγο μετά την υπογραφή του μνημονίου, όταν ακόμη πολλοί διανοούμενοι και όλες οι καθεστωτικές πολιτικές δυνάμεις έστεκαν μουδιασμένοι μπροστά στην πραγματικότητα που τους ξεπερνούσε, ο οικονομολόγος Ρόμπιν Χάνελ, από το βήμα του διεθνούς φεστιβάλ της ΒΑΒΥΛΩΝΙΑΣ, μας προειδοποιούσε για την κατάσταση που όλοι συνειδητοποίησαν δύο χρόνια μετά: Όλες οι θυσίες της κοινωνίας με πρόφαση το μονόδρομο των διαρθρωτικών αλλαγών ήταν μάταιες, αφού η αναδιάρθρωση του εθνικού χρέους ήταν αναπόφευκτη εξαρχής, όπως και η έξοδος της Ελλάδας από την ευρωζώνη. Το διακύβευμα ήταν και είναι ποιος θα ωφεληθεί απ' αυτήν. Σήμερα, υπό το φως των νέων πολιτικών και οικονομικών δεδομένων, ο Ρόμπιν Χάνελ επανέρχεται με κατηγορηματικές διατυπώσεις τόσο για την οικονομία όσο και για την πολιτική. Τα συμπεράσματα δικά σας.

Δ.Κ

.Ο Robin Hahnel είναι διδάκτορας Οικονομικών στο Πανεπιστήμιο του Πόρτλαντ. Τα τελευταία σαράντα χρόνια συμμετείχε σε πολλά κοινωνικά κινήματα και οργανώσεις, όπως παλιότερα στο φοιτητικό κίνημα ενάντια στον πόλεμο του Βιετνάμ και σήμερα στο Πράσινο κίνημα των ΗΠΑ. Το 1991, ενώ κατέρρεε το σοβιετικό μπλοκ και ο καπιταλισμός θριάμβευε, ο Ρόμπιν Χάνελ μαζί με τον Μάικλ Άλμπερτ δημοσίευαν το έργο τους για τη Συμμετοχική Οικονομία (The Political Economy of Participatory Economics), ένα μοντέλο οικονομίας βασισμένο στη συμμετοχική δημοκρατία και σε ένα δίκτυο συμβουλίων παραγωγής και κατανάλωσης, που προτάθηκε ως εναλλακτικό απέναντι στο σύγχρονο καπιταλισμό, το συγκεντρωτικό κρατικό σοσιαλισμό και το σοσιαλισμό των αγορών. Το πιο πρόσφατο βιβλίο του είναι το Economic Justice and Democracy.

Κύριε Χάνελ, σε περίπτωση που δεν το γνωρίζετε η ανερχόμενη κυβερνητική δύναμη στην Ελλάδα είναι ο αριστερός συνασπισμός ΣΥΡΙΖΑ. Σύμφωνα με τις θέσεις του υπάρχει η δυνατότητα να μην ακολουθήσουμε τους όρους του μνημονίου με την τρόικα και παρόλα αυτά να συνεχίσουμε να είμαστε στην ευρωζώνη. Συμφωνείτε με την εκτίμηση αυτή;

Φυσικά και γνωρίζω ότι ο ΣΥΡΙΖΑ ήταν ο μεγάλος νικητής στις πρόσφατες εκλογές. Και είμαι χαρούμενος γι' αυτό. Ήταν καιρός οι έλληνες ψηφοφόροι να εγκαταλείψουν το ΠΑΣΟΚ και να ψηφίσουν ΣΥΡΙΖΑ. Και φυσικά θυμάμαι τη θέση του ΣΥΡΙΖΑ για το ευρώ. Θυμάμαι τις συζητήσεις με τους ηγέτες του ΣΥΡΙΖΑ, δύο χρόνια πριν, σχετικά με το αν είναι καλύτερο να φύγει η Ελλάδα από την ευρωζώνη ή να μείνει. Είσοδος στην ευρωζώνη ή όχι; Να φύγουμε από την ευρωζώνη ή όχι; Η ελληνική αριστερά έχει διαιρεθεί βαθιά πάνω σ' αυτά τα ερωτήματα για πολύ καιρό. Και ο λόγος της διαφωνίας είναι απλός: όπως υπάρχουν θετικά και αρνητικά από την είσοδο στην ευρωζώνη, υπάρχουν θετικά και αρνητικά σημεία όσον αφορά την έξοδο απ' αυτήν. Υπάρχει επίσης μεγάλη αβεβαιότητα στην πρόβλεψη των συγκεκριμένων συνεπειών. Δεν ήταν ποτέ εύκολη η απάντηση σ' αυτά τα ερωτήματα και γι' αυτό υπάρχει πολύς χώρος για έντιμες διαφωνίες. Αλλά νομίζω ότι το σημαντικό τώρα είναι ότι δεν υπάρχει πλέον επιλο-

γή. **Η Ελλάδα θα εγκαταλείψει την ευρωζώνη. Καμία ελληνική κυβέρνηση δεν μπορεί να κάνει κάτι γι' αυτό. Ούτε η γερμανική κυβέρνηση μπορεί να κάνει κάτι γι' αυτό.** Θα συμβεί ανεξάρτητα αν κάποιος πιστεύει ότι είναι καλό ή κακό, και κανείς δεν θα μπορέσει να το αποτρέψει.

Τι σημαίνει αυτό; Πρώτον και κύριο, σημαίνει ότι δεν υπάρχει αιτία διαφωνίας πλέον για την αριστερά στην Ελλάδα! Το ζήτημα έληξε. Κάποιοι στην αριστερά πιστεύουν ότι τα πλεονεκτήματα της ένταξης στην ευρωζώνη ξεπερνούσαν τα μειονεκτήματα, δέκα χρόνια πριν. Άλλοι διαφωνούσαν. Κάποιοι στην αριστερά πιστεύουν τώρα ότι θα ήταν καλύτερο για την Ελλάδα να παραμείνει στην ευρωζώνη. Άλλοι πιστεύουν ότι είναι καλύτερο να φύγει. Αλλά δεν έχει σημασία τι πιστεύει ο καθένας πλέον, γιατί η Ελλάδα θα είναι εκτός ευρωζώνης σε λίγους μήνες, ανεξάρτητα τι πιστεύει ο καθένας.

Αλλά πριν προχωρήσουμε στις συνέπειες, υπάρχει ένα ακόμη πολιτικό σχόλιο που πρέπει να γίνει. Ο ΣΥΡΙΖΑ υποστήριξε σθεναρά ότι η Ελλάδα πρέπει να αρνηθεί τη λιτότητα του μνημονίου, αλλά να προσπαθήσει να παραμείνει στην ευρωζώνη. Δεν υπάρχει λόγος για το ΣΥΡΙΖΑ ν' αλλάξει τη θέση του από τώρα μέχρι την $17^{η}$ Ιουνίου. Και ελπίζω ότι δεν θα το κάνει. Και ελπίζω ότι οι αριστεροί δεν θα χάσουν χρόνο προσπαθώντας να πιέσουν το ΣΥΡΙΖΑ ν' αλλάξει τη θέση του. Επειδή ακριβώς υπάρχουν πολλοί που θέλουν να παραμείνουν στην ευρωζώνη και θα ψηφίσουν στις εκλογές, είναι καλύτερο ο ΣΥΡΙΖΑ να συνεχίσει να λέει ότι υποστηρίζει την παραμονή στην ευρωζώνη, φυσικά μόνο με ευνοϊκούς όρους. Αυτό είναι το καλό να βρίσκεσαι στην αντιπολίτευση. Μπορείς να έχεις φιλολαϊκή θέση, γνωρίζοντας πολύ καλά ότι δεν θα χρειαστεί να παραμείνεις στην ευρωζώνη, όταν έρθεις στην εξουσία – το να δηλώσεις την έξοδο της χώρας από την ευρωζώνη μπορεί να είναι θεμιτό για πολλούς αριστερούς, αλλά δεν είναι θεμιτό για πολλούς άλλους των οποίων την ψήφο αποζητά ο ΣΥΡΙΖΑ στις 17 Ιουνίου. Αν ο ΣΥΡΙΖΑ μπορέσει να σχηματίσει αριστερή κυβέρνηση μετά τις 17 Ιουνίου, αυτή δεν θα έχει την επιλογή να μείνει ή όχι στην ευρωζώνη. Η Ελλάδα θα βγει σίγουρα εκτός.

Όσον αφορά το ποιος έχει δίκιο και ποιος όχι, η εκ των υστέρων άποψη είναι πάντα η καλύτερη. Αποδεικνύεται ότι οι Κομμουνιστές είχαν δίκιο και η Ελλάδα δεν έπρεπε να μπει στην ευρωζώνη. Εκ των υστέρων, αποδεικνύεται ότι ο ΣΥΡΙΖΑ και η ΔΗΜΑΡ είχαν άδικο. Γιατί; Επειδή η Ε.Ε. κατέληξε να είναι μια νεοφιλελεύθερη, αντιδημοκρατική, οικονομική ένωση αυστηρής λιτότητας και όχι μια ειρηνική, ισότιμη ένωση που θα διευκόλυνε τόσο τις πιο αδύναμες όσο και τις πιο ισχυρές οικονομίες να ευημερήσουν. Αλλά ήταν αυτό σίγουρο από πριν; Ποιος μπορεί ν' απαντήσει;

Και αποδεικνύεται ότι είχα δίκιο πριν δύο χρόνια, όταν συμβούλευσα τους ηγέτες του ΣΥΡΙΖΑ ότι, αν πρέπει κάποιος να φύγει από την ευρωζώνη, καλύτερα να το κάνει νωρίς παρά αργά. Είναι καλύτερο ν' αποφευχθούν δύο χρόνια εξοντωτικής λιτότητας και να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα νωρίς, προκειμένου να ξεκινήσει η ανάκαμψη και η ανοικοδόμηση γρηγορότερα. Αλλά ήταν αυτό σίγουρο από πριν; Ποιος μπορεί να το πει;

Επομένως, αν κάποιος δεν μπορεί να αντισταθεί στο να λέει «Σας το είπα. Είχα δίκιο και σεις λάθος.» Ας τον αφήσουμε να το κάνει. Αλλά δεν πρέπει να αναγκαστεί ο ΣΥΡΙΖΑ να κάνει δημόσια αποκήρυξη, γιατί θα χάσει ψήφους στις 17 Ιουνίου. Δυστυχώς, αυτός ο καιροσκοπισμός και η υποκρισία θα υπάρχουν όσο έχουμε εκλογική δημοκρατία και δεν κάνουμε κάτι γι' αυτό.

Θυμάμαι στην ομιλία σας στο B-Fest to 2010 που μας λέγατε ότι το ευρώ για την Ελλάδα ήταν λάθος από την αρχή. Ποια είναι τα μειονεκτήματα και ποια τα πλεονεκτήματα της συμμετοχής σε μια τέτοια νομισματική ένωση;

Τα πολύ γνωστά μειονεκτήματα μιας τέτοιας νομισματικής ένωσης, για τα οποία πολλοί προειδοποίησαν όταν σχηματίστηκε η ευρωζώνη, είναι τα εξής:

1. Δεν έχεις πλέον τη δυνατότητα ν' αυξήσεις ή να μειώσεις την παροχή χρήματος. Αυτό σημαίνει ότι αν βοηθούσε την οικονομία να έχεις χαμηλότερα επιτόκια – όπως στις περιπτώσεις ύφεσης – ή ψηλότερα

επιτόκια – όπως στις περιπτώσεις υψηλού πληθωρισμού – δεν μπορείς να πάρεις νομισματικά μέτρα για να βελτιώσεις την εγχώρια οικονομική επίδοση. Η παροχή χρήματος και η νομισματική πολιτική ελέγχεται από την ευρωπαϊκή κεντρική τράπεζα για ολόκληρη την ευρωζώνη. Και αυτή η νομισματική πολιτική που μπορεί να βοηθάει άλλες χώρες μπορεί να μη βοηθάει τη δική σου. Επομένως, αν η νομισματική αρχή της ένωσης δεν είναι ευαίσθητη απέναντι τις ανάγκες των πιο αδύναμων χωρών είναι πολύ επικίνδυνο για τις αδύναμες χώρες »

να συμμετέχουν στην ένωση και να χάσουν τον έλεγχο της νομισματικής πολιτικής τους.

2. Δεν μπορείς να υποτιμήσεις ή να ανατιμήσεις το νόμισμά σου σε σχέση με άλλες χώρες στην ένωση, π.χ. της ευρωζώνης. Αν οι εξαγωγές προς τη Γερμανία δεν είναι «ανταγωνιστικού» επιπέδου, δεν μπορείς να υποτιμήσεις το νόμισμά σου ως προς το γερμανικό νόμισμα για ν' αυξήσεις τις εξαγωγές. Αν η εγχώρια αγορά σου πλημμυρίσει από γερμανικές εισαγωγές, οι οποίες κοστίζουν στους έλληνες δουλειές, δεν μπορείς να υποτιμήσεις το νόμισμά σου ως προς το γερμανικό, για να κάνεις τα εισαγόμενα προϊόντα πιο ακριβά για τους έλληνες καταναλωτές. Αυτή η Μεγάλη Ύφεση έφερε στην Ευρώπη την περισσότερη ανεργία στα τελευταία 80 χρόνια, από τη εποχή της Κρίσης του '30. Αλλά η κατανομή της ανεργίας ήταν πολύ άνιση. Φορτώθηκε σχεδόν όλη στις χώρες των PIIGS (Πορτογαλία, Ιταλία, Ιρλανδία, Ελλάδα, Ισπανία) και ελάχιστη στη Γερμανία. Γιατί; Επειδή οι PIIGS δεν είχαν δικά τους νομίσματα για να τα υποτιμήσουν σε σχέση με το γερμανικό. Αντίθετα, είναι όλες κολλημένες στο ευρώ, κάτι που επιτρέπει τη Γερμανία να έχει τεράστια εμπορικά πλεονάσματα σε σχέση με τις PIIGS – έτσι εξάγει την ανεργία που θα ήταν δική της στις PIIGS. Επομένως, αν η νομισματική ένωση δεν ευαισθητοποιηθεί ως προς τα προβλήματα ανεργίας στις πιο αδύναμες οικονομίες, είναι πολύ επικίνδυνο γι' αυτές να χρησιμοποιούν το ίδιο νόμισμα με τις ισχυρές οικονομίες.

Η Ελλάδα θα εγκαταλείψει την ευρωζώνη. Καμία ελληνική κυβέρνηση δεν μπορεί να κάνει κάτι γι' αυτό. Ούτε η γερμανική κυβέρνηση μπορεί να κάνει κάτι γι' αυτό

Απομένει να σημειώσουμε ότι υπάρχουν τρία πράγματα που θα μπορούσε να κάνει η Γερμανία για να ελαφρύνει τα προβλήματα ανεργίας στις PIIGS. 1) Να μην επιμένει στη δημοσιονομική λιτότητα στις PIIGS, επειδή αυτή αυξάνει την ανεργία. 2) Να περιορίσει εκούσια τις γερμανικές εξαγωγές στις PIIGS για να μειώσει το γερμανικό εμπορικό πλεόνασμα. 3) Να αυξήσει τις δημόσιες δαπάνες στη Γερμανία – αυξάνοντας παροδικά το δημόσιο έλλειμμα της χώρας – για να αυξήσει τη ζήτηση εισαγόμενων προϊόντων από τις PIIGS. Η Γερμανία δεν έκανε τίποτα απ' αυτά, αλλά αντίθετα επέμενε να κάνει τα αντίθετα. Επομένως, αποδεικνύεται ότι η Γερμανία δεν είναι η χώρα που θα ήθελε μια πιο αδύναμη να ενωθεί μαζί της νομισματικά. Άρα, εκ των υστέρων, γνωρίζοντας τώρα ότι η Γερμανία συμπεριφέρθηκε έτσι και γνωρίζοντας ότι η Γερμανία κυριάρχησε στις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και της Ε.Ε., ήταν λάθος που η Ελλάδα μπήκε στην ευρωζώνη. Αλλά αν λάβουμε υπόψη την κατάσταση στην Ελλάδα αυτή τη στιγμή, αυτό έχει γίνει μάλλον προφανές!

Ποια είναι όμως τα πλεονεκτήματα της συμμετοχής σε μια νομισματική ένωση όπως η ευρωζώνη; Αν δούμε πίσω στο 2000, όλες οι χώρες που δεν ήταν στη νομισματική ένωση παρακαλούσαν να μπουν. Τώρα, το 2012, είναι δύσκολο να θυμηθούμε αυτά τα πλεονεκτήματα, αλλά παραμένουν τα ίδια και είναι αληθινά.

1. Αν όλα πάνε καλά, θα είναι πιο χαμηλό το κόστος δανεισμού τόσο για τις κυβερνήσεις όσο και για τους ιδιώτες, όταν μια χώρα βρίσκεται σε μια μεγαλύτερη νομισματική ένωση. Επειδή υπάρχει μικρότερος κίνδυνος υποτίμησης του ευρώ απ' ό,τι της δραχμής, οι διεθνείς δανειστές είναι διατεθειμένοι να δανείσουν με μικρότερο επιτόκιο στους Έλληνες εφόσον είναι στην ευρωζώνη, παρά αν έχουν δικό τους νόμισμα.

2. Το εμπόριο με τις άλλες χώρες της Ευρώπης είναι ευκολότερο, επειδή δεν υπάρχει ανάγκη αγοράς και πώλησης συναλλάγματος και κυρίως επειδή δεν υπάρχει φόβος ότι θα γίνουν αλλαγές στην ισοτιμία, οι οποίες να αλλάξουν τα δεδομένα των συμφωνηθέντων αγοραπωλησιών. Επιπλέον, αν ο αυξανόμενος καταμερισμός εργασίας μέσα στην Ευρώπη αυξήσει την παραγωγικότητα και αν αυτό το κέρδος μοιραστεί ισότιμα στους εταίρους, αυτό είναι καλό για όλους. Προσέξτε τα πολλά βολικά «αν».

3. Υποτίθεται ότι προσφέρει προστασία απέναντι στους κερδοσκόπους των νομισμάτων. Μια μικρή χώρα είναι πολύ πιο πιθανό να πέσει θύμα των κερδοσκόπων συναλλάγματος που στοιχηματίζουν στην πτώση της ισοτιμίας του νομίσματος και είναι ικανοί μ' αυτόν τον τρόπο να το κάνουν να πέσει. Είναι μεγαλύτερο το ρίσκο να στοιχηματίζεις ενάντια σ' ένα ισχυρό νόμισμα.

Είναι πλέον ξεκάθαρο ότι η Ελλάδα δεν κέρδισε πολλά πράγματα απ' αυτά τα πλεονεκτήματα και ό,τι κέρδισε εκμηδενίστηκε από τα μειονεκτήματα. Αλλά αυτό που είναι ακόμη πιο ξεκάθαρο είναι ότι οι πιθανές καταστροφικές συνέπειες της συμμετοχής σε μια νομισματική ένωση με χώρες σαν τη Γερμανία αποδείχθηκαν πάρα πολύ χειρό-

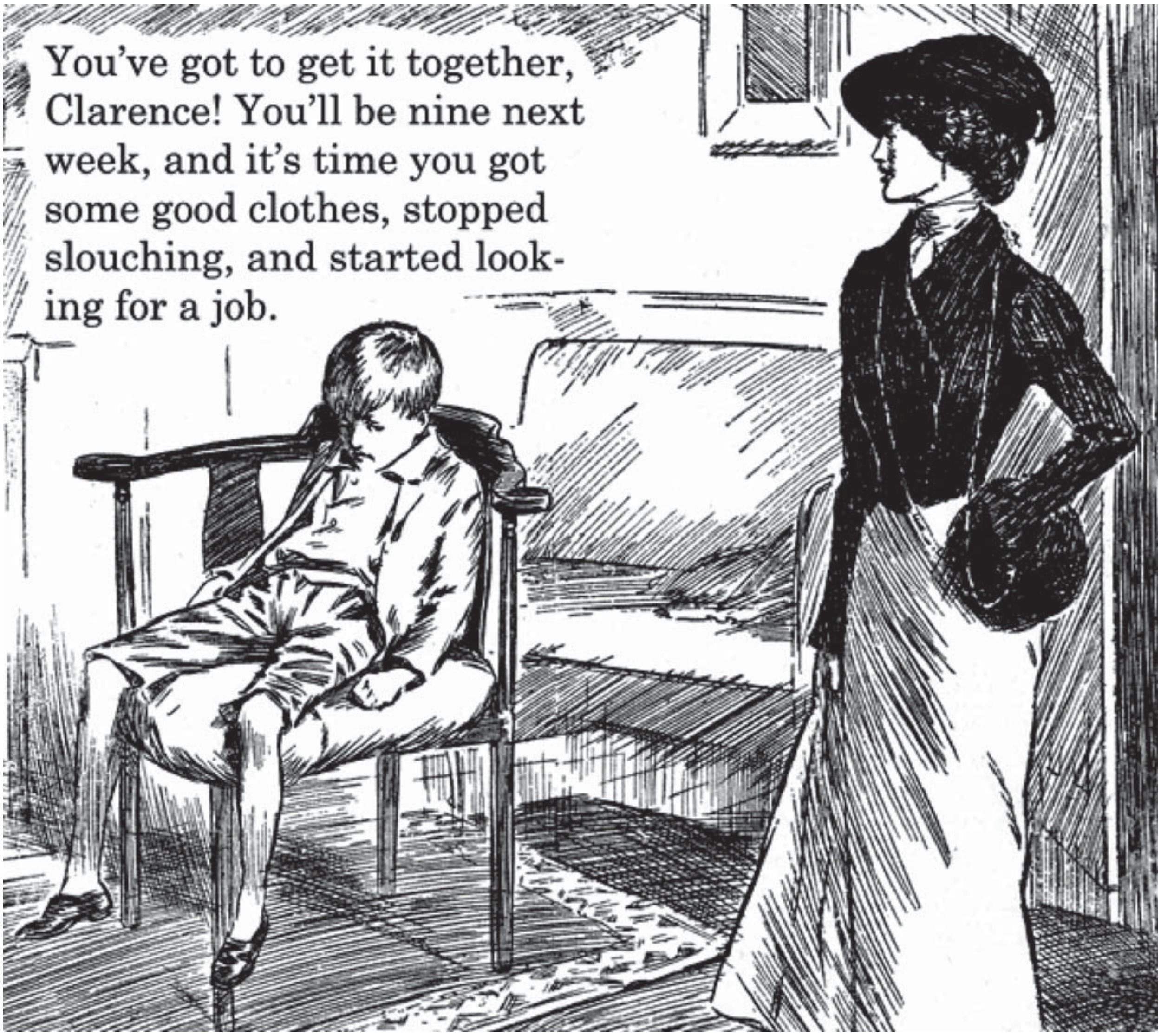
τερες απ' ό,τι μπορούσαμε να φανταστούμε.

Τι μπορεί να συμβεί κατά τη μετάβαση από το ευρώ σ' ένα δικό μας νόμισμα; Μπορούμε να επιβιώσουμε από κάτι τέτοιο;

Φυσικά η Ελλάδα μπορεί να επιβιώσει. Δεν πρόκειται για πυρηνικό πόλεμο. Δεν θα είναι κάτι σαν τη ναζιστική κατοχή. (Στην πραγματικότητα, θα είναι περισσότερο σαν να απελευθερώνεστε από την κατοχή των γερμανικών τραπεζών και των πολυεθνικών εταιριών!) Από πολλές απόψεις θα είναι καλύτερα απ' ό,τι τα τελευταία δύο χρόνια, γιατί θα κινείστε επιτέλους προς τα εμπρός και όχι απελπισμένοι προς τα πίσω.

Τα μεγάλα προβλήματα θα είναι: 1) Bank Run (μαζικές αναλήψεις από τις τράπεζες) και μια προσωρινή κατάρρευση του πιστωτικού συστήματος. 2) Διαφυγή κεφαλαίων των πλούσιων ελλήνων – κάτι που ήδη γίνεται σε αυξανόμενο ρυθμό. Και 3) καμία νέα επένδυση από το εξωτερικό ή νέο δάνειο για κάποιο χρονικό διάστημα.

Υπάρχουν συγκεκριμένα μέτρα αντιμετώπισης του προβλήματος στις τράπεζες και του παγώματος του πιστωτικού συστήματος. Αυτό το πρόβλημα μπορεί ν' αντιμετωπιστεί με προσωρινά μέτρα. Υπάρχουν επίσης γνωστά μέτρα που θα αποτρέψουν τους πλούσιους έλληνες να βγάλουν κεφάλαια από τη χώρα. Από την άλλη, δεν μπορεί να γίνει τίποτα όσον αφορά το μποϊκοτάζ των διεθνών δανειστών. Αλλά είναι »

εντυπωσιακό το πόσο γρήγορα σπάνε τα μποϋκοτάζ των διεθνών καρτέλ δανειστών, όπως έχουμε δει πρόσφατα. Δεν θα εκπλησσόμουν αν μέσα σε έξι μήνες έχουμε ρωγμές στο μποϋκοτάζ και βρεθούν διεθνείς δανειστές πρόθυμοι να δανείσουν τους Έλληνες, όταν πλέον γίνει φανερό ότι η ελληνική οικονομία δεν συρρικνώνεται πια, αλλά αρχίζει να αναπτύσσεται.

Αν μια ισχυρή αριστερή κυβέρνηση 1) αποκηρύξει το μη ικανό να πληρωθεί χρέος, 2) παγώσει τους τραπεζικούς λογαριασμούς για ν' αποτρέψει τη διαφυγή κεφαλαίων εκ μέρους των πλούσιων ελλήνων, 3) επιβάλει παροδικά νομισματικά μέτρα, 4) αποκαταστήσει τις δαπάνες κοινωνικής ωφέλειας, 5) κάνει δημόσιες επενδύσεις όταν σταματήσουν οι ιδιωτικές, 6) εκμεταλλευτεί την υποτιμημένη δραχμή για να αυξήσει τις εξαγωγές κα να μειώσει τις εισαγωγές, παρέχοντας περισσότερες δουλειές στους έλληνες και 7) βοηθήσει τους εργάτες σε όλες τις επιχειρήσεις που εγκαταλείφθηκαν από τους εργοδότες να τις μετατρέψουν σε αυτοδιαχειριζόμενες κολεκτίβες και, με τον τρόπο αυτό, ξεκινήσει να χτίζει έναν καινούριο κόσμο (που είναι δυνατός), η Ελλάδα μπορεί να ξεπεράσει το «σοκ» της παύσης πληρωμής του χρέους και της μεγάλης υποτίμησης του νέου αδύναμου νομίσματός της γρηγορότερα από την Αργεντινή το 2002. Η Αργεντινή ζορίστηκε λιγότερο από ένα χρόνο, μέχρι που άρχισε να ανακάμπτει σταθερά η οικονομία της.

Αν μια ισχυρή, αριστερή κυβέρνηση συνεργασίας υπό τον ΣΥΡΙΖΑ τα κάνει όλα αυτά· αν η δύναμη του αντιεξουσιαστικού χώρου στο δρόμο δεν επιτρέψει στους αντιδραστικούς να ρίξουν μια τέτοια κυβέρνηση (βλ. Αλιέντε)· αν οι αντιεξουσιαστικοί, εναλλακτικοί, οικονομικοί θεσμοί πολλαπλασιαστούν και αναπτυχθούν στο έδαφος αυτό που πλέον θα είναι πολύ πιο γόνιμο, τότε μπορεί να χαρούμε ακόμη περισσότερο βλέποντας και άλλες PIIGS ν' ακολουθούν το παράδειγμά σας!

Μετανάστες: Σημείο ρήξης στο κυρίαρχο φανταστιακό

Νίκος Κατσιαούνης

«Η έννοια των δικαιωμάτων του ανθρώπου βασισμένη στην υποτιθέμενη ύπαρξη κάποιου ανθρώπινου όντος καθεαυτού, κατέρρευσε σε κομμάτια μόλις εκείνοι που την διακήρυσσαν βρέθηκαν για πρώτη φορά αντιμέτωποι με ανθρώπους που είχαν πραγματικά χάσει κάθε άλλη συγκεκριμένη ιδιότητα και δεσμό εκτός από το απλό γεγονός ότι ήταν άνθρωποι»

Hannah Arrendt

Κι ενώ οι εκλογές και τα αποτελέσματά τους έχουν μονοπωλήσει το ενδιαφέρον όλου του κόσμου, πολλά μέτωπα παραμένουν ανοιχτά. Ένα από αυτά, το οποίο αναμφισβήτητα θα δημιουργήσει ζητήματα στο κοινωνικοπολιτικό πεδίο, είναι αυτό των μεταναστών.

Όλοι θα θυμούνται ότι λίγο καιρό πριν, η εξουσία με έναν έντεχνο τρόπο και επενδύοντας στα συντηρητικά αντανακλαστικά για εκλογικά οφέλη, επανέφερε το ζήτημα στην πιο χυδαία και αποτρόπαια έκφρασή του. Η απόφαση της κυβέρνησης για τη δημιουργία ενός «τείχους ασφαλείας» στον Έβρο οδήγησε εν τέλει και στη συνακόλουθη απόφαση για τη δημιουργία στρατοπέδων συγκέντρωσης στο εσωτερικό της χώρας. Βέβαια αυτό δεν αποτελεί κεραυνό εν αιθρία, εάν αναλογιστεί κανείς τις συντονισμένες στρατηγικές της πλειοψηφίας των ευρωπαϊκών κρατών στο ζήτημα των μεταναστών. Τα κράτη απαντάνε με στρατιωτικούς όρους και πολιτικές, αντλώντας τα από τις δεξαμενές των πιο ολοκληρωτικών δομών της νεωτερικότητας. Ας μην ξεχνάμε ότι τα πρώτα στρατόπεδα στην Ευρώπη δημιουργήθηκαν για τον περιορισμό των προσφύγων, τακτική που εφάρμοσαν και οι Ναζί για την εξαφάνιση των «μιαρών».

Στο ζήτημα των μεταναστών, στην Ελλάδα και όχι μόνο, έχουμε τη γνωστή αποικιακή στρατηγική της εξουσίας, αφενός να επινοεί εχθρούς με σκοπό τον αποπροσανατολισμό της κοινωνίας και αφετέρου την επιδίωξη της σύγκρουσης ανάμεσα σε κοινωνικές ομάδες ώστε μετά οι κυρίαρχοι να εμφανιστούν ως σωτήρες που θα δώσουν την απάντηση και θα καρπωθούν τα εύσημα για τη λύση του προβλήματος που στην ουσία οι ίδιοι δημιούργησαν.

Είναι γεγονός ότι τεράστια κύματα μεταναστών επιλέγουν τη μετακίνησή τους στο δυτικό κόσμο για την αναζήτηση ενός καλύτερου αύριο. Αυτή η μετακίνηση έχει προκαλέσει τριγμούς στο κυρίαρχο φαντασιακό των δυτικών χωρών. Ο μετανάστης θέτει υπό συνεχή διερώτηση τους όρους συγκρότησης του έθνους κράτους και καθιστά ευάλωτη την πρωταρχική μυθοπλασία της κυριαρχίας, αποκαλύπτοντας παράλληλα τη γύμνια και την κενότητα της εθνικής ταυτότητας. Μια ταυτότητα μέσα στην οποία ο άνθρωπος, προβάλλοντας όλα τα λανθάνοντα στοιχεία, μένει μετέωρος, αναδεικνύοντας αργότερα αυτήν την αντίθεση πάνω στον «Άλλο», στο διαφορετικό.

Σήμερα δεν υπάρχουν μηχανισμοί για την ενσωμάτωση της διαφορετικότητας. Αντίθετα υπάρχουν για την πλήρη εξαφάνισή της. Εξάλλου, δια στόματος Μέρκελ ειπώθηκε ότι η πολυπολιτισμικότητα αποτελεί παρελθόν. Πάνω σε αυτό το ζήτημα πρέπει να αναστοχαστούν τα κοινωνικά κινήματα και να προσπαθήσουν να βρουν άλλους ενοποιητικούς μηχανισμούς με τους μετανάστες. Η στρατηγική της απλής συμπαράστασης ηττήθηκε προ πολλού. Σήμερα ο νεολογισμός του T. Hammar, ο οποίος αποκάλεσε τους πρόσφυγες denizens, δηλαδή μη πολίτες, επεκτείνεται σε όλο και μεγαλύτερα κοινωνικά στρώματα και δεν αφορά πλέον μόνο τους μετανάστες (με έναν λανθάνοντα τρόπο βέβαια). Αντίθετα έχουμε την επέκταση της κατάστασης εξαίρεσης και πάνω σε αυτήν τη βάση πρέπει να στηθεί μια κοινωνική πολιτική ουσιαστικής αλληλεγγύης και αποτελεσματικότητας στη βάση της κοινής καταπίεσης και εκμετάλλευσης από τη μεριά της κυριαρχίας. Γι' αυτό βέβαια χρειάζεται η αυτοοργάνωση και η ανάδυση ως αυτόνομο υποκείμενο των ίδιων των μεταναστών, δείγματα της οποίας είδαμε στην μεγαλειώδη απεργία πείνας των 300.

Το ζήτημα της μετανάστευσης στη σύγχρονη κοινωνικοπολιτική πραγματικότητα θα πρέπει να δημιουργήσει ερωτήματα γύρω από την έννοια του πολίτη και πώς αυτή προσδιορίζεται στο σήμερα. Είναι προφανές ότι οι γενικές διακηρύξεις των δικαιωμάτων, που αποτελούν τους όρους ένταξης ενός υποκειμένου στη σφαίρα κυριαρχίας του έθνους κράτους, όχι μόνο δεν επαρκούν αλλά έχουν χάσει το νόημα τους. Αν δεν αναλογιστούμε πάνω σε αυτά τα ζητήματα και με δεδομένο ότι οι κυρίαρχες σημασίες καταρρέουν, είναι πιθανόν το κενό, που όντως υπάρχει, να καλυφθεί από ολοκληρωτικές λογικές.

Θεωρίες Αυτοοργάνωσης Α' ΜΕΡΟΣ

Χρήστος Γραμματικός - Αντώνης Μπρούμας

i. Εισαγωγή

Η ριζοσπαστική σκέψη είναι απαραίτητο εργαλείο για το βάθεμα των αγώνων για την κοινωνική απελευθέρωση. Η συζήτηση πάνω στις θεωρητικές βάσεις και στις έννοιες της σκέψης αυτής έχει ακριβώς νόημα, γιατί αποτελεί γόνιμο πεδίο για την επεξεργασία και τον αναστοχασμό σχετικά με τη δράση μας μέσα στα κινήματα και στην κοινωνία. Μία από τις έννοιες - πρακτικές, που χρησιμοποιούνται ευρύτατα μέσα στο αντιεξουσιαστικό κίνημα, είναι αυτή της αυτοοργάνωσης. Εντούτοις, η χρήση της γίνεται κατά κόρον μηχανικά δίχως βαθύτερη κατανόηση και ανάλυση τόσο της ιστορίας όσο και του νοήματός της.

Με την τοποθέτησή μας αυτή προσεγγίζουμε την έννοια της αυτοοργάνωσης από κριτική σκοπιά, αντιμετωπίζουμε δηλαδή με κριτικό τρόπο τόσο τις σχετικές επιστημονικές θεωρίες όσο και την υπάρχουσα κυρίαρχη πρόσληψη της έννοιας από τα κινήματα. Ταυτόχρονα, δεν αναλύουμε την έννοια με «ουδέτερο» ή «αντικειμενικό» τρόπο αλλά με σαφή στόχο να αλλάξουμε την κοινωνία σε απελευθερωτική κατεύθυνση. Έτσι, παραθέτουμε πρώτα τη «Νευτώνεια» αντίληψη για την αυτοοργάνωση στη φύση και την άκριτη μεταφορά της στις κοινωνικές επιστήμες, για να περάσουμε μετά στις πιο σύγχρονες αμφισβητήσεις του «Νευτώνειου» μοντέλου στις φυσικές επιστήμες και στο τι μπορεί αυτό να συνεπάγεται για τις ριζοσπαστικές θεωρίες κοινωνικής αυτοοργάνωσης.

ii. Αυτοοργάνωση στη Φύση : Η Μονοδιάστατη Προσέγγιση

Όταν μιλάμε για αυτοοργάνωση στη φύση, εννοούμε τη διαδικασία, όπου σε κάποιο σύστημα παρουσιάζεται μια εμφανής δομή, η οποία δεν είναι αποτέλεσμα εξωτερικού σχεδιασμού ή κάποιας κεντρικής αρχής, και ο έλεγχος αυτής της δομής είναι κατανεμημένος σε όλο το σύστημα. Τα μέρη ενός τέτοιου συστήματος δρουν τμηματικά και παράλληλα, η μεταξύ τους όμως αλληλεπίδραση οδηγεί το σύστημα προς μια ολιστική συμπεριφορά. Ο τρόπος με τον οποίο αλληλεπιδρούν τα διάφορα μέρη του συστήματος διαταράσσει την παλιά ισορροπία και δημιουργεί μια καινούργια τάξη, όπου εμφανίζονται νέες συνολικές ιδιότητες στο σύστημα. Η διαδικασία αυτή είναι γνωστή ως «αναδυόμενη συμπεριφορά». Σημαντικό χαρακτηριστικό της συμπεριφοράς του είναι ότι, υπακούοντας στην δική του εσώτερη λογική, το σύστημα έχει ως βασικό σκοπό την αυτοαναπαραγωγή. Επιπλέον, τα αυτοοργανούμενα συστήματα είναι συνήθως πολύπλοκα και μη-γραμμικά, είναι ανοικτά, ώστε να έρχονται σε επαφή με το περιβάλλον και να εισαγάγουν εντροπία, έχουν συνοχή και εσωτερική εξάρτηση των μερών τους και δεν είναι τόσο συμμετρικά.

Κάποια ενδεικτικά παραδείγματα αυτοοργάνωσης που μπορούμε να αναφέρουμε είναι :

- Στη Φυσική: η εμφάνιση αυθόρμητης μαγνήτισης κάποιων σιδηρομαγνητικών υλικών, οι δομικές μεταβάσεις φάσεων (π.χ από υγρό σε αέριο), lazer κτλ
- Στη Χημεία: η συνδεσμολογία μοριακών κυττάρων, οι υγροί κρύσταλλοι κτλ.
- Στη Βιολογία: Πολύ σημαντική είναι εδώ η Θεωρία των Maturana / Varela οι οποίοι υποστήριξαν ότι τα έμβια συστήματα αυτοοργανώνονται με τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται συνεχώς η αναπαραγωγή των μερών και του είδους τους. Επίσης χαρακτηριστική περίπτωση είναι και η ομοιοστασία

Για τον Hayek η οικονομία της καπιταλιστικής αγοράς αποτελεί ένα αυτοοργανωμένο σύστημα αποτελεσματικής οικονομικής οργάνωσης.

δηλ. η ιδιότητα ενός βιολογικού συστήματος να ρυθμίζει το εσωτερικό του περιβάλλον ώστε αυτό να διατηρείται σε μια σταθερή κατάσταση κτλ.

iii. Κυβερνητική : Το Πέρασμα από τις Φυσικές στις Κοινωνικές Επιστήμες

Η πρόσληψη της έννοιας της αυτοοργάνωσης από τις κοινωνικές επιστήμες λαμβάνει χώρα με την συγκρότηση του διεπιστημονικού κλάδου της κυβερνητικής στις αρχές του 20ου αιώνα. Από τη σύστασή της η κυβερνητική (από το Ελληνικό : κυβερνήτης) ασχολείται με τους κανόνες λειτουργίας και, επομένως ελέγχου, των φυσικών / βιολογικών και των κοινωνικών συστημάτων. Βασικές παραδοχές της είναι οι εξής :

- Η ζωή είναι οργανωμένη σε συστήματα.
- Οι κανόνες λειτουργίας και διαδικασιών των φυσικών / βιολογικών και των κοινωνικών συστημάτων είναι σε μεγάλο βαθμό κοινοί.
- Κάθε σύστημα βρίσκεται σε αλληλεπίδραση με άλλα συστήματα και με το περιβάλλον του.
- Η σύλληψη του τρόπου εξέλιξης του φυσικού κόσμου, του ανθρώπου και της κοινωνίας είναι αποκλειστικά αιτιοκρατική.

Από τον κλάδο της κυβερνητικής έχουν προέλθει οι περισσότερες σύγχρονες επιστημονικές θεωρίες και σχολές, που ασχολούνται με ζητήματα οργάνωσης και διακυβέρνησης, όπως οι θεωρίες συστημάτων, ελέγχου, διακυβέρνησης, παιγνίων και, γενικότερα, η οργανωσιακή θεωρία.

iv. Οι Συντηρητικές Θεωρίες Οικονομικής Αυτοοργάνωσης : F. v. Hayek

Στην προσπάθειά του για την θεωρητική αποδόμηση του κρατικού καπιταλιστικού συστήματος της ΕΣΣΔ ο Friedrich v. Hayek εισήγαγε την έννοια της αυτοοργάνωσης στην οικονομία, για να περιγράψει τη λειτουργία της οικονομίας της καπιταλιστικής αγοράς.

Ο Hayek διακρίνει δύο είδη κοινωνικής οργάνωσης, τον «κόσμο», δηλαδή την αυθόρμητη, αυτοσχηματιζόμενη μορφή οργάνωσης, και την «τάξη», δηλαδή τη συνειδητά σχεδιασμένη και επιβεβλημένη μορφή οργάνωσης. Περαιτέρω, κλίνει υπέρ της δόμησης της κοινωνικής ζωής με βάση τον ανταγωνισμό και όχι με βάση τη συνεργασία, καθώς θεωρεί ότι ο πρώτος οδηγεί στην αυθόρμητη ανάδυση κανόνων συμβίωσης και σε μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στην επίτευξη σκοπών, ενώ η δεύτερη προϋποθέτει ισχυρή δόση συναίνεσης στα μέσα και τους σκοπούς της ανθρώπινης οργάνωσης και, κατά συνέπεια, δεν είναι επαρκώς αποτελεσματική. Με βάση αυτές τις παραδοχές ο Hayek προκρίνει την αποκεντρωμένη οικονομική οργάνωση ως πιο κατάλληλο σύστημα από αυτό του κεντρικού σχεδιασμού. Συγκεκριμένα, θεωρεί ότι η λειτουργία της οικονομίας προϋποθέτει ροές πληροφορίας αναφορικά με τις κοινωνικές ανάγκες από την διαδικασία της κατανάλωσης προς την διαδικασία της παραγωγής και αντίστροφα. Έτσι, καταλήγει ότι ο οικονομικός ανταγωνισμός μεταξύ ατόμων, η ιδιωτική ιδιοκτησία, ο αποκεντρωμένος έλεγχος των μέσων παραγωγής και το σύστημα τιμών οδηγούν σε καλύτερα αποτελέσματα στην παραγωγή από ό,τι ο κεντρικός σχεδιασμός της οικονομίας. Συμπερασματικά, για τον Hayek η οικονομία της καπιταλιστικής αγοράς αποτελεί ένα αυτοοργανωμένο σύστημα αποτελεσματικής οικονομικής οργάνωσης.

Η σύλληψη της οικονομικής πραγματικότητας από τον Friedrich v. Hayek είναι καθαρά ιδεολογική. Η οικονομία της καπιταλιστικής αγοράς, όπως και κάθε συλλογικό ανθρώπινο δημιούργημα, δεν είναι καθόλου αυθόρμητη αλλά στηρίζεται ακριβώς στην παρουσία κανόνων και θεσμών, που εγκαθιδρύουν την καταπίεση / εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο, όπως η ιδιωτική ιδιοκτησία στα μέσα παραγωγής, το δίκαιο της εκμετάλλευσης και το κράτος. Οι ασυμμετρίες εξουσίας σε τέτοια οικονομικά συστήματα κάθε άλλο παρά οδηγούν στην αποκέντρωση των οικονομικών αποφάσεων, αφού τείνουν στην παραγωγή μονοπωλίων, τα οποία στην σύγχρονη παγκοσμιοποιημένη οικονομία παίρνουν τη μορφή τεράστιων πολυεθνικών επιχειρήσεων με προϋπολογισμούς μεγαλύτερους ακόμη και ηπείρων. Η συγκριτικά μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα της οικονομίας της καπιταλιστικής αγοράς σε σχέση με τον κεντρικό σχεδιασμό εστιάζεται αποκλειστικά και μόνο στην παραγωγή προϊόντων και

»

Χαρακτηριστικό των συντηρητικών θεωριών κοινωνικής αυτοοργάνωσης είναι η αφαίρεση από την έννοια της αυτοοργάνωσης στη φύση όπως αυτά της αναπαραγωγής μέσω της συνεργασίας μεταξύ των μερών και της έλλειψης κεντρικής αρχής

υπηρεσιών, αποκρύπτεται όμως ότι αυτή αποτελεί μία εξαιρετικά αποτελεσματική καταστροφή των ανθρώπων και της φύσης. Οι αναλύσεις όμως του Hayek είναι βάσιμες ως προς το ότι αποκεντρωμένες μορφές κοινωνικής αυτοοργάνωσης και διαχείρισης της πληροφορίας και της γνώσης είναι πιο κατάλληλες για την συγκρότηση της σφαίρας της οικονομίας.

v. Οι Συντηρητικές Θεωρίες Κοινωνικής Αυτοοργάνωσης : N. Luhmann

Εμβληματική για τη μεταφορά της έννοιας της αυτοοργάνωσης στις κοινωνικές επιστήμες είναι η απόπειρα του Niklas Luhmann για την σκιαγράφηση μίας ολιστικής θεωρία κοινωνικών συστημάτων.

Εμπνεόμενος από την θεωρία των Maturana / Varela για την αυτοοργάνωση στη φύση, ο Luhmann αντιλαμβάνεται την κοινωνία ως ένα αυτοαναφορικό και αυτοαναπαραγώμενο σύστημα με κεντρικό συνεκτικό του στοιχείο την επικοινωνία. Επιπλέον, θεωρεί ότι η κοινωνία συγκροτείται από διαφοροποιημένα υποσυστήματα, που υπάρχουν και αυτοαναπαράγονται, γιατί επιλύουν κοινωνικά προβλήματα και εξυπηρετούν κοινωνικές ανάγκες. Κάθε υποσύστημα είναι σε μεγάλο βαθμό αυτόνομο, με την έννοια ότι έχει δικούς του κανόνες, λογικές και προγραμματισμό. Τα υποσυστήματα βρίσκονται μεταξύ τους σε περιορισμένη αλληλεπίδραση αλλά ο καθορισμός ενός από άλλο είναι αδύνατος. Στην θεωρία του Luhmann το άτομο είναι παθητικός δέκτης - παρατηρητής των κοινωνικών δρώμενων, καθώς λειτουργεί κατ' αρχήν ως κόμβος επικοινωνίας και όχι ως υποκείμενα δράσης.

Η θεωρία των κοινωνικών συστημάτων του Niklas Luhmann έχει αξία ως προς την κατανόηση και ανάλυση της λειτουργίας των γραφειοκρατικών μηχανισμών και θεσμών ως συστημάτων. Στηρίζεται όμως σε μία ιδεολογική πρόσληψη της κοινωνικής πραγματικότητας, με βάση την οποία οι κοινωνικές αντιθέσεις αποκρύπτονται, οι κοινωνικές αντιστάσεις στην καταπίεση / εκμετάλλευση αντιμετωπίζονται ως λειτουργικά προβλήματα και ξένο σώμα εντός των κοινωνικών συστημάτων, οι ριζοσπαστικοί κοινωνικοί μετασχηματισμοί, μολονότι ιστορικά συχνοί, μοιάζουν να μην μπορούν να συμβούν, ενώ η κοινωνική αλλαγή υπακούει στην εσώτερη λογική κάθε υποσυστήματος καθώς και στους μεταξύ τους συσχετισμούς με παντελή την απουσία του ανθρώπινου παράγοντα, ατομικού ή συλλογικού. Τελικά, η θεωρία του Luhmann, όπως και όλες οι άλλες θεωρίες του δομολειτουργισμού αλλά και ένα μεγάλο κομμάτι της κριτικής του μεταμοντερνισμού στην ατομική και κοινωνική αυτονομία, δεν μπορεί να συλλάβει επαρκώς τη διαλεκτική σχέση μεταξύ ατόμου και κοινωνικής δομής και, επομένως, να κατανοήσει επαρκώς πως και γιατί λαμβάνει χώρα στην ιστορία η αντίσταση στην καταπίεση / εκμετάλλευση, η αυτόνομη συλλογική δράση και η ριζοσπαστική κοινωνική αλλαγή.

Επίμετρο: Χαρακτηριστικό των συντηρητικών θεωριών κοινωνικής αυτοοργάνωσης είναι η αφαίρεση από την έννοια της αυτοοργάνωσης στη φύση, όπως αυτή έχει καταγραφεί από τις «νευτώνειες» φυσικές επιστήμες, των απελευθερωτικών της στοιχείων, όπως αυτά της αναπαραγωγής μέσω της συνεργασίας μεταξύ των μερών και της έλλειψης κεντρικής αρχής.

(Συνεχίζεται στο επόμενο τεύχος)

Βιβλιογραφία

Fuchs Christian (2004). The antagonistic self-organization of modern society. Studies in Political Economy 73:183–209.

Giddens Anthony (1984). The constitution of society. Outline of the theory of structuration. Cambridge : Polity Press.

Hayek Fiedrich v. (1988). The fatal conceit: The errors of socialism: Collected works, vol. 1. London : Routledge.

Luhmann Niklas (1995). Social systems. Stanford, CA: Stanford University Press.

Mann Michael (1986/1993). The Sources of Social Power: Volumes 1 & 2, Cambridge University Press.

Maturana, Humberto, and Francisco Varela (1992). The tree of knowledge: The biological roots of human understanding. Boston: Shambhala.

Wiener Norbert (1948). Cybernetics or control and communication in the animal and the machine. Cambridge: MIT Press.

Νομαδικό υποκείμενο: Ένα ταξίδι στην ελευθερία

Ελιάνα Καναβέλη

Ο όρος νομάς είναι συνδεμένος με τη συνεχή μετακίνηση ανθρώπων από τόπο σε τόπο προκειμένου να εξασφαλίσουν βιώσιμες συνθήκες ζωής και χωρίς να διατηρούν μια σταθερή κατοικία σε έναν συγκεκριμένο τόπο. Ο όρος νομαδικό υποκείμενο πέρα από τη συνηθισμένη του χρήση αποκτά ιδιαίτερη σημασία στις μεταδομιστικές θεωρίες. Ο γάλλος φιλόσοφος Gilles Deleuze στο δοκίμιό του «Nomad thought» (1985) νοηματοδοτεί τη νομαδική υποκειμενικότητα σαν ένα είδος συνειδητής σκέψης, η οποία έρχεται σε αντίθεση με τις κυρίαρχες αντιλήψεις και τις ιδέες της ηγεμονίας. Έτσι, ο όρος αυτός χρησιμοποιείται για να ερμηνεύσει την ελεύθερη σκέψη, η οποία προσπερνάει τα προκαθορισμένα σύνορα των κατηγοριοποιήσεων και των τυποποιημένων αντιλήψεων που επιβάλλει ένα σύστημα αξιών και αντιλήψεων και οι οποίες εγκλωβίζουν τη σκέψη και ωθούν στην παθητικότητα.

Ο όρος χρησιμοποιήθηκε και από την Rosi Braidotti, προκειμένου να περιγραφεί ο νομαδικός χαρακτήρας της φεμινιστικής θεωρίας. Σύμφωνα με την Braidotti, η γυναίκα είναι άπατρις, μια φυγάς και στην έννοια της νομαδικότητας εντοπίζεται εκείνο το πλαίσιο, το οποίο επιτρέπει στις γυναίκες να ξεπεράσουν τις πατριαρχικές αντιλήψεις και να αναζητήσουν μια «νέα γυναικεία φεμινιστική ταυτότητα». Η Braidotti όμως εφιστά την προσοχή στην υιοθέτηση του όρου, καθώς πρέπει να ληφθούν υπόψη οι διαφορές (φυλής, κοινωνικής τάξης κ.λπ.) ανάμεσα στις γυναίκες.

Ποιοι όμως μπορούν να θεωρηθούν φορείς αυτής της νομαδικότητας; Ποιοι μπορούν να δουν τον εαυτό τους σε αυτήν την διαδικασία; Η έννοια του νομαδικού υποκειμένου ενέχει την ελευθερία. Θα μπορούσαμε να ορίσουμε το νομαδικό υποκείμενο ως εκείνο που συγκροτείται με βάση την ελεύθερη μετακίνησή του στις διάφορες θέσεις ετερότητας, τόσο εντός του σώματός του όσο και εντός του σώματος του πλήθους, εμπλουτίζοντάς τες ταυτόχρονα. Οι μετανάστες, μπορούν να θεωρηθούν φορείς νομαδικών χαρακτηριστικών. Καταρχήν γιατί κινούνται, φεύγουν από τον τόπο τους. Ταυτόχρονα όμως η επιλογή της μετακίνησης προκύπτει μέσα από την ανάγκη και έτσι αυτή η επιλογή δεν αποτελεί ένα αποτέλεσμα ελεύθερης βούλησης. Το μεταναστευτικό υποκείμενο μπορεί να ειδωθεί ως ένα ρευστό υποκείμενο με την έννοια ότι από τη μια μπορεί να μετακινηθεί από τόπο σε τόπο, από την άλλη είναι δέσμιο του κυρίαρχου συστήματος, το οποίο δεν του επιτρέπει να είναι ελεύθερο υποκείμενο, που μπορεί να πράξει σύμφωνα με τη βούλησή του.

Αντίθετα η ζωή του βρίσκεται σε κατάσταση εξαίρεσης. Δεν αποφασίζουν οι ίδιοι δηλαδή για τις ζωές τους αλλά η εκάστοτε εξουσία επεμβαίνει και αποφασίζει για την τύχη του. Άλλωστε τον τελευταίο καιρό έχουμε γίνει μάρτυρες ενός σφοδρού και κατάφωρου διωγμού των φορέων διαφορετικότητας με προμετωπίδα τους μετανάστες. Η ζωή αυτών των υποκειμένων έχει αξιολογηθεί από την εξουσία ως κατώτερη και ως αποκλίνουσα από την «κανονική» ζωή. Ο «διωγμός» που υφίστανται τα συγκεκριμένα υποκείμενα αναδεικνύει το κρίσιμο ζήτημα των »

νέων μορφών βιοπολιτικής, όπου η απόφαση για τα όρια ανάμεσα σε μια ζωή άξια ή ανάξια να βιωθεί συνιστά ένα πολιτικό διακύβευμα. Αποτελεί πολιτικό διακύβευμα γιατί αυτός που αποφασίζει για την αξία ή τη μη αξία της ζωής ως τέτοιας, θεωρείται κυρίαρχος στη νεωτερική βιοπολιτική (Agamben, 2005:223). Η ζωή που είναι εγκλωβισμένη στο καθεστώς της κυριαρχίας και μάλιστα στην απόφαση επί του θανάτου, είναι γυμνή ζωή, ζωή εκτεθειμένη στο θάνατο. Η γυμνή ζωή είναι η ζωή η οποία, έχοντας υπαχθεί στην πολιτική δικαιοδοσία του περιληπτικού αποκλεισμού, εκτίθεται στο θάνατο απογυμνωμένη από κάθε πολιτική διακύβευση. Είναι το γυμνό και ανώνυμο σώμα, αναλώσιμο και εξοντώσιμο, που βρίσκεται στη διάθεση μιας απόλυτης εξουσίας. Η κυριαρχία του κινείται στα όρια του αποκλεισμού και της αποδοχής.

Έτσι οι μετανάστες, και γενικά αυτοί που τοποθετούνται στο πλαίσιο του καταστατικά άλλου, όπως για παράδειγμα τα θηλυκά υποκείμενα, οι ομοφυλόφιλοι, ορίζουν κατηγορίες των οποίων η πολιτική αλλά και η κοινωνική υπόσταση τίθεται υπό αμφισβήτηση, εξαλείφοντας σιγά σιγά την ιδιότητα του ανθρώπινου και των οποίων οι ζωές βρίσκονται σε ένα καθεστώς εξόντωσης. Όπως πολύ εύστοχα διερωτάται η Judith Butler (Judith Butler, στο Μακρυνιώτη Δήμητρα, 2006:536): Ποιων οι ζωές μετρούν ως ζωές και τι κάνει μια ζωή άξια οδύνης; Πώς και γιατί κάποιες ομάδες/πληθυσμοί έχουν διαφορετική σχέση με τη ζωή; Πώς και γιατί έχουν εκπέσει από την κατηγορία του ανθρώπινου; Κάποιων, λοιπόν, οι ζωές αναδεικνύονται ως υπέρτατο αγαθό που πρέπει πάση θυσία να διαφυλαχθούν, ενώ οι ζωές κάποιων άλλων προσλαμβάνονται ως μιαρές και επικίνδυνες. Είναι οι ζωές που δεν αξίζει να τις ζήσει κανείς και η αφαίρεσή τους δεν είναι παρά η επιβεβαίωση της αναλωσιμότητάς τους.

Το γεγονός όμως ότι οι μετανάστες, οι ομοφυλόφιλοι και καθετί που «διαφέρει» υπάρχει γύρω μας και κινείται ανάμεσά μας, είναι μια αμφισβήτηση του κυρίαρχου συστήματος και των πειθαρχικών ορίων που έχει επιβάλει το ίδιο. Νομαδικές έννοιες είναι εκείνες που αμφισβητούν τα πειθαρχικά όρια. Είναι η ενεργοποίηση ενός είδους στοχασμού που διαμορφώνεται στη βάση μια υποκειμενικότητας ικανής να διασχίζει διαφορετικές ζώνες ύπαρξης, συχνά διαφορετικά ναρκοθετημένες, μιλώντας τη γλώσσα του κάθε "τόπου" στο βαθμό που επιβιώνει σε αυτόν. Την ίδια στιγμή συνθέτει τεχνολογίες υποκειμενικοποίησης και παραγωγής γνώσης που της επιτρέπουν να φέρνει σε διάλογο της επιμέρους μικρογνώσεις που αποκομίζει.

Πρόκειται λοιπόν για ένα ταξίδι, από ταυτότητα σε ταυτότητα που αμφισβητεί την αντίληψη ότι η ύπαρξη σταθερότητας είναι το προαπαιτούμενο για μια ομαλή ζωή. Η ρευστότητα μπορεί να ειδωθεί και ως ένα πλαίσιο για τη δημιουργία και τον επανορισμό της ζωής μας και της ύπαρξής μας. Μπορεί δηλαδή να αποτελέσει το πλαίσιο για τη δημιουργία των συνθηκών σε μια πορεία απελευθέρωσης. Η queer θεωρία αποτελεί μια τέτοια διαδικασία, όπου η σεξουαλικότητα δεν

Η ζωή που είναι εγκλωβισμένη στο καθεστώς της κυριαρχίας και μάλιστα στην απόφαση επί του θανάτου, είναι γυμνή ζωή, ζωή εκτεθειμένη στο θάνατο

αντιμετωπίζεται σαν μια πάγια και δεδομένη συνθήκη, αλλά τα υποκείμενα μπορούν να μεταβαίνουν όπου θέλουν, χωρίς να αντιμετωπίζουν το σώμα τους ως ενιαίο και στατικό αλλά να το τοποθετούν στη σφαίρα της ενδεχομενικότητας. Άρα το υποκείμενο-νομάς αντιλαμβάνεται τη ρευστότητα των ορίων, δηλαδή της ιστορικότητας του υποκειμένου και της αφηγηματικότητας του σώματος μέσα από το πρίσμα της μεταδομιστικής σκέψης. Αυτό το νομαδικό πολυγλωσσικό υποκείμενο παρουσιάζεται ως πρότυπο αντίστασης στις επικρατούσες αναπαραστάσεις του υποκειμένου.

Με βάση αυτή τη συλλογιστική, το υποκείμενο-νομάς δεν δύναται να κατακτήσει μία θέση στις υπάρχουσες κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες, αφού δομικά έχει αποκλειστεί από αυτές. Αντίθετα, η αναγνώριση της υλικής παρουσίας του αναδεικνύει την ανάγκη της εκ θεμελίων αλλαγής αυτού του κοινωνικού, πολιτικού και πολιτιστικού τοπίου. Το υποκείμενο "νομάς" όχι μόνο δεν συγκροτείται σαν μια ετερότητα αντίθετη προς την ηγεμονική οικουμενική (ανδρική, λευκή, ετεροκανονική) επικράτεια, αλλά και δεν μπαίνει στη διαδικασία να ενταχθεί σε κάποιο σχήμα αντιπαράθεσης. Ταυτόχρονα, μέσα από την εμπειρία του νομάδα οδηγούμαστε σε μια καλύτερη κατανόηση των πολλαπλών κοινωνικών, πολιτισμικών, ακόμη και γεωγραφικών επικαθορισμών που δομούν την καταπίεση και την κοινωνική ανισότητα. Στις σημερινές κοινωνικές και ιστορικές συνθήκες το υποκείμενο νομάς μπορεί να αντικατοπτριστεί στους ανθρώπους "χωρίς χαρτιά", στα queer άτομα, στους πλανόδιους μικροπωλητές που είναι διαρκώς σε εγρήγορση »

το υποκείμενο-νομάς δεν δύναται να κατακτήσει μία θέση στις υπάρχουσες κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες, αφού δομικά έχει αποκλειστεί από αυτές

μη δεχθούν επίθεση. Υποκείμενο νομάς μπορεί να θεωρηθεί ακόμη και το άτομο που προσάγεται, χωρίς να συλλαμβάνεται, από την αστυνομία και βρίσκεται παγιδευμένο σ' ένα μεγάλο νομικό κενό, αφού η ιδιότητα του προσαχθέντα δεν αναγνωρίζεται από το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο. Εν ολίγοις, νομάς είναι ό,τι δεν μπορεί να αναγνωριστεί από τις κυρίαρχες αξίες. Καθετί που δεν μπορεί να νοηματοδοτηθεί με όρους κανονικότητας.

Με ανάλογο τρόπο μπορούμε να δούμε και τον κόσμο που τον περασμένο Μάιο γέμισε τις πλατείες, διαρρηγνύοντας την μέχρι τότε κανονικότητα της ζωής του, και διεκδίκησε να επαναπροσδιορίσει το δημόσιο χώρο. Ο δημόσιος χώρος γίνεται ένα πεδίο πολιτικής και κοινωνικής ζύμωσης και τα υποκείμενα που τον αποτελούν διεκδικούν να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο. Ο κόσμος που συγκεντρώθηκε στις πλατείες ζητούσε την κοινωνική και πολιτική αλλαγή. Αυτός ο κόσμος ήταν σε μεγάλο βαθμό φορέας νομαδικών χαρακτηριστικών. Ακριβώς επειδή δεν υπήρχε μια συνέχεια στα χαρακτηριστικά του, πολιτικά και κοινωνικά. Επειδή ξεπέρασε τα μέχρι τότε όριά του και διεκδίκησε να ακουστεί η φωνή του. Πρόκειται για υποκείμενα που προσπάθησαν να κινηθούν ελεύθερα κάνοντας πολιτική, πέρα από τα ήδη προκαθορισμένα όρια πολιτικής και κοινωνικής δικτύωσης που έχουν τεθεί από τις κυρίαρχες κοινωνικές και πολιτικές αντιλήψεις. Τα υποκείμενα προσπάθησαν να δημιουργήσουν καινούριες δομές που δεν βασίζονται στη σταθερότητα, την τοπική ή την πολιτική. Παράλληλα όμως αυτά τα υποκείμενα παρέμειναν σε μεγάλο βαθμό αγκιστρωμένα στους ήδη υπάρχοντες ρόλους τους και δεν μπήκαν στη διαδικασία να αυτοαναιρεθούν και να μπουν σε μια διαδικασία κίνησης.

Το υποκείμενο νομάς είναι η συμπύκνωση της ελεύθερης μετάβασης του εξεγερμένου από τη μία θέση ετερότητας στην άλλη. Είναι δηλαδή όχι οι θέσεις αλλά η κίνηση. Από την άλλη όμως δεν μπορούμε να παραγνωρίσουμε ότι η έξοδος στις πλατείες καθώς και η μη παραμονή σε αυτές σηματοδότησε την αφετηρία για τον επαναπροσδιορισμό της ζωής μας καθώς και την αμφισβήτηση του σταθερού ενός τόπου. Αποδείχθηκε σε μεγάλο βαθμό ότι κανένας τόπος δεν μπορεί να περιορίσει την άσκηση ελεύθερης πολιτικής δράσης και ότι μπορεί να γίνει συνώνυμό της.

Ο Δεκέμβρης του 2008, οι πλατείες, το Σύνταγμα υπήρξαν η αφετηρία για την έξοδο του υποκειμένου στον δημόσιο χώρο, για την κίνηση και την ελεύθερη διακίνηση των ιδεών. Η Τζούντιθ Μπάτλερ μιλώντας για το κίνημα Occupy απαντάει στους σκεπτικιστές που έχουν αναρωτηθεί μήπως το κίνημα έχει χάσει τη δυναμική του, δεδομένου ότι πολλοί από τους δημόσιους χώρους που είχαν καταληφθεί έχουν εκκαθαριστεί από την αστυνομική δύναμη υπό τις εντολές του κράτους, τα ακόλουθα: «Αν δεν μείνουμε στο ίδιο μέρος, δεν πρέπει να θρηνούμε. Αν είμαστε σε κίνηση, τότε είμαστε σε συλλογικές μορφές, παρακολουθώντας τους τόπους της αδικίας και της ανισότητας, και το ίχνος μας γίνεται ο νέος χάρτης της ριζικής αλλαγής».

Βιβλιογραφία

Agamben, Giorgio (1998). «Η πολιτικοποίηση του θανάτου», στο Μακρυνιώτη Δήμητρα (επιμ.) (2004). «Τα όρια του σώματος». Αθήνα: Νήσος.

Braidotti Rosi (1996), «Nomadism with a difference: Deleuze's legacy in a feminist Perspective», Man and World 29: 305–314.

Butler, Jutith (2012), «Λοιπόν, ποια είναι τα αιτήματα; Και πού πάνε από εδώ;», Tidal, 2ο τεύχος.

Butler, Jutith (1993). «Σώματα που έχουν σημασία: Σχετικά με τα όρια του «φύλου» σε επίπεδο λόγου», στο Μακρυνιώτη, Δήμητρα (επιμέλεια-εισαγωγή) (2004). «Τα όρια του σώματος:Διεπιστημονικές Προσεγγίσεις», Αθήνα: Νήσος, σσ. 181-204

Deleuze Gilles (1985), «Nomad thought»

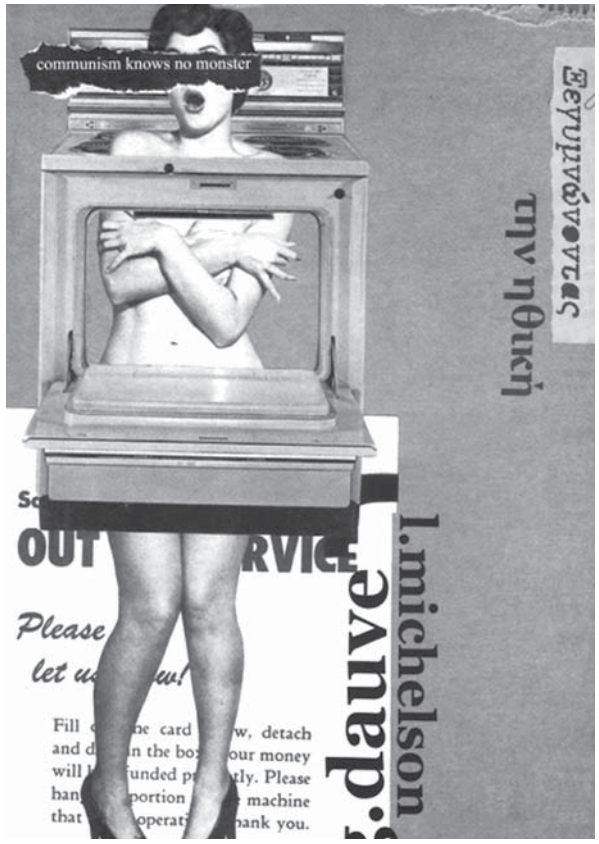
Αντίσταση στην υγειονομική τρομοκρατία

Τον τελευταίο καιρό η κυρίαρχη πολιτική ακολουθεί φασιστικά μονοπάτια, δημιουργώντας μια μήτρα αποκλεισμών, στην οποία τοποθετούνται τα σώματα αυτών που ορίζουν το διαφορετικό από το κανονικό . Ο,τιδήποτε δεν εντάσσεται στην έννοια του Έλληνα νοικοκυραίου και της μάνας των παιδιών του (μετανάστες, ομοφυλόφιλοι, οροθετικοί , πόρνες, τοξικοεξαρτημένοι κ.α.) τοποθετείται στο περιθώριο της κοινωνικής ζωής, βιώνοντας έναν υποδεέστερο τρόπο ζωής από το «κανονικό» υποκείμενο: για την ακρίβεια, δεν λαμβάνεται καν υπόψιν ως υποκείμενο. Πανηγυρική επιβεβαίωση των παραπάνω είναι η ναζιστικής έμπνευσης προεκλογική επίθεση των Χρυσοχοΐδη –Λοβέρδου με όχημα τους υγειο-νομικούς μηχανισμούς ενάντια στους μετανάστες και τις οροθετικές πόρνες .

ΚΕΕΛΠΝΟ, κράτος και Αστυνομία έκαναν το όνειρο του καριερίστα Λοβέρδου πραγματικότητα: σύσσωμη η πορνοπελατεία της Αθήνας τρομοκρατήθηκε και έσπασε τα τηλέφωνα για να μάθει αν τα «περίεργα γούστα», είχαν και ένα μεγαλύτερο κόστος από τα έξτρα 5-10 ευρώ που έδωσαν. Οι φοβισμένοι «πελάτες», οικογενειάρχες στην πλειοψηφία τους, απολαμβάνουν μέχρι και σήμερα απόλυτη προστασία για τα ευαίσθητα προσωπικά τους δεδομένα από το κράτος: για τους δε «επιχειρηματίες», ούτε λόγος: κυριολεκτικά.

Διαφορετικό καθεστώς επιφυλάσσεται για τις οροθετικές γυναίκες, εργαζόμενες στην πορνεία. Μέχρι σήμερα, από τις 17 συλληφθείσες οι 15 αντιμετωπίζουν την κακουργηματική κατηγορία της «απόπειρας βαριάς σκοπούμενης σωματικής βλάβης», ενώ στην πλειοψηφία τους προφυλακίστηκαν (ως ύποπτες τέλεσης των ίδιων «αδικημάτων»?!). Με το πρόσχημα της «προστασίας της δημόσιας υγείας και της κοινωνικής ζωής» και ενώ είχαν ήδη συλληφθεί, η ΕΛΑΣ με τις ευλογίες της Εισαγγελίας δημοσίευσε τις φωτογραφίες των γυναικών. Ο στιγματισμός και η διαπόμπευση δεν έχει καμία σημασία για αυτές, καθώς καιρό τώρα δεν ελέγχουν τα σώματά τους, πόσο μάλλον την εικόνα τους. Οι ζωές τους, όπως και οι ζωές της πλειοψηφίας των γυναικών μεταναστριών, έχει τεθεί σε καθεστώς εξαίρεσης.

Το κράτος νομιμοποιεί –ή όχι- τη ζωή τους και αποφασίζει για το αν είναι άξια να βιωθεί ή όχι. Η αντιμετώπιση αυτή έρχεται να προστεθεί στις ρατσιστικές συμπεριφορές που χαρακτηρίζουν τον «εθνικό ιστό» και που υποβαθμίζουν τις ζωές αυτών των «μη» υποκειμένων. Το καθεστώς έκτακτης ανάγκης που έχει περάσει καιρό τώρα στη νομοθεσία, με πρόσχημα τον αγώνα ενάντια στην τρομοκρατία, έχει διευρύνει το στόχαστρό του και έχει οπλίσει το χέρι του δικαστικού- αστυνομικού συμπλέγματος για να «κάνει τη δουλειά του». Η προστασία του κατηγορουμένου στο στάδιο της προδικασίας, το τεκμήριο αθωότητας (και η εν γένει προστασία της προσωπικότητάς τους με την ΕΣΔΑ) έχει αρθεί πλήρως για αυτές τις γυναίκες, με την εφαρμογή μιας διάταξης- εξαίρεσης που ψηφίστηκε επί υπουργίας Χατζηγάκη (άρθρο 3 § 2β Ν. 2472/1997) και αφορούσε την άρση της προστασίας των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων στην περίπτωση της χρήσης τους από τις Αρχές για τη βεβαίωση κακουργημάτων που αφορούν μεταξύ άλλων και εγκλήματα κατά της ζωής ή της γενετήσιας ελευθερίας κλπ1. Η διάταξη αυτή είναι πρόδηλα αντισυνταγματική και παράνομη διεθνώς, αλλά εφαρμόζεται όπως και πολλές άλλες στο όνομα της κατάστασης εκτάκτου ανάγκης. Οι «ελευθερίες» που έδωσε ο νομοθέτης σε Εισαγγελία- ΕΛΑΣ για να παίξει «βρώμικα» ενάντια στην ασύμμετρη τρομοκρατική απειλή, εφαρμόζονται τώρα και σε διευρυμένα πλαίσια , καταλαμβάνοντας όλο το πεδίο των αποκλεισμένων,

του περιθωρίου , των αγωνιζόμενων κομματιών της κοινωνίας κλπ.

Η διαπόμπευση και ο εξευτελισμός των γυναικών αυτών αποτελεί βάναυση προσβολή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας «με το νόμο», και θα πρέπει να λάβει άμεση απάντηση. Ενάντια στο καθεστώς εξαίρεσης, ενάντια στις ναζιστικές πολιτικές που εφαρμόζονται σε ό,τι αντιτίθεται στην «υγειονομική» κανονικότητά τους, ας αντιπαραθέσουμε την εξεγερμένη αξιοπρέπεια μας και την αλληλεγγύη σε κάθε θύμα του κρατικού μηχανισμού, γνωρίζοντας ότι όλοι αποτελούμε την επόμενη «αδρανή υγειονομική βόμβα» .

ΑΜΕΣΗ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΤΩΝ ΟΡΟΘΕΤΙΚΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ
ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ

ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΑΘΗΝΑΣ

Λίγα Λόγια για την ACTA

Μιλτιάδης Κανδίας

«Ξέρω πως δεν σημαδεύουνε στα λογισμικά και στα συστήματα. Στο μυαλό είναι ο στόχος, το νου σου, ε;» Παραφράζω την Κατερίνα Γώγου, αν μου το επιτρέπετε ή όσο ακόμα επιτρέπεται. Διότι μέσα στην πληθώρα μέτρων που περνούν, ανάμεσα στη μείωση του κατώτατου μισθού, την κατάργηση κάποιων εργασιακών δικαιωμάτων και την καταπάτηση κάποιου άρθρου του Συντάγματος, υπογράφηκε κι από την ελληνική κυβέρνηση η ACTA. Η οποία θεωρητικά στοχεύει στην προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων αλλά στην πράξη στοχεύει στην καταστρατήγηση των ψηφιακών δικαιωμάτων των πολιτών.

Η ACTA (Anti-Counterfeit Trade Agreement) είναι μια διακρατική, εμπορική συμφωνία για την καταπολέμηση της παραποίησης και απομίμησης εμπορικών προϊόντων και λογοτύπων. Αποτελεί επικαιροποίηση μιας παλιότερης συμφωνίας με ανάλογη φιλοσοφία, της DMCA, η οποία εφαρμόζεται στις ΗΠΑ. Εμπνευστής και υπέρμαχος της ACTA είναι ο Διεθνής Οργανισμός Εμπορίου (WTO). Οι παραπάνω πληροφορίες είναι αρκετές για να κάνουν κάποιον καχύποπτο απέναντι στους πραγματικούς σκοπούς που κρύβονται πίσω από την ACTA. Αλλά και ο μη καχύποπτος θα πείθονταν αν έμπαινε στον κόπο να μελετήσει με περισσότερη προσοχή το περιεχόμενο της ACTA. Η ACTA δεν είναι μια απλή διατύπωση συμφωνίας σε γενικές αρχές του εμπορίου. Υπογραφή της ACTA σημαίνει ότι τα συμβαλλόμενα κράτη, που την υπογράφουν, καλούνται να αλλάξουν το νομικό τους σύστημα ώστε να καταστούν σύννομες οι επιταγές της. Παρακάτω παρουσιάζονται κάποια αποσπάσματα της συμφωνίας κι ένας σύντομος σχολιασμός τους. Προτείνω σε όλους τους αναγνώστες να διαβάσουν το πλήρες κείμενό της, το οποίο είναι 52 σελίδες.

Άρθρο 4, Παράγραφος 1: *Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν απαιτεί από τα συμβαλλόμενα μέρη να δημοσιοποιούν: α) πληροφορίες, η δημοσιοποίηση των οποίων θα ήταν αντίθετη προς τη νομοθεσία τους, συμπεριλαμβανομένων των νόμων περί προστασίας του δικαιώματος της ιδιωτικότητας, ή προς διεθνείς συμφωνίες στις οποίες είναι συμβαλλόμενα μέρη· β) εμπιστευτικές πληροφορίες, η δημοσιοποίηση των οποίων θα παρεμπόδιζε την επιβολή του νόμου ή θα ήταν, με άλλον τρόπο, αντίθετη*

προς το δημόσιο συμφέρον [...].

Φαινομενικά είναι πολύ ωραίο, αλλά πρακτικά αντιβαίνει στην ίδια τη φύση της συμφωνίας, η οποία έχει νομική ισχύ. Οπότε ο νομοθέτης θα αναγκαστεί να αλλάξει τη νομοθεσία έτσι ώστε να γίνει σύννομη με της επιταγές της ACTA. Η παγίδα όμως δεν είναι αυτή, η παγίδα είναι ότι τα συμβαλλόμενα μέρη είναι τα Κράτη, οπότε ο Πάροχος Υπηρεσιών Διαδικτύου (otenet, fothnet, hol κτλ.) δεν δεσμεύεται από τίποτα. Για να καταστεί πιο σαφές, παραθέτουμε το παρακάτω.

Άρθρο 27, Παράγραφος 4: *Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί, σύμφωνα με τους νόμους και τους κανονισμούς του, να εξασφαλίζει στις αρμόδιες αρχές του την εξουσία να διατάσσουν έναν πάροχο υπηρεσιών διαδικτύου να αποκαλύπτει, χωρίς χρονοτριβή, στον κάτοχο δικαιώματος πληροφορίες επαρκείς για τον εντοπισμό συνδρομητή του οποίου ο λογαριασμός φέρεται ότι χρησιμοποιήθηκε για παρανομία [...].*

Ο Πάροχος, δηλαδή, αποκτά μεγάλη ευθύνη, ενώ πρέπει να μπορεί να αποκαλύψει πληροφορίες επαρκείς για τον εντοπισμό του συνδρομητή, ο οποίος **φέρεται** να εμπλέκεται σε κάποια παρανομία. Πώς μπορεί, όμως, να ταυτοποιηθεί ο εκάστοτε χρήστης ενός φόρουμ, ο οποίος κατηγορείται για πειρατεία, και να αντιστοιχιστεί σε ένα πραγματικό πρόσωπο, μια διεύθυνση IP και μια διεύθυνση κατοικίας; Για να μπορέσει να το κάνει αυτό ο Πάροχος πρέπει να είναι σε θέση να παρακολουθεί το περιεχόμενο των δεδομένων που μεταφέρει ο κάθε χρήστης κι, εφόσον αυτό πρέπει να το κάνει χωρίς χρονοτριβή, αυτές οι αντιστοιχίσεις θα πρέπει να είναι άμεσα διαθέσιμες. Η τεχνική για να το καταφέρει αυτό ο Πάροχος υπάρχει και λέγεται Deep Packet Inspection. Η συγκεκριμένη τεχνική καθιστά τον Πάροχο ικανό να παρακολουθεί το σύνολο των διαδικτυακών επικοινωνιών των χρηστών ακόμα και σε επίπεδο περιεχομένου.

Άρθρο 11: *[...] οι δικαστικές αρχές του να έχουν την εξουσία, [...] να διατάζουν τον παραβάτη ή, εναλλακτικά, τον* ***φερόμενο*** *ως παραβάτη, να προσκομίσει στον κάτοχο δικαιώματος ή στις δικαστικές αρχές, [...] σχετικές πληροφορίες [...]. Οι εν λόγω πληροφορίες μπορεί να περιλαμβάνουν στοιχεία σχετικά με οποιοδήποτε πρόσωπο εμπλέκεται σε οποιαδήποτε πτυχή της παράβασης ή της* ***εικαζόμενης*** *παράβασης και τα οποία αφορούν τα μέσα παραγωγής ή τα δίκτυα διανομής των παράνομων ή* ***εικαζόμενων*** *παράνομων αγαθών ή υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της* ***ταυτοποίησης τρίτων*** *που φέρεται να έχουν εμπλακεί στην παραγωγή ή τη διανομή τέτοιων αγαθών ή υπηρεσιών και των δικτύων διανομής τους.*

Ο **φερόμενος** ως παραβάτης, για μια **εικαζόμενη** παράβαση που αφορά σε **εικαζόμενα** παράνομα αγαθά υποχρεώνεται από το δικαστήριο να αποκαλύψει στοιχεία ταυτοποίησης τρίτων προσώπων. Αυτό αποτελεί κατάργηση του δικαιώματος της σιωπής και του τεκμηρίου της αθωότητας.

Άρθρο 27, Παράγραφος 6: *[...] κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει προστασία τουλάχιστον έναντι των εξής: α) [...] i) της μη επιτρεπόμενης εξουδετέρωσης των* ***αποτελεσματικών τεχνολογικών μέτρων*** *που γίνεται από άτομο είτε εν γνώσει του είτε αν βάσιμα μπορούσε να γνωρίζει· και ii) της προσφοράς στο κοινό, μέσω της εμπορίας συσκευής ή προϊόντος, συμπεριλαμβανομένων προγραμμάτων υπολογιστή, ή υπηρεσίας ως μέσων εξουδετέρωσης* ***αποτελεσματικού τεχνολογικού μέτρου·*** *και β) της κατασκευής, της εισαγωγής ή της διανομής συσκευής ή προϊόντος, συμπεριλαμβανομένων προγραμμάτων υπολογιστή, ή της παροχής υπηρεσίας που: i) έχει σχεδιαστεί ή παραχθεί, κυρίως, για την εξουδετέρωση* ***αποτελεσματικού τεχνολογικού μέτρου·*** *or ii) έχει περιορισμένη μόνο εμπορική σημασία πέραν της εξουδετέρωσης* ***αποτελεσματικού τεχνολογικού μέτρου****.*

Πέρα από τη βαθύτατη ασάφεια της έννοιας του «αποτελεσματικού τεχνολογικού μέτρου», το οποίο μπορεί να είναι οτιδήποτε, μπορεί κάποιος να παρατηρήσει έναν επικίνδυνο συσχετισμό: τι θα γίνει αν η τεχνολογία του Παρόχου για παρακολούθηση των χρηστών θεωρηθεί «αποτελεσματικό τεχνολογικό μέτρο»; Συνεπάγεται ότι απαγορεύεται η επιθυμία αλλά κυρίως η πραγμάτωση της ιδιωτικότητας. Έστω ότι κάποιος επιθυμεί να μοιραστεί με την/τον σύντροφό του ένα μήνυμα στο οποίο εκφράζει τα συναισθήματά του κι αυτό δεν θέλει να το διαβάσει ο Πάροχος, αυτό συνεπάγεται ότι θα κρυπτογραφήσει το μήνυμά του ώστε να μπορεί να το διαβάσει μόνο ο νόμιμος αποδέκτης, σύμφωνα με τα παραπάνω, όμως, αυτό αποτελεί παρανομία διότι παραβιάζει ένα «αποτελεσματικό τεχνολογικό μέτρο», τον μηχανισμό παρακολούθησης του Παρόχου.

«από την ελευθερία δεν μπορείς να κόψεις ούτε ένα κομματάκι, γιατί αμέσως όλη η ελευθερία συγκεντρώνεται μέσα σ' αυτό το κομματάκι».

Τα παραπάνω αποτελούν στιγμιότυπο του περιεχομένου της ACTA και σίγουρα αν κάποιος τη διαβάσει ολόκληρη θα μπορέσει να »

βρει πολλά περίεργα άρθρα και παραγράφους. Μπορεί, όμως, να ισχυριστεί ότι οι άνωθεν ερμηνείες είναι μεροληπτικές, κακοπροαίρετες και ότι αποτελούν δίκη προθέσεων. Έχουμε, όμως την ιστορική γνώση για το πώς χρησιμοποιήθηκε η DMCA, για το πώς εκμεταλλεύθηκαν οι μεγάλες επιχειρήσεις παραθυράκια της ώστε να εμποδίσουν την έρευνα, να οχυρωθούν πίσω από πατέντες και να χτυπήσουν μόνο με νομικά εργαλεία τους αντιπάλους τους. Επίσης, όποιος θεωρεί ότι τα άνωθεν αποτελούν δίκη προθέσεων ας πει το ίδιο πράγμα και στους 5 ανήλικους στον Βόλο, οι οποίοι διώκονται με τον τρομονόμο, διότι και τότε οι επικριτές του τρομονόμου κατηγορήθηκαν ότι προβαίνουν σε δίκη προθέσεων.

Η ACTA, λοιπόν, περιγράφει ακροθιγώς ένα οργουελικό καθεστώς στο διαδίκτυο αλλά και γενικά σε οποιαδήποτε ροή πληροφορίας η οποία δεν συνοδεύεται από κάποια ανάλογη ροή χρήματος. Η υπογραφή της δεν σημαίνει πολλά, το πιο σημαντικό είναι να παρακολουθήσουμε το πώς θα πάει να εφαρμοστεί και να νομοθετηθεί. Εκεί πρέπει να δοθεί μια σοβαρή πολιτική απάντηση, ότι η ψηφιακή ελευθερία μας δεν είναι διαπραγματεύσιμη, διότι ως γνωστόν *«από την ελευθερία δεν μπορείς να κόψεις ούτε ένα κομματάκι, γιατί αμέσως όλη η ελευθερία συγκεντρώνεται μέσα σ' αυτό το κομματάκι»*.

Στον δρόμο της ψηφιακής αυτοθέσμισης, το Δίκτυο για την Ψηφιακή Απελευθέρωση (DLN.GR), μία κινηματική συλλογικότητα που παλεύει για τα ψηφιακά δικαιώματα, έκανε μέσα στον Απρίλιο πέντε εκδηλώσεις σε κοινωνικούς χώρους των Αθηνών με τίτλο «Από την ACTA στον Μπλογκονόμο – Οι Διαδικτυακές μας Ελευθερίες πάνω από την Ασφάλειά τους», ως ένα πρώτο βήμα αντίστασης στα σχέδια συρρίκνωσης της διαδικτυακής μας ελευθερίας.

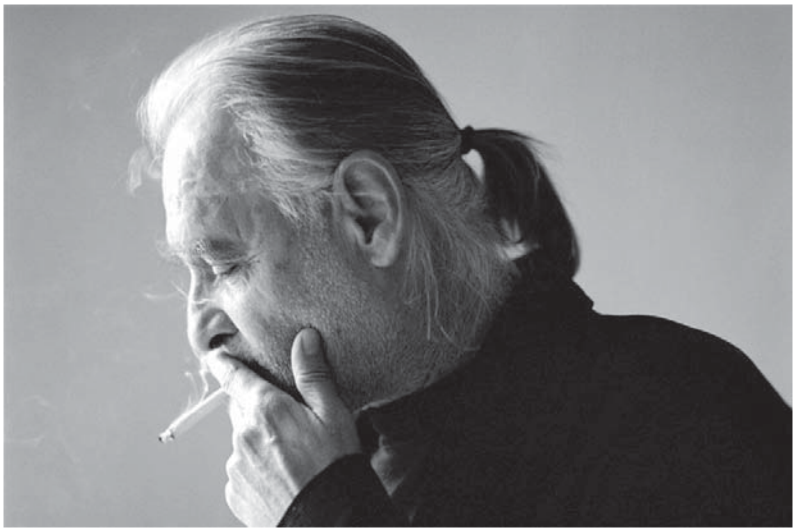
Και έπεται συνέχεια.

Πολιτισμός

Συνέντευξη του Μπέλα Ταρ στη Βαβυλωνία

Γιάννης Ραουζαίος

"Όλα έχουν αρχή και τέλος σαν τα καρέ ενός φιλμ που ορίζουν και ταυτόχρονα "παγώνουν" τον εικονικό χωρόχρονο. Ποτέ δεν θα πάψω όμως να αγαπώ και να ερωτεύομαι."

Συναντήθηκα με τον Μπέλα Τάρ στα παρασκήνια μιας από τις επισκέψεις του στην Ελλάδα, μετά από το αριστουργηματικό "Άλογο του Τορίνο". Είχε προηγηθεί πριν από λίγα χρόνια άλλη μια συνάντησή μας, όταν η -καταραμένη του από άποψη συνθηκών δημιουργίας- "Ο Άνθρωπος από το Λονδίνο" είχε προβληθεί στο πρόγραμμα του φεστιβάλ Καννών. Ο ίδιος μοιάζει πάντα πάρα πολύ ζωντανός. Ένας άνθρωπος γεμάτος πάθος για δημιουργία. αλλά και ένας ροκ εντ ρολ τύπος με αγάπη για την εκστατικότητα, την ανάμνηση, τη διήγηση και το...αλκοόλ!

- Εντυπωσιάστηκα με την ταινία σας το "Άλογο του Τορίνο".

- Χαίρομαι που σας άρεσε. Η βράβευση ήταν μια μεγάλη δικαίωση για εμένα, μετά τα προβλήματα που είχε αντιμετωπίσει "Ο Άνθρωπος από το Λονδίνο" (ξαφνικός θάνατος ενός από τους βασικούς συντελεστές της παραγωγής, τεράστιο πρόβλημα στο συμμάζεμα του υλικού ώστε να είναι έτοιμο στην ώρα της διεξαγωγής του φεστιβάλ Καννών).

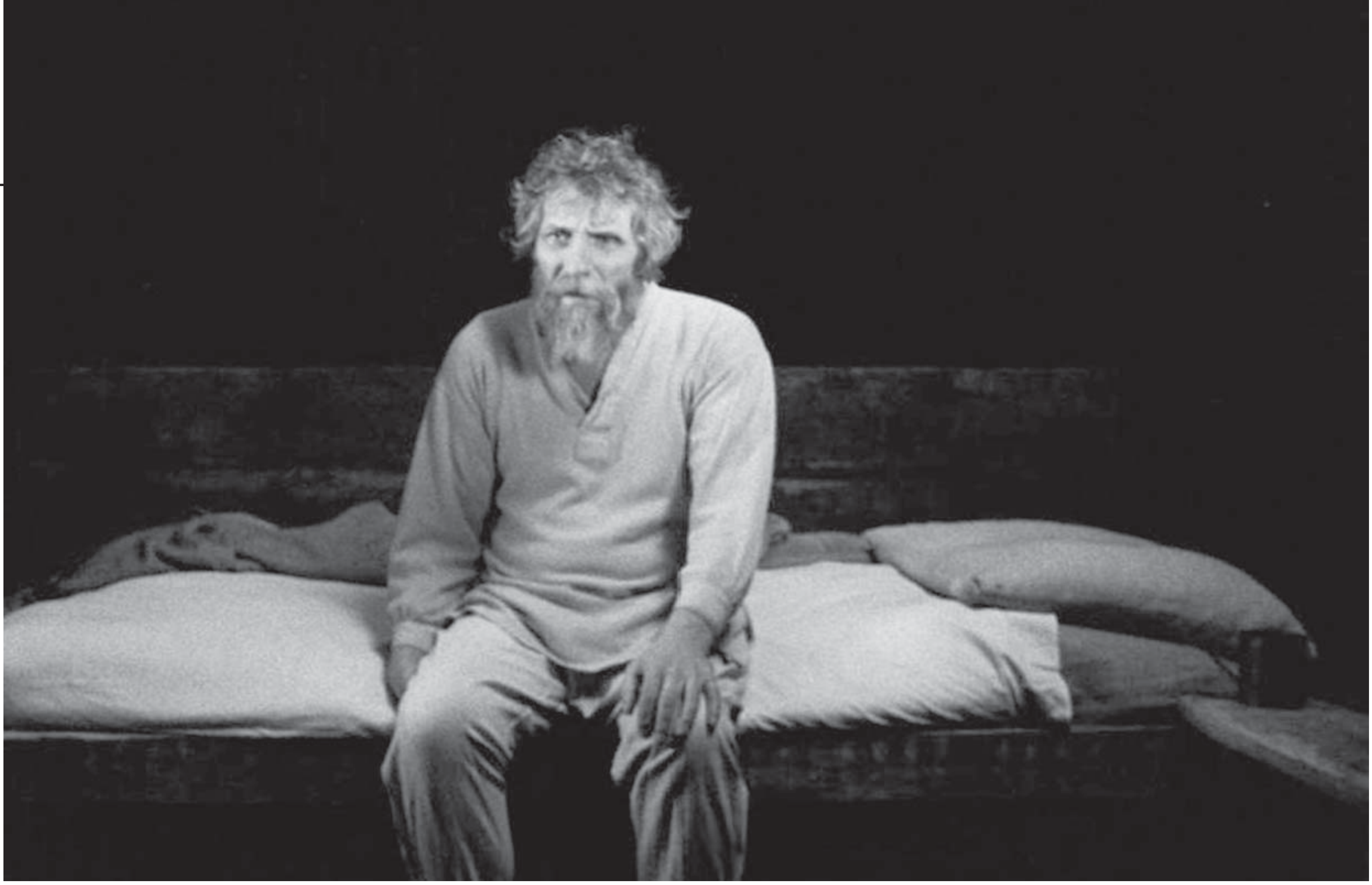
- Κάποτε είχατε πει πως έχουμε ξεχάσει να διηγούμαστε ιστορίες στο σύγχρονο σινεμά. Συμφωνείτε ακόμα με αυτή την θέση;

- Τίποτε δεν είναι πιο αληθινό από μια διήγηση, έστω και εάν περιγράφει φανταστικά γεγονότα. Είναι, όταν έχουμε να κάνουμε με μια φαντασία που έρχεται για να διαρρήξει το πεπερασμένο και να γίνει αιώνια, πολλές φορές μια ακόμα βαθύτερη κατανόηση του ως έχει, σαν επιστέγασμά της.

- Συγχωρέστε με που θα επιμείνω για λίγο σε αυτό το ζήτημα, αλλά θα ήθελα να το δούμε λίγο από πιο κοντά. Το σινεμά κατά την γνώμη μου πρώτα από όλα αποτελεί ακολουθίες εικόνων. Πριν από το λόγο, στον κινηματογράφο υπήρχε η εικόνα. Δεν νομίζεται πως μια διήγηση που έχει να κάνει με αυτήν ακριβώς την πρωτογενή ροή, είναι ένα μέσον για να μιλήσουμε επί της ουσίας κινηματογραφικά;

- Δεν διαφωνώ καθόλου ως προς το διακύβευμα αυτό. Εάν παρατηρήσατε στο "Άλογο του Τορίνο", σε ολόκληρο το πρώτο μισό του φιλμ δεν μιλούν καθόλου. Η ίδια η μαγεία των προσώπων, της σύνθεσης των κάδρων και της μουσικής είναι αυτό που μας υποβάλλει αυτό το ακαθόριστο αρχικά αίσθημα της επανάληψης, της αποτελμάτωσης που σταδιακά οδηγεί στο αποκαλυπτικό πεδίο του δεύτερου μέρους.

- Άρα συμφωνείτε πως είναι εφικτό να επιχειρήσουμε εκ νέου μια κατάδυση στην χρήση της καθαρής εικόνας...
- Φυσικά. Εάν έχει φανεί κάτι άλλο από δηλώσεις μου στο παρελθόν πρόκειται περί παρερμηνείας. Η αμεσότητα και η μαγεία της αφήγησης μέσω της εικόνας είναι κάτι το οποίο όχι απλά είναι χρήσιμο, αλλά ενδείκνυται ως πλατφόρμα του νέου κινηματογράφου της εποχής μας. Οι εικόνες και η βροχή μας είναι τόσο απαραίτητες! (Εδώ μου θύμισε τον πρόσφατα εκλιπόντα

Θεόδωρο Αγγελόπουλο!)

- Νοιώθετε να πατάτε γερά πάνω σε ρίζες των παλαιότερων σαν τον Χας ή -και κυρίως- τον Μίκλος Γιαντσό;

- Ο Μίκλος Γιαντσό ήταν μια μεγάλη μορφή της ευρωπαϊκής εικονοποιίας.

- Στο "Άλογο του Τορίνο", όπως και σε έναν βαθμό στις "Αρμονίες του Βερκμάιστερ", κινείστε σε μια ακαθόριστη χρονολογικά εποχή που θυμίζει κάπως το τέλος του 19ου αιώνα ή την αρχή του εικοστού. Γρήγορα όμως τα πράγματα ξεφεύγουν και τελικά ανακαλύπτουμε οτί αργά αλλά σταθερά το στοιχείο αυτό χρησιμοποιείται εμφατικά και συμβολικά, για να επιτείνει την υπνωτική κάθοδο του θεατή στην φιλμικη μορφή.

- Για εμένα όλο αυτό γίνεται ώστε να εισαχθούν μεταρεαλιστικά και σουρεαλιστικά στοιχεία, στην εξέλιξη των ταινιών. Στοιχεία τα οποία με το που θα αρχίσουν σιγά-σιγά να εμποτίζουν το νου του θεατή, θα μετακινήσουν με έναν τρόπο τέτοιο την προσοχή του ώστε να κοιτάξει με τα μάτια της καρδίας...και να κατανοήσει διασθανόμενος.

- Ο Νίτσε τι γνώμη θα είχε για όλα αυτά;

- Νομίζω πως θα έμενε εκ νέου σιωπηλός και θα παρακολουθούσε, ελπίζω αυτή τη φορά όχι σε καταληψία (γελάει!).

- Νοιώθετε όμως πως το φως φεύγει από την Ευρώπη, αφήνοντας ένα αίσθημα καταστροφής να απλώνεται στο κενό του χώρου.

- Το φως σβήνει στην Ευρώπη από την στιγμή που οι πνευματικοί άνθρωποί της κλείνουν τα μάτια στον εκφασισμό και στην επερχόμενη βαρβαρότητα! Που κλείνουν τα μάτια και δεν γράφουν, δεν μιλούν, ή απλώς λένε κενολογίες που κανένα από τα παιδιά τους δεν είναι διατεθειμένο πλέον να πιστέψει. Όταν σκύβουν την πλάτη μπρος στον καθημερινό ευτελισμό και τη φτήνια αυτού που προτείνεται ως ύπαρξη και προκαθορισμός! Η κρίση δεν είναι απλώς οικονομική η πολιτική αλλά κάνοντας κύκλους (και αυτό το τονίζει το παιχνίδι με τα ρούχα άλλων εποχών), σε σχέση με το παρελθόν, είναι πρώτα απ' όλα μια βαθιά πνευματική κρίση που απλώνεται σε όλους τους τομείς! Πρέπει να είμαστε δυνατοί, και να καταθέσουμε την ψυχή μας σε αυτό!

- Έχετε αναφερθεί όμως στην πιθανότητα το "Άλογο του Τορίνο" να είναι η τελευταία σας ταινία.
- Μπορεί και να είναι! Ίσως μετά από μια σε βάθος κατάθεση της ψυχής , να ακολουθεί μια βροντερή σιωπή! Πάλι κάπως σαν τον Νίτσε!

(...)

- Τι πιστεύετε για την αγάπη;

- Όλα έχουν αρχή και τέλος σαν τα καρέ ενός φιλμ που ορίζουν και ταυτόχρονα "παγώνουν" τον εικονικό χωρόχρονο. Ποτέ δεν θα πάψω όμως να αγαπώ και να ερωτεύομαι.

ΟΙ ΤΑΙΝΙΕΣ ΤΟΥ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΟΥ

Ακούτε το θόρυβο; Είναι ο θόρυβος από τις βόμβες, τους υπερήρωες, τους χαρακτήρες χωρίς εξέλιξη και με σχεδόν μηδενική ουσία. Ναι, είναι καλοκαίρι και μαζί του έρχονται πάμπολλες, μεγάλες, θορυβώδεις, τραχείς ταινίες. Έτσι είναι εδώ και πολύ καιρό. Τα στούντιο βγάζουν τα μεγαλύτερά τους μπλοκμπάστερ, κατάλληλα για τινέιτζερ με ορμόνες στο κόκκινο που θέλουν να ξεφύγουν. Εντάξει, δεν είναι κακό να ξεφεύγεις, μ' αρέσουν οι περιστασιακές ταινίες που θέλουν μόνο να μας διασκεδάσουν και να μουδιάσουν τις αισθήσεις, αλλά υπάρχει κάτι πολύ ρηχό και ανόητο σε μια κινηματογραφική σεζόν που περηφανεύεται γι' αυτό. Οι παρακάτω δέκα ταινίες είναι αυτές που πρέπει να ψάξετε για το καλοκαίρι. Αυτές οι δέκα δεν θέλουν από σας μόνο να ξεχάσετε και να ξεφύγετε, έχουν κάτι να πουν και σκηνοθέτες που μπορούν να δημιουργήσουν αίσθηση και χαρακτήρες. Όπως έλεγε κάποτε το «American Beauty» στην καμπάνια προώθησής του: «look closer».

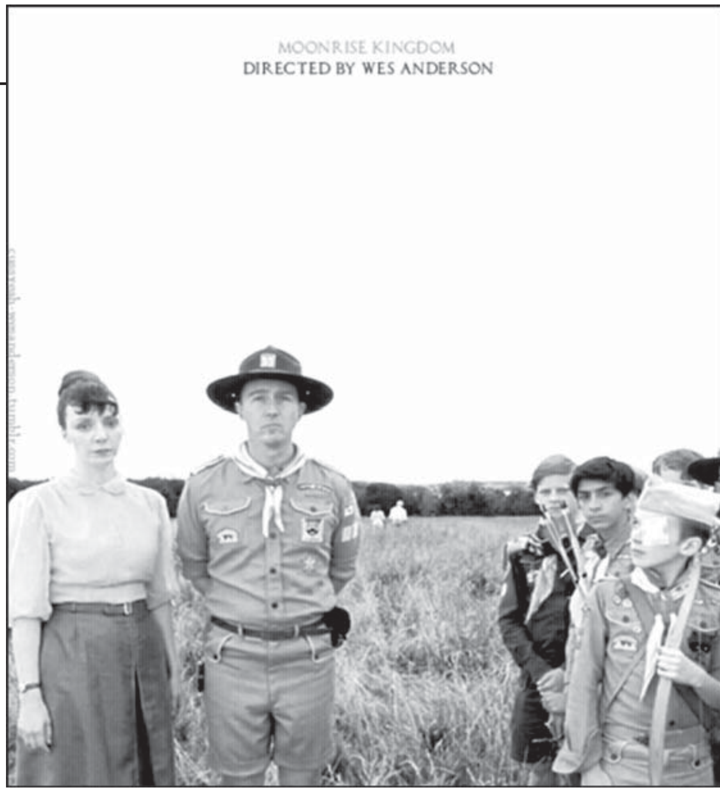

The Dark Knight Rises (20 Ιουλίου)
Η πολυαναμενόμενη. Μια υπερηρωική ταινία που ενδεχομένως να πάρει τον ένδοξο δρόμο για τα Όσκαρ. Με το «The Dark Knight» του 2008, ο Cristopher Nolan ανέβασε τον πήχη των υπερηρωικών ταινιών, με έναν Batman που διέθετε βαθιά ανθρώπινα ελαττώματα στην τραυματισμένη του, σκοτεινή ψυχή. Έμελλε να γράψει ιστορία, αφού το «The Dark Knight» αποδείχτηκε το μεγαλύτερο μπλοκμπάστερ μετά τον «Τιτανικό». Η πολυαναμενόμενη συνέχεια τρέφει υψηλότερες προσδοκίες, ακόμη και χωρίς έναν Heath Ledger στο ρόλο του Joker. Αντιθέτως, έχουμε τον Tom Hardy στο ρόλο του μεγάλου κακού Bane και την Anne Hathaway ως Catwoman. Αν όλα πάνε καλά και η ταινία αποδειχτεί αντάξια της προκατόχου της, τα Όσκαρ ίσως αποκριθούν με πολλαπλές υποψηφιότητες, συμπεριλαμβανομένης και της εδώ και καιρό αναμενόμενης σκηνοθετικής υποψηφιότητας για τον Nolan.

Moonrise Kingdom (25 Μάη)
Ο Wes Anderson δεν είναι αυτό που λες «μπαίνει σε καλούπια». Οι ταινίες του είναι μοναδικές σε ύφος, έντονες οπτικά και πρωτότυπες σεναριακά. Αρκεί να ρίξει κανείς μια ματιά στο σύνολο των έργων του (The Fantastic Mr. Fox, Rushmore, The Royal Tenebaums, The Darjeeling Limited), έναν ιδιαιτέρως πλούσιο κατάλογο που πρόκειται να αυξηθεί στα επόμενα χρόνια. Στο τελευταίο του «Moonrise Kingdom» πρωταγωνιστούν οι Bill Murray, Bruce Willis, Edward Norton μαζί με έξοχους ηθοποιούς στους δευτερεύοντες ρόλους. Οι λεπτομέρειες κρατούνται μυστικές όσον αφορά την πλοκή της ταινίας, αλλά αυτό που είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε είναι ότι επικεντρώνεται γύρω από ένα ηλικιακά νέο ζευγάρι εραστών που το σκάει απ' την πόλη τους, το New England. Ανοίγοντας το Φεστιβάλ των Καννών αυτό το Μάη, το «Moonrise Kingdom» οφείλει να πλασαριστεί στις πρώτες θέσεις της λίστας με τα must του καλοκαιριού.

Dark Shadows (11 Μάη)
Όποτε ο Tim Burton κυκλοφορεί κάποια ταινία, μας τραβά την προσοχή. Όσο απογοητευτικές κι αν ήταν οι τελευταίες του διασκευές – ο Τσάρλυ και το εργοστάσιο σοκολάτας, η Αλίκη στη χώρα των θαυμάτων – η τελευταία του ταινία είναι παρόλα αυτά πολυαναμενόμενη. Βασισμένη σε μια ομώνυμη γκόθικ σαπουνόπερα των '60s, το «Dark Shadows» επιστρατεύει τον αγαπημένο τού Burton, Johnny Depp, ο οποίος παίζει το ρόλο ενός πατριαρχικού βαμπίρ που ξυπνάει ύστερα από ύπνο ενός αιώνα. Επαφίεται, λοιπόν, στον Burton και τον Depp να φέρουν μαύρο χιούμορ σε μια ταινία που το χρειάζεται κατά κόρον. Παρ' όλο που ο Burton μεγαλουργεί κυρίως όταν αφηγείται τις δικές του αυθεντικές ιστορίες (Ο Ψαλιδοχέρης, Sweeney Todd), ας ελπίσουμε ότι θα τα καταφέρει και μ' αυτήν εδώ.

The Dictator (16 Μάη)
Ο Σάσα Μπάρον Κόεν είναι ίσως ο πιο αστείος τύπος σήμερα στη βιομηχανία του σινεμά. Το «Borat» του 2005 δεν ήταν απλώς αστείο, αλλά αποτελεί πλέον κλασσική κωμωδία. Οι προσδοκίες είναι υψηλές για την τελευταία του ενσάρκωση σ' έναν καταπιεστικό, μισητό δυτικό δικτάτορα. Τα αστεία του τρέιλερ δεν βρήκαν το στόχο τους, αλλά κανείς δεν μπορεί να παραβλέψει την ικανότητα του Κόεν να παρέχει χιούμορ σε συνδυασμό με δηκτική σάτιρα. Παρόλο που η ταινία ίσως φαίνεται βλακώδης, σκιαγραφεί μία

ευρεία, τρομακτική εικόνα μιας κοινωνίας που θρυμματίζεται μπροστά στα ίδια μας τα μάτια. Βαρύ πράγμα έτσι; Ας το αφήσουμε στον Κόεν να βρει το τρομακτικό στο αστείο, όπως έκανε στο «Borat» και το «Bruno».

Magic Mike (29 Ιουνίου)
Θέλει κανείς να δει μια ταινία σχετικά με τη ζωή ενός βετεράνου, άντρα στρίπερ; Θέλω εγώ! Ειδικά όταν τη σκηνοθεσία υπογράφει ο Steven Soderberg («Traffic»). Ο Channing Tatum πρωταγωνιστεί, και για να γίνουν ακόμη πιο ενδιαφέροντα τα πράγματα ο Tatum ξεκίνησε την καριέρα του πριν το Hollywood ως – μπορείτε να το φανταστείτε – στρίπερ. Ο Mathew Mc Conaughey συμπρωταγωνιστεί στο ρόλο του γλοιώδους ιδιοκτήτη του στριπτιζάδικου. Είναι ακριβώς το είδος της αυτοβιογραφίας που αναμένω σ' ένα «βρώμικο» καλοκαίρι. Έχει τη δυνατότητα να καλύψει όλες τις απαραίτητες πτυχές, ειδικά απ' τη στιγμή που στο πηδάλιο βρίσκεται ο Soderbergh.

Brave (22 Ιουνίου)
Τα παιδιά στην Pixar (Ρατατούης, Ψάχνοντας το Νέμο, Wall-E, Ψηλά στον Ουρανό, Toy Story 1-2-3) σπανίως μας απογοητεύουν. Τα παραμύθια τους είναι γεμάτα από επιδέξια τοποθετημένους χαρακτήρες, θεματικές που πηγάζουν απ' την ενήλικη ζωή και αφήγηση που μαγεύει. Γι' αυτό και περιμένουμε με τεράστια ανυπομονησία το τελευταίο τους παραμύθι με τον τίτλο «Brave». Στην πραγματικότητα είναι η πρώτη ταινία της Pixar στην οποία κυριαρχεί μια θηλυκή ηρωίδα, η Merida. Μια κοκκινομάλα Σκωτσέζα που χρησιμοποιεί το τόξο της καλύτερα απ' ό,τι το έκανε ποτέ η Katniss Everdeen. Μολονότι το «Cars 2» απογοήτευσε έντονα, δεν θα μπορούσα σε καμία περίπτωση να ξεγράψω ακόμη την Pixar. Κρίνοντας απ' το τρέιλερ, το «Brave» έχει τη δυνατότητα να μεγαλουργήσει.

Prometheus (8 Ιουνίου)
Μια απ΄ τις πιο πολυαναμενόμενες ταινίες της χρονιάς, ο «Προμηθέας» του Ρίντλεϊ Σκοτ αποτελεί prequel του κλασικού για την επιστημονική φαντασία «Άλιεν». Πολλά αγνοούνται ακόμη για την ταινία και το teaser δεν βοηθά περαιτέρω στην προσπάθεια να συγκεντρωθούν τα υπολειπόμενα κομμάτια του παζλ. Αυτό που μας μένει είναι ορισμένες σκόρπιες εικόνες αναφορικά με το καστ της ταινίας (Michael Fassbender, Charlize Theron), καθώς ταιριάζουν άψογα ως μέλη μιας διαστημικής αποστολής που μοιάζει ιδιαίτερα ζοφερή. Σε μια εποχή που συνήθως οι ταινίες «ξεγυμνώνονται» ολοκληρωτικά στο τρέιλερ, ο Σκοτ προσπαθεί να το αγνοήσει αυτό και να μας παρασύρει σ' ένα αίνιγμα γεμάτο ερωτηματικά. Αυτό δεν υποτίθεται ότι θα έπρεπε να είναι έτσι κι αλλιώς οι ταινίες; Μυστηριώδεις;

To Rome with Love (3 Ιουλίου)
Ο Γούντι Άλεν, μετά την περσινή επιτυχία με το «Μεσάνυχτα στο Παρίσι», διαθέτει ένα ακόμη καστ αστέρων στη διάθεσή του. Αυτό περιλαμβάνει τους Jesse Eisenberg, Penelope Cruz, Alec Baldwin αλλά και τον ίδιο τον Άλεν. Οι απαιτήσεις είναι υψηλότερες από ποτέ για την 43η ταινία του σκηνοθέτη, η οποία ακολουθεί την ίδια συνταγή που χρησιμοποιήθηκε στο «Μεσάνυχτα στο Παρίσι». Το «To Rome with Love» είναι ένα ερωτικό γράμμα σε μια πόλη που ο ίδιος ο Άλεν πάντα λάτρευε. Θα καταλήξει ένα ακόμη καλλιτεχνικό κατόρθωμα ή θα πέσει στην ίδια παγίδα της ρουτίνας όπως το παλαιότερο «Scoop»; Όπως και να 'χει, αν μάθαμε κάτι για τον Γούντι Άλεν με τα χρόνια, είναι πως δεν μπορείς ποτέ να τον αφήνεις στην απ' έξω.

The Amazing Spider-Man (3 Ιουλίου)-The Bourne Legacy (3 Αυγούστου)
Δύο επανεμφανίσεις ταινιών με ήδη πολλές συνέχειες. Αν μπορούμε να μάθουμε κάτι απ' το καλοκαίρι του 2012, είναι ότι πουθενά δεν βρίσκονται φρέσκες ιδέες. Στο «The Amazing Spider-Man» ο Andrew Garfield αντικαθιστά τον Toby Maguire κι ο Marc Webb αναλαμβάνει τα σκηνοθετικά καθήκοντα απ' τον Sam Raimi, και άρα υπάρχει ακόμη ελπίδα. Ο Webb σκηνοθέτησε το υπέροχο «500 Μέρες με τη Σάμμερ», ενώ ο Garfield είναι ένας ταλαντούχος νέος ηθοποιός και από το τρέιλερ της ταινίας φαίνεται πως πρόκειται για κάτι φρέσκο και διαφορετικό. Κάτι τέτοιο θα αποτελούσε τεράστια έκπληξη! Στο «The Bourne Legacy» ο Ματ Ντέιμον αντικαθίσταται απ' τον Jeremy Renner και μαζί του χάνεται κι ο ήρωάς του, Jason Bourne, απ' την ταινία, καθώς πρόκειται για καινούριο πράκτορα και καινούρια ιστορία. Ο Tony Gilroy, σκηνοθέτης του σπουδαίου «Michael Clayton», αναλαμβάνει τα ηνία της σειράς και στοιχηματίζω πως θα κάνει καλή και στιβαρή δουλειά.

http://suspiciouskind.blogspot.com

Χίπστερ

Οι χίπστερς ή χιπστεράδες (το δεύτερο ελληνοποιεί μεν τη λέξη αλλά την μαγκιτοποεί κάπως, άρα δεν είναι τόσο αποδοτικό) είναι ένα μπάσταρδο και ό,τι νά 'ναι στυλάκι, πιθανόν και λίγο φασό, λίγο απ' ό...(ανυποψίαστοι και για τα δύο), και καλά ζεμανφού και τρέντικο, που από πίσω κρύβει νεοπλουτισμό, λαϊκοκυρίλα και φλωριά -καιωσεκτουτού δημιουργεί την αντιπάθεια πολλών και καλούα πιο κωλοπετσωμένων ή πιο ζόρικων, ή τεσπα πιο συνειδητοποιημένων.

Είναι άτομα που μάλλον δεν έχουν κάτι συγκεκριμένο να προτείνουν σαν σύνολο, αυταπατώνται ως προς την αξία τους και γι' αυτό δεν προσπαθούν να εξελιχθούν. Είναι κράμα κεκαλυμμένης κορεκτίλας, λατέρνατιβ, ιντιδενξέρω, φαν του λειψάνου χασίσι, γαμήσι κι επιστροφή στη φύση, προτιμούν γενικά πράγματα που ξεφεύγουν από τον μπουχό, όμως, επειδή δεν τα κάνουν από επιλογή αλλά από μόδα, ή δια της εις άτοπον και χωρίς βάθος, είναι ένα απόλυτο τίποτα ημιμάθειας και όπου φυσάει η μόδα, η άποψη, το τάδε περιοδικό κλπ.

Παρόλο που είναι κατά τα φαινόμενα ανώδυνοι (ξέρουμε πώς κάποια στιγμή θα σβήσουν σαν πεφταστέρια και θα μπουν στον κουβά), προσώπικλυ τους θεωρώ όχι απλώς ένα φλου προϊόν πολιτιστικοκοινωνικών ζυμώσεων, αλλά μια μάζα που εύκολα μπορεί, με τη δηθενιά της και την μη ταξική της ταυτότητα, να χειροτερέψει τα κοινωνικά προβλήματα του δυτικού κόσμου. Η ενδυματολογία τους είναι ένα άλλο μπαστάρδεμα, τόσο που αδυνατώ να το περιγράψω.

Εντεχνindie

Ο εναλλακτικός, ειδικά και ορισμένα.

(Ελαφρώς) πιο πλυμένος από ΚΝίτη, ο ανήρ εντεχνindie ξεχωρίζει για το 1 ράστο που συνήθως καλλιεργεί ή το μαλλί τύπου tribal (ολούθε ξυρισμένο και όπισθεν χαιτίδιον) και το μούσι 18 ημερών.

Το θήλυ εντεχνindie σπουδάζει αρχιτεκτονική ή καλές τέχνες, έχει επίσης ράστο και φοράει παπούτσια τύπου μπαρέτας. Συνήθως δεν έχει ύψος άνω του 1.65.

Ακούει συγκροτήματα τύπου Godspeed u black emperor αλλά παραδέχεται και τον Θανάση Παπακωνσταντίνου.

Αγαπημένο bar: Άνθρωπος

- Ρε Μάκη πάμε κάνα Άνθρωπο σήμερα; Ακούω ωραίο είναι.
- Πού ρε μαλάκα; Εκεί είναι τίγκα στον ούγκανο και στον εντεχνindie. Δεν πάμε booze να δούμε καμιά λεσβία καλύτερα;

Σεπούλτουρος

Εκ του βραζιλιανικού ροκ εν ρολ συγκροτήματος Sepultura.

Ο έχων μηδαμηνινή κουλτούρα. Κάνει τον ακούλτουρο να μοιάζει Γιώργος Βέλτσος μπροστά του. Συνήθως φημίζεται για τις γνώσεις του πάνω στην μέταλ ροκ μουσική.

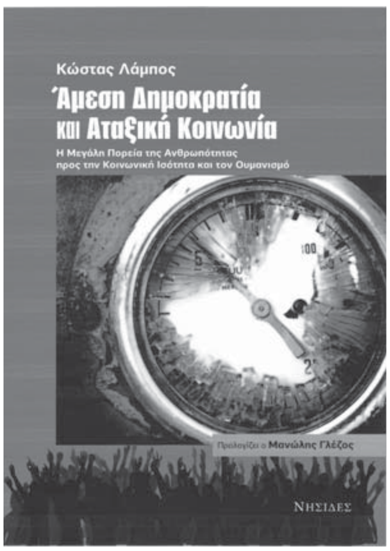
- Είδες Μάκη την καινούρια ταινία του Αλμοδόβαρ;
- Καλά ρε, αυτός δεν είναι η αλλαγή του Χαβίτο; Κάνει και ταινίες;
Α ρε παιχταράδες που 'χουμε...
- Ντιπ σεπούλτουρος είσαι αγόρι μου...

Πηγή: www.slang.gr

SLANG

ΑΜΕΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΑΤΑΞΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ.

Η Μεγάλη πορεία της Ανθρωπότητας προς την Κοινωνική Ισότητα και τον Ουμανισμό

Για να ξέρουμε πού βαδίζουμε είναι αναγκαίο να γνωρίζουμε από πού ερχόμαστε και τι ζητάμε από την ιστορική μας αφετηρία μέχρι σήμερα. Στο βιβλίο αυτό, ο συγγραφέας μάς ταξιδεύει στις εξισωτικές κοινωνίες και τον «Πρωτόγονο Κομμουνισμό», την Αθηναϊκή Δημοκρατία, την Ιδανική Πολιτεία του Πλάτωνα, την Άριστη Πόλη του Αριστοτέλη, τα πρωτοχριστιανικά κοινόβια, το «Κράτος του Θεού», την Αγροτική Επανάσταση της Αγγλίας, την Κομμούνα της Θεσσαλονίκης, την Ουτοπία του Τόμας Μουρ, την Παρισινή Κομμούνα, το Πρόταγμα του Σοσιαλισμού, τη Συμβουλιακή Δημοκρατία, τα Ρώσικα Κοινόβια Μιρ, τα Κιμπούτς, την Κινέζικη Κομμούνα, τη Μεξικανική Επανάσταση, την Ισπανική Επανάσταση, τη Λαϊκή Εξουσία στην Ελλάδα, το Συνεταιριστικό Κίνημα και το Αγροτοβιομηχανικό συγκρότημα του Μοντραγκόν, το Γαλλικό Μάη, την Αυτοδιαχείριση στη Λατινική Αμερική, το Σάμμερχιλ, τη Μαριναλέντα και πολλούς ακόμα σταθμούς, μέχρι τα σύγχρονα κοινωνικά κινήματα των αντικαθεστωτικών, των ‘αγανακτισμένων’, της Άμεσης Δημοκρατίας και της αλληλέγγυας και αχρήματης οικονομίας, που σηματοδοτούν τη σταθερή πορεία της Ανθρωπότητας προς την Άμεση Δημοκρατία και την Αταξική Κοινωνία, αφήνοντας την ίδια την Ιστορία να αναδείξει και να υποδείξει αυτή την εξελικτική πορεία ως τη μοναδική και ολοκληρωμένη απάντηση στη σημερινή καθολική συστημική κρίση, στη νεοφιλελεύθερη παγκοσμιοποίηση, στην καπιταλιστική βαρβαρότητα και στον φασιστικό παγκοσμιοκυβερνητικό ηγεμονισμό της.

Ο Κώστας Λάμπος δείχνει με σαφήνεια και τεκμηρίωση τη σταθερή εκατομμυριόχρονη εξέλιξη της Ανθρωπότητας προς έναν κόσμο κοινωνικής ισότητας και Άμεσης Δημοκρατίας, αποκαλύπτοντας την ιστορική αγωνία και τους αγώνες του Ανθρώπου και συνολικά των δυνάμεων της Εργασίας, της Επιστήμης και του Πολιτισμού, για ένα καλύτερο κόσμο, ο οποίος δεν είναι μόνο επιθυμητός και αναγκαίος, αλλά σήμερα, στον 21ο αιώνα, είναι και εφικτός.

Ένα βιβλίο που μας βγάζει με ασφάλεια έξω από το λαβύρινθο των σκοταδιστικών μύθων και όλων των εξουσιαστικών ιδεολογιών, την νεοκλασική-νεοφιλελεύθερη τρομοκρατία-βαρβαρότητα και την κοινωνική κατάθλιψη-μοιρολατρία και μας οδηγεί στην ατομική και συλλογική αυτογνωσία, στη συνειδητοποίηση της θέσης μας στην κοινωνία και στην κατάκτηση της αυτοπεποίθησης πως μπορούμε να αλλάξουμε να πράγματα ώστε να ζούμε ειρηνικά και σε συνθήκες καθολικής ευημερίας ως ίσοι μεταξύ ίσων, ελεύθεροι και με αξιοπρέπεια.

Ένα βιβλίο επίκαιρο, τολμηρό, καλογραμμένο, χρήσιμο και γεμάτο αισιοδοξία γιατί λύση υπάρχει, όχι στο Εγώ, αλλά στο Εμείς και όχι στο Επέκεινα αλλά στο Εδώ, στο Παντού και στο Τώρα. Ένα βιβλίο πρόκληση για ένα σύγχρονο και γόνιμο διάλογο, για κοινωνική-απελευθερωτική αντίσταση απέναντι στον καταστροφικό και απάνθρωπο καπιταλισμό σε όλες τις πιθανές παραλλαγές του.

Κυκλοφορεί από τις Εκδόσεις Νησίδες.

Μια στάλα κατράμι σ’ ένα βαρέλι μέλι

Δημήτρης Κωνσταντίνου

Το βαρέλι της εποχής μας
ξεχείλισε για τα καλά
Και η μενεξεδένια γκαρνταρόμπα
των ευκολοφόρετων λέξεων
Δε μας είναι βαρετή
Οι αυτολογοκριμένες ιαχές μας
Δεν ομοιοκαταληκτούν με την αδικία
Κι όσο για το βιολετί χαμόγελο
της εξουσίας
Αυτό πια δε χωράει
τις ελπίδες μας

Τι είναι ποίηση, αν όχι ο ρυθμός που κυβερνάει τις σκέψεις μας, τις λέξεις και τελικά τη ζωή μας; Αν όχι αυτό που σωρεύτηκε πάνω στο κατακάθι που μας παρέδωσαν όλες οι προηγούμενες γενιές; Μια λέξη μπορεί να έχει μέσα της όλη τη σοφία των ανθρώπων, μια λέξη όλη η ζωή του ποιητή. Τι είναι ποίηση αν όχι συμπυκνωμένη η σοφία που συνωστίζεται μέσα μας χωρίς τη θέλησή μας; Αυτό που θέλουμε να ξεφορτωθούμε, να διώξουμε από πάνω μας, για να γυρίσουμε εκεί που ξεκινήσαμε; Η ποίηση είναι ακάνθινο στεφάνι στο κεφάλι μας που ματώνει τα λογικά μας.

Η ποίηση είναι απόσταγμα. Αυτό που μένει από τα τσίπουρα για να μαρτυράει τη διαδικασία, τους ανθρώπους και το μεράκι που χαράμισαν για να στραγγίξουν το νόημα της ζωής τους. Ποίηση είναι ο βάλτος μας, δεν είναι τίποτα συγκεκριμένο και είναι τα πάντα. Μέσα της πελαγοδρομούμε κι ας μη το ξέρουμε και ας τη λοιδορούμε. Ποιος είναι αυτός που όταν στριμώχτηκε δεν κατέφυγε στην ποίηση; Ποιος είναι αυτός που όταν κατέφυγε στην ποίηση δεν στριμώχτηκε; Με το κεφάλι έτοιμο να σπάσει απ’ αυτά που κανείς δεν έχει όρεξη ν’ ακούσει, αηδιασμένος απ’ αυτά που έχουν ξαναειπωθεί.

Γιατί ποίηση είναι το καταδικασμένο φτερούγισμα της καρδιάς μας, όταν οδηγούμε το παιδί μας από το χέρι. Είναι η ταινία του Ταρκόφσκι, η Γκέρνικα, ο Τριστάνος του Βάγκνερ και το κακό του Λαρς φον Τρίερ. Ποίηση είναι η σκοτεινή πρόζα του Ρομπέρτο Μπολάνιο με τη χωμάτινη μελαγχολία που προκαλούν οι σαρκαστικές εξιστορήσεις του. Είναι ο προφητικός πεσιμισμός του που παραμένει ακαθόριστος στα υπονοούμενα της πρότασης και της πλοκής, αβέβαιος, όπως ακριβώς μας μέλλει να τον βιώσουμε χαμογελώντας μέχρι την τελική πτώση. Ποίηση είναι η ευδαιμονική κοινοκτημοσύνη της συγκεχυμένης θλίψης μας.

Με αφορμή την ομώνυμη ποιητική συλλογή του Παναγιώτη Αρβανίτη (εκδόσεις Γαβριηλίδη), ενός από τους πολλούς νέους ποιητές που μας δίνουν την εντύπωση ότι σηκώθηκε ο Ρεμπώ από τον τάφο του στη Σαρλεβίλ, αποφασισμένος να περιπλανηθεί στο ρημαγμένο, μεταμοντέρνο τοπίο μας.

ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ

ΣΗΜΕΙΑ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ

Αθήνα:
Nosotros (Θεμιστοκλέους 66), Βοτανικός Κήπος (πλατεία Αγ. Δημητρίου, Πετρούπολη). Βιβλιοπωλεία: Ναυτίλος (Χαρ. Τρικούπη 28), Πολιτεία (Ασκληπιού 1-3), Πρωτοπορία (Γραβιάς 3-5), Εναλλακτικό (Θεμιστοκλέους 37), Ιανός (Σταδίου 24), Ελευθεριακή Κουλτούρα (Ερεσσού 52), Ελεύθερος Τύπος (Βαλτετσίου 53), FREE THINKING ZONE (Σκουφά 64), Φυτράκης (Ιπποκράτους 67), Χριστάκης (Ιπποκράτους 12), Τζεβελέκου (Ζαλόγγου 6), Γράμματα και λέξεις (Αγ. Αρτέμιος, Καφαντάρη 47). Περίπτερα: πλατεία Εξαρχείων, πλατεία Κάνιγγος, κέντρο τύπου στη Βαλτετσίου (απέναντι απ' τον Ελεύθερο Τύπο), Μπόταση (απέναντι απ' το Solaris), Ναυαρίνου (απέναντι απ' το πάρκο), Μεσολογγίου, Περικλέους 23-Καλλιθέα.
Πειραιάς:
Βιβλιοπωλείο Τσαμαντάκης (Καραολή & Δημητρίου 43)
Θεσσαλονίκη:
Μικρόπολις (Βενιζ. και Βασ.Ηρακλείου 18), Σχολείο για τη μάθηση της ελευθερίας (Μπιζανίου και Βας. Γεωργίου γωνία). Βιβλιοπωλεία: Πρωτοπορία (Λ. Νίκης 3), Κεντρί (Δ. Γούναρη 22), Μπαρμπουνάκης (Αριστοτέλους 4), Ιανός (Αριστοτέλους 7-Καλαμαριά Μεταμορφώσεως 24), Προμηθευτική (Προξένων 7)
Πάτρα:
Πρωτοπορία (Γεροκωστοπούλου 31-33), Βιβλιοπωλείο Lexis (Μαιζώνος 38-40)
Ηράκλειο:
Βιβλιοπωλείο Αναλόγιο (Ρούσου Χούρδου 8)
Λάρισα:
Βιβλιοπωλεία Παιδεία (Κανάρη 11,Μεγ. Αλεξάνδρου 6)
Βόλος:
Βιβλιοπωλείο Παιδεία-Ευσταθίου (Δον Δαλεζίου 2)
Ιωάννινα:
Βιβλιοπωλείο Αναγνώστης (Πυρσινέλλα 11), Βιβλιοπωλείο Παιδεία (Φ. Τζαβέλα 8)
Χανιά:
Βιβλιοπωλείο Το Βιβλίο (Πλ. Κολοκοτρώνη 29)
Καβάλα:
Βιβλιοπωλείο Εκλογή (Ομονοίας 133)
Αλεξανδρούπολη: Ελευθερουδάκης (Αδριανουπόλεως 4Α)
Τρίκαλα:
Βιβλιοπωλείο Επιλογή (Ιακωβάκη 5)
Δράμα:
Βιβλιοπωλείο Ειρμός (Γεωργίου Ζερβού 6)
Ξάνθη:
Ανοιχτός Κοινωνικός Χώρος «Xanadu» (Σπάρτης και Ζαλάχα 1, Σαμακώβ), Καφέ-Μπαρ «Το καφενείο» (Γεωρ. Σταύρου 4)
Κέρκυρα:
Βιβλιοπωλείο Πλους (Νικηφόρου Θεοτόκη 91)
Κοζάνη:
Συνεταιριστικό Βιβλιοπωλείο (Ρήγα Φεραίου 10)
Καρδίτσα:
Βιβλιοπωλεία Παιδεία (Ηρώων Πολυτεχνείου 6-8)
Αγρίνιο:
Καφενείο Σείριος (Πάνου Σούλου 3), Βιβλιοπωλείο Επίκουρος (Πλ. Σουλίου), Βιβλιοπωλείο Αλ. Μοσχονά (Αναστασιάδη 2)
Σύρος:
Βιβλιοπόντικας (Άνδρου 10, Ερμούπολη)
Ρέθυμνο:
Βιβλιοπωλείο Το πλαίσιο, (Κ. Γερακάρη 104)
Πρέβεζα:
Βιβλιοπωλείο Ατραπός (Χρ. Κοντού 13, Σαϊτάν Παζάρ)
Άρτα:
Η πολυθρόνα του Νίτσε (Φιλελλήνων 26)
Τρίπολη:
Βιβλιοπωλείο Ώρα (Ουάσινγκτον 21)
Λαμία:
Βιβλιοπωλείο ΟΙΩΝΟΣ (Κολοκοτρώνη 11)

Σημείωση: Όποιος ελεύθερος κοινωνικός χώρος ή επαγγελματίας (βιβλιοπωλείο-σημείο λιανικής πώλησης) θέλει να προμηθεύεται συστηματικά το περιοδικό μας, ας κάνει τον κόπο να στείλει τα στοιχεία του στο μέιλ μας για να αναγραφούν στη σελίδα των σημείων πώλησης του περιοδικού.

What is it
going to take
to open up
your eyes?